

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

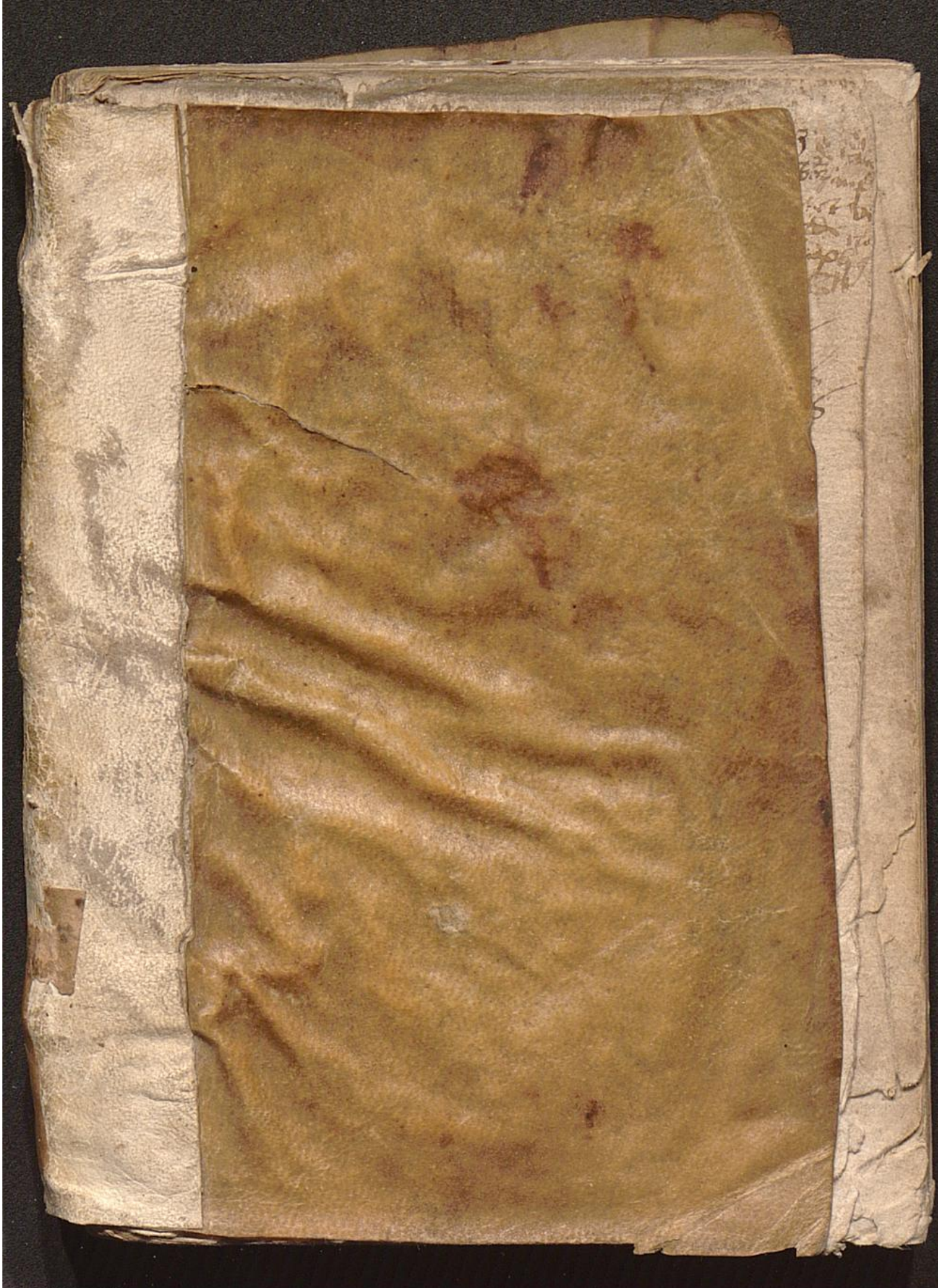
Universitätsbibliothek Paderborn

**Catalogvs Omnivm Antistitu[m] Tungaroru[m],
Traiectensiu[m], ac Leodiorum, [et] rerum domi,
belliq[ue] gestaru[m] Compendium**

Placentius, Jean-Leo

Antverpiæ, 1529

urn:nbn:de:hbz:466:1-30477

Th. 5016
N.
1
18

Amichang 14
Amichang 18
Amichang 32
Albero 48
Alexandre 49
Albero 51
Albero 53
Albero 54
Albero 54
Adulphus 67
Adulphus 67
Arnoldus 72

Baldernus 77
Baldernus 77

Disignatus 17
Dominiang 15
Duzdag 41

Euthang 15
Euthang 15
Euthang 18

my 119 16
Euthang 37
Euthang 70
Euthang 70
Euthang 70

Allorenang 5
Allorenang 31
Allorenang 32
Allorenang 34
Allorenang 36
Allorenang 15
Allorenang 47

Donulphus 17
Donulphus 23
Donulphus 63
Donulphus 24
Donulphus 44
Donulphus 52
Donulphus 77
Donulphus 76

Hugo 55
Hugo 18
Hugo 62
Hugo 65
Hugo 66
Hugo 71
Hugo 73
Hugo 79
Hugo 80
Hugo 88

Lambertus 27
Lambertus 27
Lambertus 83
Lambertus 1
Lambertus 5
Lambertus 5
Lambertus 5
Lambertus 6
Lambertus 16
Lambertus 7
Lambertus 75
Lambertus 17
Lambertus 33
Lambertus 15

Lambertus 54
Lambertus 56
Lambertus 17
Lambertus 50
Lambertus 25
Lambertus 30
Lambertus 38
Lambertus 42
Lambertus 42
Lambertus 42
Lambertus 42

Dencung 5 Lamberti triumphus huius
 Ernestus 8 hunc episcopum de papa putante
 Oulping 14 vide in hunc huiusmodi
 Siphung 35 quo hunc episcopum de hunc
 Thodung 21 hunc obitu hunc
 Thodung 43 hunc obitu hunc
 Thobung 53 hunc obitu hunc
 Thobung 53 hunc obitu hunc
 Valentius 7 quia ois malus quod est in
 Vrsing 14 vita potest converteri et pervenire ad
 Valentius 23 beatitudinem
 Volbodo 40
 Wunzo 42

Comitatus Costantini

69 71. 72

Sacri Palatini Paderbornae
Ex Donat. Ad Sebastiani Scholten. a. 1598

CATA

LOGVS OMNIVM ANTI
stiu Tungaroru, Traiectensiũ, ac Leo-
diorum, & rerum domi, belli; gestaru
Compendium, Per Ioannem Placentiu,
Trudonensem, Dominicanum.

CHRONOGRAPHORVM

quibus vsi sumus, nomenclatura.

Dominus Harigerus abbas monasterij Lo-
biensis, qui a Diuo Materno vsq; ad diuū
Remaclum, suam produxit historiam
Ancelmus presbyter, a remaclo vsq; ad vasonē
Egydius monachus aureæ vallis a Theodiuino
vsq; ad Robertum.
Ioannes presbyter, a Roberto vsq; ad Engelber-
tum a Marca.

¶ Accesserunt vulgo recepti authores.

Gregorius Turonensis

Prosper

Sigisbertus Monachus Gemblacensis

Robertus abbas montis

Robertus Gaguinus

M. Antonius Sabellicus

Ioannes Naclerus

¶ Exemplaria Latina & vernacula, maxime mo-
nasterij diui Laurentij apud Leodium, quæ con-
flavit partim Ioannes Stabulanus, partim. D. ab-
bas Ioannes Loffensis

A. 5

Εἰς τὴν τῶν ἐφόρων τοῦ πλακεντίου βίβλον,
ἄγγελ(ε) πρεσβ(υ)τέρ(η)ς λυσίτακ(η)νός.

ΚΕΝΘΑΝΕ Ω ΒΙΒΛΙΟΜΟΡΦΑΙΔΑΛΜΑ ΠΛΑΚΕΝΤΙΟΥ ΑΥΤΟΥ
 ΟΥ ΚΑΤ' ΕΘΡΕΨ' ΙΣΟΥ ΣΦΟΥ ΓΛΥΚΗ ΜΟΥΣ' ΟΡΕΘ
 ΚΕΥΘΑΝΕ ΕΥΔΑΪΜΟΝ, ΗΪ ΙΕΡΗΩΝ ΒΕΛΤΙΟΝ ΑΛΛΩΝ
 ΤΕΥΧΗΩΝ ΓΕ ΚΑΛΩΣ Δ' Η ΒΙΟΤΟΥΣ ΠΡΟΣΕΡΕΙ
 ΜΗΔΕ ΑΧΗΣΟΜΥΦΗ ΕΠΙ ΓΥΜΝΗ ΣΟΥ ΓΕ ΓΟΝΗΘ
 Η ΤΟΡΑ ΘΕΛΞΑΝΤΘ ΑΣΜΑΤΙ, ΤΗΤΕ ΘΕΛΗ
 ΟΥΔΕΙ ΑΝΑΡΕΤΗΝ ΛΑΓΝΟΧΡΩΖΕΝ ΛΟΓΟΝ, ΑΝΘΟΥΣ
 ΤΟΥ ΔΕ ΧΑΤΕΙ ΛΗΞΘ, ΓΥΜΝΟΡ ΑΛΗΘΕΣ ΑΔΕ

701. πράξις ἱερέων πολλῶν ἢ βίβλος ἀπ' ἀρχῆς
 ἡ δὲ ὁμοῦ αὐτῶν σέμματα συγγράφεται
 702. ἡν δὲ ἀδελφὸς ἰοάννης γε σοφώτατος ἀνὴρ
 πολλοῦ ἰσορικῶς ἔξανε θεοσεβῆς

Οὐδὲν παρὰ 41. 2
 70. 1.

Penobscot Bay Vol. 57.1.

Guionen 594.2

G. Bonarling canon. ref. reform. 51.

3
¶ Latine iſdem uerſus

Vade liber noſtrilabor emendate Placent
Quem nutriſt ſacro Muſa diſerta iugo
Vade, & pontificum ſcelix, quæ uerius alter
Pulchrius aut nunq̃ contulit, acta doce
Nec tibi diſpliceas nudo ſermone parentis
Quum ſoleat carmen comere. Sic uoluit
Non laſqua decent grauiſa, hoc mendacia grata
Sunt Lenocinio. at ſeria: nuda placent

¶ Idem Latine

Acta Sacerdotum liber exhibet hic Leodorum
Quorum & auita a deo ſtemmata legitimat
Frater Ioannes quem prudentiſſimus ille
Scribebat Placitus relligione nitens.

4
F. IOANNES PLACENTIVS,
Candido Lectori. S. D.

Amet si minime omnium heic meloqui
deceat, proflire in publicum, neq;
quicq; reuereri seueritate tot Curio
rum, amice lector, haud difficile
tamen fore arbitror, quin conuiuen
te te, hac parte ueniam nemo neget
tantisper dum responsis, utinam tam luculentis q̄ ueris,
emulam quorundam criminationē anteuortero. Id erit
mihi crede, operæ præciū audire, primo loco, maiori ro
bore animi, penitiori fiducia contentioneq; uel rē aggre
di desperatissimam, fuisse ausum, q̄ hactenus uisa sunt,
non dico pertentare, sed ne attingere quidem nostratia in
genia. Cui enim cupido inæssit aliquando in lucem reuo
randi tam præclara gesta tot illustrium Pontificū: tā præ
ciosa exempla olim auspicate religionis: tractata tanta
negocia successu splendido? Neq; enim alteram gentē est
inuenire, quæ cum Leodiorum zelo, in utramuis partiū
præpropere, componi debeat: ita in optimis contendunt
optime, in pessimis pessime. Quod palmæ genus, si in
adamantio suo adnotarunt Orientales, quot non numeris
nos gloriosos statuatur? Vnde quasi perpetuum habemus,

4.
quoties sano Antistite freti, de re iusta cū hoste cōgressi fu-
mus: partā uictoriā, alias aut euasisse neminē, aut magna
ex parte fusos. Itaq; uidetur immortalū deorum factum
consilio, quatenus Episcopi, heic populos aperent: quod
tamen si commune sit omnibus, sic tamen affectū reipub.
presentiori opus esset politia. Neq; uero ob id, alijs me-
ridendum propinēt, q; singulis quibusq; suos Natales ad-
scribam, & quia nō uno loco, reges, duces, comites, prin-
cipes quoq; ac Phaleras, & nomina uana, catonū, fabrica-
re sim coactus, quē admodū fere sunt Tuhgarorū reges, 1
Comites Louanij, Dūraſſiani, & id genus alij atq; alij, a² 3
quibus hodie remoti sunt tituli, adde nonnunq; reclamāti-
bus exēplaribus dignitatū uocabula imminuere, q̄ prius
occurrebant, q̄ uere instituta fuerāt, qualia sunt pro Flā-
drorum comitatu ponere custodiā, quæ non erā facturus
nisi Chronographorū astipulatione, omnino debuissē,
Primus enim Carolus caluus, Batauorū siue hollādiæ co- 4
mitē Theodoricū creauit: & Balduinū Audakeri filiū
ubi Iudith filiā suam rapuisset, de custode Flandriæ, Co-
mitē instituit. Plerūq; enim ut ille ait, euenit, ut quæ peaa-
ta atq; iniurias facile ulcisci non possumus: eas alicuius di-
gnitatis ratione assumpta, ad gloriā perducamus. Hæc ni-
mirum causa est, quare tantopere magnates aliquot hāc
quoq; operam a me flagitarunt, ne sua diutius nobilitate

A iij

6
orba foret, regia tam incluta. Enimuero de præstantia,
qua secundum Romanam sedem proxime cum Toletana
decertat, libello in hoc edito, cui nomen est de nobilitate
ecclesiæ Leodiensis, alij tractauerunt. Nunc quod suspi-
cantur isti in tanta administratorum uarietate, uix posse
fieri, quin alicubi aut multis foede aduler, aut rerum pe-
riculo, ueritatis munus sim tenax, obsecrarim, ne prius uo-
nuiste triumphare se existiment, quam historiã bene om-
nem explorauerint. Me profecto (testor deos) si non in
omnibus (quod uerisimile est nec præstiturum Liuium si
uiuat, aut Thucydidem, ita indecore mutila sunt, ac secũ
pugnant exemplaria, tam latina quã uernacula) saltem bo-
na fide, in ijs quibus autorum admotione, aut alioqui eui-
dente ratione, suffragari licuit: ne latum unguem, quod
sciam, excessisse, interea sic peregrina, resicans: ut non
nisi nostra uidear attigisse. Atque ob id, quis non paulo gra-
tior, bene precetur desyderio meo: qui tanta opera ac oleo
totam propemodũ perreptauit Gallogermaniã, nusquã non
conuasans e Bibliothecis utilem supellectilem. Primum
namque in Academia Louaniensi Theosophia operam na-
uans, huc animum induxi, ut Chronica colligerem ueri-
us quam scriberem: anno nimirum ætatis meæ decimo no-
no. Quæ tum fateor, tumultuante absolueram, ita ut est
uidere, nunc uero comparatis singulis, et subinde adhi-

7.
bita nomenclatura amplissimi Cardinalis Leodiensis, D.
Erardi a Marca, Principis ut uere pacifici: ita hac nobis
tempestate perque necessarij. Huius, inquam, eximij in fa-
miliam nostram, atque patriam meritis, pro uirili respon-
dens: nuda me hercle, & inconcinna uerborum serie re-
uisenda suscepi, uel hoc modo, parum literatis sacrificis
(quos plurimos habet hæc regio) consulturus. Cæterum
qui artificem stilum, phrasinque picturatam & sermonis
flosculos a non Lydiano aut Atheniensi requirent, Hi-
storiam me norint genti, non arti accommodasse, ut hoc
nomine plurimum debeant Placentio uniuerſi, qui non
uerbositate placere, sed humili oratione maluerit.

Vale lector, & quod fortasse occurret, ætati
condona. Louanij decimo octauo Calen-
das Octobris, Anno salutis. 1529

AD AMPLIS

SIMVM PRINCEPEM D. ERARDVM

a Marca Cardinalem Leodiorum Pacis redditæ
gratiarum actio, autore Placentio.

Vis decernere gloriose Princeps
Quo sit nomine sæculum beatum,
Et res integrare regie Eburonum;

Sano Antistite, maximoq; Erardo
Freti, se studio sereniori
Pacis dedere, consecrare totos
Visum est omnibus optimumq; factu
Nam florere adeo omnia usq; regna
Sola pace uidemus, at perire
Bello. Hinc ingenia eminent, calentq;
Tot nostratia. Purpuratus ordo
Se se munifica arrogantia effert.
Aula est omnibus optimis referta
Illustrata Sophis uirisq; doctis
Quales Græcia Romaq; amula optet
Sunt qui Theosophiæ dedere nomen
Quorum erga Hereticos probata uis est
Quo discrimine serio triumphant.
Inter quos Petrus ille principatum

Suffraganeus obtinet, suoq;
Arcet munere naufragum Lutherum
Sunt plures quibus istud institutum
Cordi est, ut nihil excrentur aequè
Iuris cum ijs utriusq; sunt periti
Quorum haud difficile scientia aequat
Consistoria, postq; se relinquit
Regum arbitria. Velut uidere est
In solo aegydio tibi a Sigillis
In quem fata suam potentiam omnem
Exercent, ita totus orbe toto
Spe, fama, incolumi fide uagatur.
Cuius sedulitas diserta tractat
Tractauitq; diu negotiorum
Molem ut sufficere Hercules ferendæ
Vix posset. Quid enim recenseam illos
Quos uel consulis, admouesue rebus
Perplexis, quoties libet licetq;
O te Principe sæculum beatum
O te Præsule patriam beatam.
Debemus tibi pacis assecutæ
Tam longa ocia, splendidumq; uultum
Fortunæ, tibi nunc uicem rependunt
Priuata omnia, publica omnium ora

Laus Suffraganei le
odiensis, sa
cræ Theolo
giæ profes
soris opti
me meriti.
Encomion,
D. aegydi
Sigilliferæ
L. doctoris

10
EX INDICE

RAIMVNDI MARLIANI, VI-
RI SVO TEMPORE ERV-
DITISSIMI, IN COM-
mentaria C. Iulij Cæsaris.

Burones populi inter
Belgas, gente, nomine
& numero Germani ap-
pellati, Condruſis, Me-
napſis, Aduaticis, Tre-
ueris, quorū clientes e-
rant, & ſyluæ Arduen-
næ finitimi, nunc Leo-
dienſes dicti, apud Gal-
los Liege. Horum maxima pars inter Rhenum
& Moſam, qui ſcilicet Moſa fluuius eos alluit,
his Sicambri, qui Gelrhenſes erant, Traſrhenas
ni ſunt proximi. Ciuitas tunc Eburonum igno-
bilis atq; humilis proximi Oceano & ſyluis, con-
tinentesq; paludes habebant. His duo reges pre-
erant, quo magis cōſtat eos fines q̄ latiffimos ex-
titiffē quibus coniectura eſt ducatum Lutz ēbur-
genſem & Lothoringenſem, ac Iuliacenſis par-
tē & Comitatum Namurcenſem, urbemq; A-

//
quisgranum, vbi Imperatores ex more primam
fufcipiunt coronam, inclusos extitiffe ac quantū
Diocæfis ipfa Leodiensis vſq; quaq; ſe extendie
reges illos poſſediſſe. Apud Eburones autē ſtir-
pem Caroli magni in vico Lupilia (velut hodie
dicitur Ioppilia) Leodiensi ciuitati proximo, or-
tum habuiſſe tradunt, Pipinoſq; & Carlomano
nos Belgas, ſimulq; Germanos fuiſſe, ſicq; in
Germanos Cifſrhenanos, qui Belge ſunt a Græ-
cis, non in tranſrhenanos eſt tranſlatum imperio-
um. Ciuitas nunc eſt Episcopalis, prouinciæ Co-
lonienſis, Lucanus & Suetonius in vita Iulij Cæ-
ſaris quem refert cladem Cottæ & Aurunculei
egerrime tuliſſe. Hanc ciuitatem Carolus Dux
Burgundiæ vltimus, ſolo æquauit, omneſq; pu-
beres & ſacerdotes interfecit, quod Epifcopo cō-
ſanguineo ſuo infeſtiores aliquanto fuiſſent

¶ Idem.

TVngros Belgarum populos Tacitus facit
Hi cis Rhenum & Moſam, inter Eburo-
nes numerantur, oppidum eſt nomen reti-
nens olim ciuitas Episcopalis, huius ſedes poſte-
hac fuit ad Leodiensem urbem tranſlata. Vſq;
ad cuius oppidi mœnia, vt pleriq; volunt, Ocea-
nus portendebatur. Cuius rei quædam illic vetu

statis adhuc monimenta videntur. Inde Cæsar
seribit fuisse Eburones mari proximos

¶ Idem.

Bethasios Germaniæ populos inter Belgas
proximos caninefatibus, Batauis, Tun-
gris ac Marsacis, Traiectenses superiores fu-
isse coniectura est, ad vtrāq; Mosę fluminis ripā
eis Rhenum sitos in Diœcesi Leodiensi. Hos Cæ-
sar non memorat sed Tacitus.

¶ Idem.

TAsandrum oppidum est in Leodiensi Di-
œcesi, cui diuo Trudoni nomen fecere

¶ Idem.

Mosa flumen profluit ex monte Vogeso
qui est in finibus Lingonum in Franco-
rū regno non longe ab ortu Matronę &
Araris fluuiorum & parte quadam circa Neo-
magum, ducatus Ghelrię oppidum longe ab
Oceano fere octoginta millia passuum, ex Rhe-
no recepta que appellatur Vallis. Insulamq; ef-
fecit Batauorū, qui hodie Hollādi dicuntur Oce-
anum influit. Sicq; in Celtis oriens immergitur
Belgis.

14.
ANTIQVIS

SIMO CANONICORVM

Tungarorum Collegio, Ioannes

Placentius Dominicanus

S. D.

Arcus Cicero Romanæ eloquē
tiæ parens, A Licinio Archiæ,
Poetæ facundissimo patrocina
tur, Themistoclem illum sum
mum Athenis virum dixisse as
seuerat, cum ex eo quæreretur,
quod acroama, aut cuius vocem libētissime au
diret, eius, inquit, a quo mea virtus optime præ
dicatur. Hinc egomet mihi (vt edicam) ornatif.
domini, non nihil timere cœpi: vt cui educatio
ipsa & labor improbus, nullam conciliarunt fa
cundiam, si quid de optimis viris effari non op
time pertentassam: fieret vt aut sanctissimorum
Antistitum derogarem maiestati, vel meæ fun
ctioni minus satisfacerem. Quod me vtrobique
in partem multa diuersam cogitare cōpulit quo
usq; meliori omine incidisset, cū modis omni
bus comperta vestra humanitas, tū ætatis meæ
ratio, sub qua, prima hæc & rudis ingenioli mei
setura, in vsum multorū, bona spe deriuaretur.

B

7
10
Quare simul & vestra ciuitatis atq; Collegij an-
tiquitatē & meū verecunde pudorē detegere ag-
gressus, profiteor ingenue, nullius glorię neque
precij gratia, tantū me assumpsisse laboris; sed cō-
munis causa patrię. Quę inextricabilibus tene-
bris hucusq; obsita delituit: vt nihil vsq; magnifi-
cū, gentile nihil, de nobis hominū retineret me-
moriam. Ea res sola fecit, vt vos atq; adeo q̃ pluri-
mos huic semper voto addictissimos, imprimis
præfatione cōpellare nō erubuerim, qui singula-
ri iudicio euasisti clarissimi & nostrę vicinię glo-
riosa columnina. Valete.

¶ Catalogus Antistitū Tungarorū, autore F.
Ioanne Placentio Trudonēse, ordinis præ-
dicatorij, Cœnobij Traiectensis ad Mosā

Quintus Maternus Longobardus, pa-
tre Comite papię prognatus; pri-
mo Treuerensium, deinde Coloni-
ensium, postremo Tungarorū fue-
rit Antistes. Successit quippe cla-
rissimis viris Eucharis et Valerio, quos vt fidei
symmystas habuit, ita æmula vtrumq; virtute
non dubitauit exprimere. Sed inusitata planeq;
stupenda de hoc narrant historie. Factum anno
nati Seruatoris septuagesimo primo, dum Ro-
mæ Simon Petrus apostolorum princeps, hos

*symmysta fidei
tauz seu fidei
viri q̃s*

an. 71.

*quintus fidei q̃s m̃t. Antist. q̃s p̃mptor et p̃mptiss. Et p̃mpt
tissimior p̃mpt. i. ṽmptissimior ṽltimior q̃s*

17
tres in Gallias penitiores delegasset euangelizan-
diq; causa, itineris partē confecerant. Maternus Mors di-
febre adustus, vita excessit. Flere comites, & do-
lere vicem, neq; velle sibi temperare: q; tā expe-
diti & ad quāvis prōptissimi: commilitonis pas-
si essent iacturam. Quid facerēt. Romā reperūt
& cum Apostolo quasi expositulaturi, singultio-
bus satagunt: ita vt ipsemet anxia quoq; sollicitu-
dine congemiscere, sit coactus. Iam cadebant la-
crymæ, & sub maxillas vbertim succedebant,
quum Petrus nihil diffusus est, auxilium dei as-
fore, tantum regrederentur, & pedo, quo uteba-
tur, exangue corpus attingerēt, hæc deniq; suo
nomine perferrent. Maternæ serue Christi viuē-
tis eius virtute te assurgere iubeo: cuius resurre-
ctionis, testis esse cœperas fidelis. Scriptu mirabi-
le. Vix in eū modum recensita serie, velut e som-
no expergefactus, astat, rogat numquid vellent
Vidit hæc suo fieri ordine, Elegia, castrum tunc
Galliæ primarium: quo diebus quadraginta se-
pultus fuerat. Tali nimirum, tamq; munifica si-
gnorum choruscatione opus erat Ecclesiæ auspi-
cijs, vt sicubi essent, vt sit, qui ceptis oblatrarēt,
aut alioqui vi cohercerent: haberent ilico qui au-
toritate & signorum potentia occurrerent. Ta-
met si ea sæcula, diabolaribus ita præstigijs ob-
scurata fuerint: vt haud admodum ista quoque

Mors di-
ui Materni.

*Idem huius
off. stat. h. b. m.
h. pastoralis v.
m. m.*

Resusci-
tatio

Ch. p. a. fact.

*Amplius d. d.
m. m. m. m. m. m.
b. m. m. m. m. m. m.
p. m. m. m. m. m. m.
m. m. m. m. m. m. m.
h. m. m. m. m. m. m.*

B n.

1. **Treueris** danda viderentur mortalibus. Vnde mira quā
 inclita ci- garū inclita ciuitas, etiamnū florentissima est)
 uitas doctrina atq; euidētia, veritatem Euangelij af-
 ferebant: e diuerso templorū pontifices, plebecu-
 lam concitabant, idolorū antiquitatem altius re-
 petentes, vt parum abfuerit, quin eos lapidibus
 obruerent, nisi præsens desuper omen affulsisset,
 quod barbare impetētū conatus, corrigeret
 vānis, neruisq; intolerabili dolore rigentibus.
 Neq; enim brachia prius ad se reuocare poterāt
 q̄ diuorū oratione licuisset Hic primum videres
 novos vulgi assultus, voces exaudires, vltro in-
 uocantium baptisma: tantopere, vt rarus quisq;
 imo nemo omnium qui hęc spectacula foverāt
 salutis decreta neglexerit. Forte erat riuus medi-
 am ciuitatem alluens, cui tunc vocabulum indi-
 tum est Oliuæ: quasi oleum multorū capitū im-
 bibisset. Iccirco Episcopū sibi ciues beatum Eua-
 charium constituerunt: quem rara senserūt æta-
 te & sapientia præditū, cuius non est huius loci
 laudes ac facta cōmemorare, mortem obijt āno
 salutis septuagesimo quinto. Qui huic suffectus
 est Valerius: obijt anno Nonagesimo, legitime
 succedente Materno. Porro Idololatriæ lolium
 egre extirpari poterat: vnde pedetentim qd̄ per-
 durauerat, ōne remouit, & hydrā in multa capi

Asinus tot
 p. m. h. op
 l. m. p.

E. m. h. a. r. i. u. s.
 t. r. e. u. e. r. i. m.
 t. r. e. u. e. r. i. m.

P. a. r. g. a. n. d. u. s.
 m. p. d. v. t. l. m.
 p. o. d. p. p. r. e. s. t. a. t.
 q. m. o. n. p. e. l. i. m.
 l. a. r. a. p. p. l. i. c. i.
 a. n. g. o. a. b. i. t.

7
ta repullulascentē, claua & arcu, velut alter Her-
cules expugnauit. Sic breui tēporū curriculo, su-
perstitionē clanculariā, qua domi suis adhuc lari-
bus pleriq; deuouebāt, e medio abstulit: vt iā tu-
to illuc amigrare posset, & alijs itidē ciuitatibus
euangelizare regnū dei. Igitur peruenit Coloniā
vscq; Agrippinā, & coitione prima, quā acerri-
mā Comicus vocat: cathedrā ibi obtinuit Anno
salutis cētesimo. Quo āno & bonnā salutarī do-
ctrina illustrauit. indeq; necessario Traiectū Be-
tasiorū penetrās oratorium via publica, Christo
seruatori nūcupauit in Cryptoporticu diui Ser-
uatij. Mox Tūgaros adijt, & Episcopale mun⁹
haud difficile consecutus est āno salutis. i. i. Nā
ita illū fama præcesserat, ita cōmendauerat incō-
parabilis vitæ sanctitas: vt nusq; nō, ingentē sui
expectationē faceret, ædē Deiparę virgini cōse-
crauit: quā primā esse volunt infra alpes tali titu-
lo gloriosam. Fabulosiora sunt q̄ de ciuitatis hu-
ius situ exēplaria retinēt, vt est de arce ac domici-
lio Octauiani: de vadis Oceani, de apotheca pub-
lica, q̄ vt hic mereantur locū, Salte hoc noīe Tū-
grim cupio q̄ cōmendatissimā: q̄ christianę fidei
primā māmā suxerit, qualiter ad nos vscq; proflu-
xit. Feruebat officijs vir dei, ieiunjs, orationib⁹
sanctis exercitijs incūbebat: neq; aliqua ex parte
laborare passus est gregē sibi creditum. Nemini

B iij

19.

Colonia
Agrippi

na. an. 100.

homo

Traiectum

Tungris
ano 701.

homo
oratio
profecta 5.

Alludit
ad voca-
bulū Ma-
terni

Colonienses
Tungari
Tun-
garum
Colonienses
Tungari
Tun-
garum

parcēs omniū vitīis insultabat: nouerat enim vti
foro cū bonis bene, cū malis iridē male. Et quod
Paulus monet arguebat opportune, importune
increpabat, obsecrabat rursus. Interea sic factis,
sermonē cōpensabat, vt nullus tacito reclamare
posset, & ab autore quæ seruanda proponebat,
seruata requirere. Vnde nō incōgrue suo voca-
bulo satisfaciebat, assumēdosq; putabat Mater-
nus piarū matrū mores q̄ vbi p̄sagiūt incolumi-
tatē periclitari filiorū, Primo quidē, cōpellatiōe
intima, suū erga illos amorē argutāt, rēdia expē-
dūt: de idē proauorū imagines claritatēq; familię
ob oculos ponūt, tandē prēmia quēdā serio pol-
licentur, ita noster hic emulari solitus est exopta-
tissimos filiolos, & eatenus parturire iterū atq;
iterū, quatenus correptionē omnē, proficisci in-
telligerēt e corde sibi pulchre affectato, & quo-
dā modo genitali. Mox etiā sanctorū exēplis ani-
mabat ad patrāda paria ad hęc, ęternę glorię im-
marcescibilē coronā, cū fiducia exigēdā p̄pone-
bat. Quātū hic p̄fecerit: nationū declarauit con-
tētio, quādo satis cōcessit, quū Coloniēses hinc,
illinc Tūgari, istinc Treuerēses instarēt, singuli
suū Maternū vēdicantes. Inuenio plures ei, sed
laudatissimos fuisse discipulos e q̄b⁹ Ioānē Tū-
garū adolescētē profecto sūmę spei, claustro ir-
refragabili in accliuē casā relegauit, alterū Naui

tū imprimis amauit, vt illū in oculis semper ha-
 buerit. Huñū applicuit, ab huñlo fluuio sic dictū **Huñum**
 vt testatur Beda in historia Anglorū: quo Ciues
 atq; accolae ad verū dei cultū cōuertit, deniq; ad
 mōtis vmbaculū, quē Mosa alluebat, eēde virgi-
 ni matri dedicauit āno salutis. 102. Deinde Dio- *Donata*
 nātū profect⁹ est, ibi se operiebatur Collega Mē *77.*
 nius Catalēsis antistes, fortasse q; vterq; e. lxxij
 Christi discipulis fuisset, quare desyderio tene-
 bātur visendi se colloquēdiq; mutuo. Verū ido-
 lū prima frōte adorti sunt & in pulueres ad ege-
 rūt: insuper luculēta prādicatiōe atq; miraculis
 populū Christo fidelē reddiderūt. Præterea du- *Aug.*
 as ædes cōsecrauerunt, priorē Maternus sanctæ *ad.*
 Mariæ, alterā Mennius, beato Stephano. At ve- *Nam*
 ro in vicinia ignobile colebatur Idolum nomi-
 ne Nam, quod vbi a responsis ob aduentū Ma-
 terni cessasset, mutum dictum est: ita vt subinde
 barbara atq; cōfusa voce adiecta littera Namur **Namur**
 cū ciuitas appellata sit. Hic pari religione & per **cum**
 petua consuetudine ædem beatæ Mariæ inscrip-
 sit: neq; non duas Mammeche, & vnā Ceno-
 naci, præter eas, quas passim alijs in locis dici-
 tur dedicasse. Equidem celebratum est, eum in
 Ciuitate Tungarorum supra septuaginta du-
 as ædes consecrasse: ad quarum numerum distin-
 ctæ sunt electrices nationes. Deniq; multorum

B iij

Der Inoss
nag Gud
nlo Ham

Th. W. S. S. S.
papa.

Mors Ma
terni

Am^o / 30.

monimentis constat Maternum sub vna natalis
Christiani nocte ter corpus domini, tribus in lo-
cis q̄ procula se inuicē distantibus sacro ore cōfe-
cisse, Treueri, Colonia, atq; Tungri, quod po-
stea Thelesphori Pon. maximi, decreto, ob mul-
tiplicia mysteria vbiq; terrarū ita fieri institutū
est: indubie perspicuū est tot illū annis pontifica-
li munere defunctū, quot in terra dies defudaue-
rat. Cui cū nocte Eucharis & Valerius mortē
imminere prēmouissent moriturus qua potu-
it prece Treueri in Mausoleo collegarum suorū
se exoptabat recondi. Tametsi in Colonia de-
mortuo, anno salutis centesimo trigesimo, deci-
mo octauo. Calendas octobres: tres prouinciæ,
quibus ex equo præsederat, dissentire cœperint
Nā Tungari clamabāt suū, Colonienses suū vē-
dicabant, Treuerēses repetebant: vt nō æque de
Homero certatū sit a Colophonīs Chīs, Smyr-
neis alijsq; Græcię gentibus. Tumultus quippe
plena erant omnia neq; ratione sedari poterant
quousq; inito cōsilio hac lege conuentū esset, vt
corpus rapidis fluctibus Rheni inīceretur, ita, si
obnitēte etiā gurgite tranaret, assignaretur Tre-
uerensibus. Si inferne illaberetur. Tungari au-
ferrent. Sin perstaret: Colonia indubitata mane-
ret Hospita. Ecce vero præter naturam stridulis
obnisa est procellis techa, & recta Treuerim ad-

natauit. Vide q̄ sit mirabilis deus in sanctis suis.
Floruit sub Apostolicis viris Lino, Cleto, Cle-
mente primo, Anacleto, Euaristo, Alexandro
primo. Imperatibus per successionē Nerone Ge-
nero Claudij, Vespasiano, Tito, Domiciano,
Nerua Traiano & Hadriano

¶ Secundus Antistes.

Sed Nautū apprime commendauerat mo-
riens. Fide enim ac merito cæteros anteibat;
pollebatq; tam corporis q̄ animi ingenuitate
præcipua. Vtpote Ducis Galliarū filius, & Tū-
garorum regis ex fratre nepos. Quare omnium
facile suffragiis administrationē obiuit, anno sa-
lutis centesimo trigesimo primo. Qui protinus
magistri spem, expectationēq; populibeneficen-
tia superans: pedes euangelizauit, & omnē late
circuiuit provinciam, minime gentiū sibi parcē
dū existimans. Vnde dicēdo vehemens a vicij
plurimos auocauit: donec autoritate summa tre-
uerensiū qui prope a fide descuerant quorū cha-
ritas iā refrixerat, corda reaccendit vt indubitātū
Materni successorem, sponte sua agnouerint: &
Episcopum requisierint. Quibus tanta animi le-
nitudine habenas moderatus est. Vt septē illius
successores vtrimq; preessent annis plus minus
centum & viginti octo. Cæterum vice sua glo-
riose perfunctus annis quadraginta, mortē obijt

an^o 131

an^o
190.

Huñum
reédifica-
tur

anno salutis cētesimo nonagesimo, duodecimo
Calendas Octobres, sepultus Tungri. Floruit
sub Apostolicis viris Sixto primo, Thelespho-
ro, Ignio, Pio, Anicheto, Sothero & Eleutherio
Imperantibus Hadriano Antonino pio, Marco
Antonio & Cōmodo. Proinde Antonius pius
huñe Ciuitatis situ delectatus, mœnia & portas
instaurari, curauit; quam ita absolutam, Benefa-
ctam appellauit.

¶ Tertius Antistes.

191.

M Arcellus Tungarus vir spectatę nobili-
tatis ac sanctimonię, Antistes defunct⁹
est anno salutis centesimo nonagesimo
primo. Quē estimauerāt ex morib⁹ viuēdiq³ cō-
suetudine qua alijs Episcopis haudqua^m videba-
tur futurus inferior. Tungri quattuor sacris edi-
bus auxit: quarū priōrē diuo Materno inscripsit
alterā Ioanni Euangelistę, terciā Iacobo apo-
stolo, quartā diuo Andree. Hic præterq³ quod su-
um ouile peruigili cura a luporū populatiōe tu-
tatus est; externos etiam reges, Christo lucrificat.
Nā Lucium Britannię Principē, tota cū gente
prędicatione sua permouit. Pręfuit annis vigin-
ti nouē ad annum vsq³ salutis ducētesimū vige-
simū, sepultus Tungri septimo Calendas Octo-
bres. Floruit sub Apostolicis viris Eleutherio,
viçtore primo, zepherino, & Calixto primo Im

Britania.

220.

perantibus Cōmodo, Helio sene, Seuero, Anto
nio carricalla, Macrino & Marco Aurelio.

¶ Quartus Antistes.

Metropolus filius Metropoli ducis L otha
ringiē ex Vngariē regis filia. Episcopus
acclamatus est anno salutis ducētesimo
vigesimo primo. Qui assidue multa diligētia cō
cionari solit⁹: tā domesticos q̄ peregrinos in spes
sempiternascū fiducia anhelare docuit. Obñt an
no salutis. cc. 39. anno administratiōis. 19. tertio
Calēdas Octobres, sepultus T ungri. Floruit sub
Apostolicis viris Calixto primo, vrban o primo
Pontiano, Cyriaco & Antheros, Imperantibus
Marco aurelio, Alexádro Maximo & Gordiano

¶ Quintus Antistes.

Seuerinus Messeronis Comit is Louaniani fi
lius Pontificio decoratus est anno salutis du
centesimo quadagesimo. Cōperio hūc sub
limi autoritate cōcionari solitū: & ob id meruis
se vocabulū sanctitatis. Obñt anno salutis. cc. 53.
anno administrationis. 14. Vndecimo Calēdas
Nouē. sepult⁹ T ūgri. Floruit sub Apostolicis vi
ris Fabiano & Cornelio, Imperātibus Gordiano
Philippo Decio & Gallo

¶ Sextus Antistes

Florētius velut oraculo except⁹ est anno sa
lutis .cc. quinquagesimo quarto. Qui sepe
noctes etiā insomnes ducebat, cōniuētesq̄

201
oculos diuinis libris sagaciter applicans: impensius orando ieiuuando, concionandoq; reliquū temporis redimebat. Dedicauit Tungri duas ædes. Obijt anno salutis ducentesimo sexagesimo sexto, Calendis Martijs, anno administrationis duodecimo, sepultus Tungri. Floruit sub Apostolicis viris Cornelio, Lucio, Stephano primo, Sixto secundo, & Dionysio primo imperantibus Gallo & Valeriano

¶ Septimus Antistes

206.
Martinus
Apostol⁹
Hasbanig^{207.}
Horion
Pagus
Miraculū
Martinus diaconus, qui & Hasbanorum apostolus, filius Comitis Namurcensis Pontifex institutus est anno salutis ducentesimo sexagesimo septimo. Qui charitatis zelo omnē late inuisens prouintiā, quū rusticorum pagi dicti Horion, acerrime vitia infectaretur ab eisdem in glorie repulsus est. Cumq; se in vnam aut alterā domum recipere cogitaret: sic sensit sibi indignari incolas, vt coactus sit in syluam proximā secedere. Ibi oppido fessus aliquā tisper respirans in prominentē casu rupem accubuit, quę protinus instar cathedrę tractabilē sese exhibuit, parilemq; formā multis annis retinuit sed supra nostrā ætatem a peregrinis particulae imabsumpta est, passus ipsi & pedum vestigia hodie perseuerant: certius multo q̃ si phrygio marmori insculpta essent, quę Gallica voce Pass

folio 13. 1.

Martin. appellantur. Quo se religiose febricantes cōferunt, hymbrēq; manu haurientes e passibus; desideratissime potitant. Inde Albiriā ad h̄c & ædem prothomartyri Srephano dedicauit. Obijt anno salutis ducentesimo septuagesimo sexto, anno administrationis vndecimo, sepult⁹ Tungri. Floruit sub Apostolicis viris Dionysio primo, felice primo & Euthiciano, Imperatibus Valeriano, Claudio secūdo, Aureliano Tacito & Floriano

Octauus Antistes.

MAximinus Maximini Pagani filius ex Helena christiana, omniū calculis designatus est Antistes anno salutis Ducentesimo septuagesimo septimo. Sūma equidē cum laude operam nauauerat studijs sacris, atq; adeo doctoris diademate gloriosus fuerat; adde titulo Decani sublimis. Qui Christi euangelium in prætermisse cōplectens, & legitimo sensu scripture penetralia depromens; corda charitate flagrantia animosus in cælum intendere sollicitauit Tungrim auxit ædibus S. Andreæ & Bartholomei apostolorū. Obijt anno salutis ducētesimo octuagesimo nono, anno administrationis tercio decimo. Edibus Septembribus. Sepultus Tungri. Floruit sub Apostolicis viris Gayo & Marcellino imperantibus probo, Claro, & Dioclesiano.

276.

277.

289.

¶ Nonus Antistes.

Pedum
aræ impo
nitur

308.

V Alentinus pontificē egit anno salutis du
cētesimo Nonagesimo, homo, si quis ali
us, summa autoritate semper habitus cu
ius fulmina vel post mortē nemo non formida
ret. Qui moriturus propediem, vocata cōcione,
perq̄ sancte Proceres Tūgarorū adiurauit, ne
quis temere detrectare præsumeret, quæ sancti
spiritus iussu cōmittenda suscepisset. Ne quis in
quā. Pedū quod ante omniū oculos sacrę arę im
ponebat, vlla fretus audacia illinc auferret, quo
usq̄ a deo op. max. in hoc deputatus aduenisset
successor. Stare vniuersi neq̄ audere cōtrauenire
imperio, deniq̄ animis suspensi permanere. Sic
igitur mortuus est anno salutis trecētesimo octa
uo. Anno administrationis decimo octauo, sep
timo. Idus Iunias. Quo honorifice sepulto va
cauit sedes annis septem, quare interea se dissol
uerent Treuerenses & Colonienses, peculiarem
sibi assumentes Episcopū. Floruit sub Apostoli
cis viris Marcellino & Marcello. Imperantibus
Dioclesiano Galerio & Constantino magno

¶ Inclyto Seruatianorū Collegio Euang.
Placentius S. D.

A Dsum spectatus vestrę familię affecla hu
manissimi domini, huic argumēto nō au
rū Tagi cōponens, quo auguror me non

Tagi flumini
fratrum antioch
hinc armenia imp
tag

nihil posse vestro splendori adſcendere: quale ego
 his oculis partim cōſpicatus ſum, partim annos
 ſa religione obſervatū perpendi, vti ſummiorbis
 Monarchæ in veſtrū attente ſe contuberniū inſi-
 nuarent. Carolus ipſe quintus vbi Aquisgranū
 coronādus properaret, anno ſalutis vigefimo ſu-
 pra milleſimū quingēteſimū, tertio Idus Octo-
 bris, ingenti deſyderio inſtitutū obierit, ſacra
 amictus veſte, penſiliq; almuſio: nihil interea a
 Canonico diuerſus, Auguſtus nemo. Dux næ-
 mo Brabātus, ſpē iſtā neglexerit, quo minus al-
 bicāti calculo vobis adnumeraretur. Ergo quos
 primarij heroes germanitate copulant, amicitia
 vinciunt, familiaritate ſociant, officijs ceremo-
 nijsq; adunant autoritate deſenſant, nō ſumma
 reuerentia Leodinū omne territoriū prædicet:
 admiretur: ſuſpiceat: colat. Nam nihil vſq; ho-
 norificentius patria habet quantulacunq; eſt, ſu-
 perbi⁹ nihil quod arroget. Itaq; qui ſe magnani-
 mem extra vos iactare præſumit, falſa opinione
 poterit, gloria nō poterit opprimere. Hoc adeo
 ex hac re venit in mentem mihi, quoniam Ma-
 riani Traiectenſis Collegij præcipuis viris (vbi
 nobis amiciffimis: ita nolim quenquam of-
 fendere) hallucinatio impoſuit, qui antiquis
 tate ſe Seruatianis anteponere geſtiunt, ratio
 one nuſquam apparente, Nam qui vtriuſque

an. 1520.

Illud quod per
 vana ſomnia
 Illud quod hu-
 manis alienatio
 Abſolute, qd
 ad oculum hanc
 hanc tranſſe
 ſed minus
 intelligitur ob
 ducta quida
 caligine dno

secum Basilicę expendit originem, is haud difficile inueniet, nullam toto esse territorio nō modo Marianam, quę ante Materni primi Tunga-
 rorū Antistitis oratoriū constructa sit quod ipse Christo seruatori nuncupauit. At vero si suam isthoc Basilicam causantur, quę via publica sitū habuit, qua olim ad pontem peruenire solebāt, sentiant & hanc industriam leui opera cōfundi. Quandoquidem nulli dubium sit, eandem fuisse, in quam olim Hunis orbem Romanū depopulantibus sedes T ungarica cum reliquīs Episcoporum transposita est. Sed huius quo alias requiram⁹ vestigia: q̄ apud Seruatianos. Facessant ergo belli impulsores, qui hic (vt aiunt) frigidā suffundunt, & annis non paucis interruptā amicitiam reassumendam prædicent, Pulcherrimū arbitrentur hos duos vniones incolumes in aurem ciuitatis huius inclyræ appendere, non alteram aceto diluant, quod ab Ethnicis quoq; scriptoribus celebratum est in Cleopatra fuisse turpissimum. Id quo fieret certius, vtrosq; vos Epistolio duxi compellandos, quo si non Delphica tractabūtur, certe salutaria, honesta, vtilia, Christus pacis autor suo vos spiritu id ipsum sapere, ac facere concedat. Valete.

*Sed et tunc
 Tunga-
 rorū
 transposita.*

CATALO

GVS ANTISTITVM TRA

iectentium autore F. Ioanne Placen

tio Trudonense, ordinis prædi

catorij cenobij Traiectensis

ad Mosam.

Nimvero Hierosolymis coales

cebat diuus Seruati, publice

ibi sepulchro domini adhibitus

custos, quem procul dubio, nō

ob aliud vocabulo plausibili at

q̃ adeo sacerdotali ordine illu

strauerat dominus: q̃ vt Galliarū certissimus pro

peraret suo tempore seruator. Qui ducem ange

lū profecutus, ipsa hora T ungri ingressus est

qua nationes septuaginta, quæ se, vt dixi, ab Eco

clesijs metiebantur, morarum pertese, in Basili

ca. S. Marię, causa delegendi Episcopū conuene

Seruati

T ungri

venit

Handwritten note:
F. Ioh. Plac.
Trudonense
Ordinis prædicatorij
cenobij Traiectensis
ad Mosam

Handwritten number:
316.

Handwritten text:
Generatio
diui Sero

Handwritten text:
tereundū, quod cōpertissimum habuere secula uatij

C

Sanctitas
Seruatij
cum Chri
sto cōfor
mis

priora, Seruatij genus proxime ad Christi peto
tingere. Nā sorores erant germanę Anna et hes
meria. Anna enixa est Mariā christiparā, hesme
ria Elizabeth Ioannis baptiste matrem & filium
Heliud, is genuit Emiu, rursus iste ex Nemelia,
præclare indolis sobolem. S. Seruatium. Equidē
si hæreant hic curiosi, obtendantq; non esse veri
simile, eo quod profluxerunt ad Valentis vsq;
imperium anni fere quadringeti, post quos de
Seruatio cōstet: meminerint q̄ singula adamus
sim discussa, olimq; rescisa in conciliabulo Mo
guntino, quū de his sigillatim questionem mo
uisset serenissimus Imperator Henricus secund⁹
Ibi etiam decreto Leonis Pōt. Max. omnis scru
pulus inter agiographa, repositus, & orthodo
xo robore articulatus est. Tametsi ipsum vitæ
institutum & sanctitas cum Christo conformis
facile eos coarguere posset. Præterea cōmunes
cum consanguineis Apostolis dotes: quas herē
ditario velut iure possidebat. Quoties enim con
cionabatur patrię lingūe rudis, imo expers pla
neq; inutilis peregrini nihil a vernacula nostra,
resonabat. In negotijs alijs nō item Parsimonie
inimitabilis, eucharistia sola & calice philotesio
sæpenumero reficiebatur. Siquādo sobrie pran
sus fuisset, aut cenatus, crustulæ & mulsi prema
leprosis medicabantur, atq; Cacodæmones ab

Obsessis abigebant. Aquę quibus digiti sacri los-
ti fuerant; efficacissime instaurabāt omne ineles-
gans. Quicūq; impetrabat manuū salutarē con-
tactum hoc ipso incolumē se sensit, vt etiā sum-
mis viris in ore esset. Nā Porus Comes Louani-
anus olenti nariū polypo misere afflictus; Anti-
stitem interpellare cepit. Quem ille protinus sa-
nū demisit; at suā muniificentia inde labefactari-
ratus, si in sperate salutis nullū rependeret sym-
bolū; dimidiū ciuitatis Traiecten Seruatio assig-
navit. Quod hucusq; pontifices Leodini, succes-
sione hereditaria retinent. Verū tamen quia hac
gloriarum accessione nihilo plus fastibus indulo-
gebat, sed magis magisq; ab aura populari se ab-
dicabat, ceperunt identidem mordere clanculū
& ventosi inuidere homines, quos summatim
male habuit, quod aulam minus coloret. Qua-
re argumentis congestis nihil veriti sunt inhabi-
lem pronunciare; & alienigenā minusq; poten-
tem despiciere, cuius natales nusquā apparerent
æquum fore, vt qui neq; patriam linguam calle-
ret, neque plebis scitorum sat gnarus esset; coge-
retur amigrare alio, & de loco sibi prouidere.
Neque mora intercessit, quin plebecula, &
vulgi infima fex, quæ a purpuratorum affe-
ctibus, fere pendeat, Sanctum ANTISTIT-
TEM superbis ignominijs aggressa, sua vrbe

C ñ

Porus Co-
mes Lo-
uaniensis
curatur

polypus narius mor-
bus

Polypus
12.

Invidia

Progenies

Tungari
Seruatio
insultans

adlungus

adlungus
vocali
infixa

oratio s. Ser.

In Traie
ctū perue
nit Serua
tius.

Ira dei.

Oratio s. Ser.
finita.

Oratio ser
uatij ad
Traiecte
scs

propelleret. Ille vero vt erat omnium virtutum asse
quutor eximius, iniurias pro lucro reputans, da
tam temporis occasionem, in Traiectū benefa
ctis compensandū duxit. Ergo in Materni orato
riū propensius oranti: stomachabundus deus &
alia atq; alia verborū tonitrua dissecans. Gallia
rū exitiū interminatus est, tēpus fore, quando
Tungaris abunde vicem rependeret, Seruatius
contra opplorare, deprecari, id ne fieret, sed nu
mne nolle exaudire. Itaq; in concionē propera
bat, & perniciem imminere asseuerabat, verbis
fletu permixtis. Infandū, inquit, dolorē viri fra
tres animaduertite. Iam dudum, si nescitis, gran
dia in vos diuina parturit ira, neq; spes est vlla,
quæ malis tantis mederi valeat. Egredientur qp
pe in superficie terræ homines efferi, nulli ætati
sexui, graduī, dignitati parcētes: neq; diuini me
tus, neq; hominum discipline rationem habē
tes. Primo permissione superū, orbē Romanū
inuasuri; deinde multo immanissime vastaturi
Galias, gentemq; finitimā. Quapropter hodie
vos coram hortari aggredior, vt pœnitentia ve
stris animabus prospiciatis, ne dum portentose
irruerint, imprudentes vos opprimant. Diffu
dit hic sese rumor inopinatus, & mirum in mo
dū angebat prouintias. Oraculi nempe loco ha
bebant: quicquid a viro tam sancto proficisceba

cur. Igitur legatione summa, rogatus est accele- Legatiōe
rare Treassinam, ibi se præstolabatur principū sūma ro-
atq; Antistitū celeberrimus conuentus. Adime gatur pro
bat, & suo ordine visa digerens: perculerat iā perare tre
ōmnes, vt Galliarum rex, vniuersiq; Satrapæ at cassinam.
q; coassessores obsecrare cēperint, ne quid deess-
set tot capitibus seruandis, Romā adiret, vnde
præsentius aliquid sperare liceret, fortasse tanti
patroni instantia, alio se verteret fulgurator De-
us. Accesserat ad hanc monitionē, q; terremot⁹ Terremo-
pene assidui, & signa in cælo inclementia emi- tus & in-
nerent. Quandoquidē in vespertū ab Aquilone clemētia
cælum rubebat, haud aliter q; ignis intermixtis cœli signa
flammeo fulgore clarioribus lineis in hastarum
speciem deformatis. Luna densam portēdebat
caliginē. Cometes apparebant, & plurima alia
quæ non ociosa fuisse, instans rerum docuit con-
sequencia. Tunc imperterrite aliud quiddā cau-
saria usus est Seruati⁹. Præscire quidem se, nō
facile reuocandam interminatricē vindicis ma-
num, tum quia altera suberat culpa, quæ illū ad
dirius sæuiendum alioqui prouocaret. Grassari
apud Agrippinam Coloniam humani generis
nocentissimam pestem Efferaten pseudo Episco
pum, eo insanix adictum: vt cum perditissimo
Arrio buccis distensis, blasphemio ore, indiui-
due Triadis refecaret personas: Ad quæ verba
arrianum

C in

confessus omnis intabescens, ea lege se q̄ primū
Conciliabulum sollicitaturos promittebant: si
vicissim obeundo itineri ipse se astringeret.

46.

In Agrip Vtrinq; in hunc modum conuentum est. An
pina Co no igitur salutis. ccc, quadagesimo sexto,
lonia vo Imperij Constantij filij Constantini anno sexto
catur sy in Colonia, vocata synodo, Seruatius Arria
nodus num Effratena Pontificio exautorans, ad pub

licam pœnitentiam adegit, quam plurimis illic
Episcopis Magnatibus, doctoribus consultanti
bus, an ne hoc fieri commodum posset, ob sa
cerdotij impressum characterem. Nihilomin⁹

Exautora Athanasij, cæterorumq; Orientalium præby
tio Effra terorum Diaconorum exaudito testimonio, in
tes pseu hanc fertur inisse sententiam. Bis impium Effra
do Episco ten qui voce sacrilega Iesum Christum vitæ au
pi torem dominum meum æqualem patri esse ne
gauit: ego vicissim pernego Episcopum, aut es
se inter sacerdotes adnumerandum. Cuius resi

piscencia, si qua expectanda est: censeo maiorū
exemplis inter laicos transigendā. Quisquis hac
mecum sententia, eum non insectatur, aliud si
potest, astruat patrocinium. Muti omnes, atque
reueriti summe autoritatis præfulem, absq; mo
ra Effraten proscribere: cuius in locum protin⁹
Seuerinus vir syncerissimus, suffectus est. Et
mox compositis rebus Traiectum rediit, itineri

se Romam versus, accingens. Vnde, successu Romam
prospero Metim profectus, prece & importuni Seruatius
tate beati Autoris eiusdem vrbis Episcopi, aræ proficisci
maioris rescissam particulam, digito rupturam tur
vellicante consolidauit. Mox Basileam præter **Miraculū**
gressus montem Iouis peragrauit, ibi oratione
fontem aquis lympidis scaturientem exciuit,
Deinde Alpibus transmissis, Italiam oppetūt,
nusq̃ non signorum affluentissimus. Quæ res **Miraculū**
fecit, vt honoratiores quosq̃ Romanorum ob
uios haberet, quem n̄ procul adueniētem intui
ti velut rutilum sydus, fulgere prospiciebant.
Campanæ ad vnum omnes, ad mēmorum adi
tum, tanti hospitis aduentum gratulatę sunt: &
festino plausu illum vrbs tota excepit. Itaq̃ plu
rimorum diuorum perlustratis oratoris, tandē
Ostauo Calendas Apriles, apostolorum limina
subiit, non antea illinc decessurus, quam Gallia
rum tranquillitatem sibi polliceretur. Hæ spe
prolixè perplexeq̃ orans, inuisit sanctuariū, ibi
quum precando ac lacrymando, post totos dies
& noctes nihil sibi temperaret, corpusculū in
dia pariter & sui afflictione destitutum est, & in
somnia sese demisit. Interea occurrit admiran
dę formidinis spectaculum, Iudex inexorabilis
vultu & nutu ipso tremendus, in thronum con
sicens gemosa aspergine pellucidū, circūquaq̃

Miraculū

Visio anglo

oratio

**Servatius
limina a
postolorū
subiit**

Visio.

C iij

sanctorū dependentibus agminibus. E quibus
 precipue virginē matrē Gallijs patrocinantē per
 pendit, & eidē suffragantes consyderauit Apo
 stolos, atq; adeo obnixē protomartyrē Stepha
 nū. Verū nihil vsq; bone spei redire, secum inge
 miscebat, solus apostolus Petrus affatus est in
 hęc verba. Definītū noueris, inquit, hūnorū cru
 delitate Gallias & Tungrim ipsam, atq; vniuer
 sam adeo Europā dissipandā. Verūtāmē merito
 tuo Traiectum, atq; oratione beati Stephani
 Metim conseruandā. Igitur quantū potes in por
 tū aduola, & sepulchrū delige, vtq; pœnitentiæ
 te præconē omnes intelligāt, habe clauē argente
 am qua reſeras celos fidelibus Expergefact⁹ ma
 nu clauē argenteā cōplexus est & reditū matura
 uit. Iam attilla hūnorū rex qui Bleda fratre suo
 perempto totus in excidiū orbis ferebatur Vua
 lameris Ostrogothorū regis & Ardarici Clepio
 darū atq; Aquilonarū gentiū sibi subiectarum
 multitudine fidēs, a Pannonijs egressus. Imperi
 um occidētale inuadebat quingētis milib⁹ arma
 torū. A quo in Italiā Seruati⁹ captus est: & no
 cte cōstrictus lorīs cui cū vigiles admoti essent,
 audiebāt dei āgelos familiariter cōsolari afflictū
 Quare benigne erga illū affecti poſtridie militi
 bus de Seruatio occidēdo cōſultantibus, multa
 in rē viri sancti cōmētī sunt, licet rogādo inferio

Petr⁹ Ser
 uatiū allo
 quitur

Attila
 hūnorū
 rex

res essent. Verū insperatę pręde obiecta spes, illi
co aciē scidit vt solus in apricū cāpum ille perma
neret. Scitū est Italiā post mēse Aprilē plærūq; **Miraculū**
ęstu feruere, sicq; sub dyo dormitāti aquila pre
grandis alis pernicipibus suppetias ferebat, vna fa
ciē occulēte, altera quasi flabello faciente ventū.
Qua occasione passim se hūni ad spectaculū cō
ferebāt, taliq; prodigio discebāt pietatem, vsq;
adeo, vt attrilla ad colloquiū Seruatīū inuitaret
& exercitus ōnis alacri gesticulatione benedici
se curaret, tantū aberat, vt nihil mali perpeßus
fuerit. Proinde Vvormatiā deuenit, quo admo
dū siticulosus, suaueolentē fontē oratione conse
quutus est a domino, & dracones in vinetis pe
do interfecit atq; aurā pestilentē repurgauit. Co
lonię in cellulā de peragratis regionib⁹, deo gra
tias agebat, & eo loco Seuerinus Antistes ex hia
tu cœli demissam vidit colūpnā igne rutilo, quo
& oratoriū cōstitutū est, quod porta cœli vulgo
dicitur. Postremo Tungrim regressus est ibi iu
giter vltimū vale inter verba iterās; pœnitētiā
populo prędicauit, & illinc sanctā hæreditatem **Trāspora**
auferēs, vestes diuini ministerij, cruces, sacra va tātur reli
fa, lebetes, coronulas, aulea, reliquias deniq; & quia &
ossa Pontificū, in Traiectū, pariter cū cathedra sedes
sua trāsposuit. Singulari autē techa argētea. San Episcopa
tū Antistē Martinū cōclusit; qui pręcipue mira lis

*dracones p.
do interfecit*

*corio p. p. m.
Antistēti.*

folio 6.

**Mors. S.
Seruatij**

*Capitulum huius
mors. Seruatij
276. 277.*

culis choruscus videbatur. Casu, siquidē, incēsis
lāpadibus lucernulę affixis cū ignis tegmē alta-
ris cōsumpsisset, ad cōtractū sacrorū ossiū flāma
perstitit, & nō alio præsidio extincta est. Comio-
ratę sunt innumere angelorū myriades, festiuo
cātu aera deliniētes, & a tergo lugentiū strepit⁹
Tungarorū. Porro cryptoporticū se sepiliendo
apparauit: cui sacris insistenti, ad dextrum altaris
cornu angelus mortē denūtiavit. Quā multa cō-
stantia animi expetēs, populo cōcionatus, quar-
to Idus Maias, animā deo, terrę cōmendauit of-
fa. Quę ibidē ab angelis in cōspectu omniū tape-
tis sericis vestita sunt; & mirifico odore virtutē
cooperata. Ob cuius eximia tādē merita, ōnibus
demōstranda, cū sub brumali algore vniuersa in
circuitu nix repleret, nūq̃ illud sepulchrū attingit
donec ciuiū industria, super ipsum Basilica ēdifi-
cata est. Sicq; in summa, nat⁹ diuus Seruatius an-
no salutis trigesimo. Imperij Tiberij anno .is
Assumptus (vt volūt) in Tungarorū Antistitē
anno ætatis. 97. Pontificatus Syluestri anno ter-
cio decimo, Imperij magni Cōstantini, anno de-
cimo nono. Pręfuit annis circiter cētū septuagin-
ta sex. Obijt anno ætatis suę trecētesimo septua-
gesimo tercio. Cuius tralatio facta est anno salu-
tis septingētesimo septuagesimo septimo. Idus
Iunij. Scripsit annis superioribus nō contēpna

ad miraculorū eius librū. D. Matthæus herben⁹ Matthæus
 Poeta noster, quare ad me nihil attinere adiudic⁹ Herben⁹
 cau⁹, eadē hic fastidio lectorū prosequi. Extat &
 eiusdē de hoc elaboratū Epigramma, & disticha
 sententijs refertissima. Subsecuta est Galliarū va-
sta calamitas, quippe tā imanis per hūnos grassa-
 ta est afflictio, vt nullā ciuitatē, nullū castrū, arcē
 domiciliū, tēplum, sacellū, deniq; nullum præ-
 termiserint incemeratū. Tungris ipsa decemnali
 obsidione laceffita, demū capta est, & in omnes
 citra exceptionē sequitū. Antor Metensis Episco-
 pus captiuus, sed hūnis cæcitātē percussis, cū suę
 vrbs cōpeditis relaxatus est. Tamen si enormi-
 ter per Gallias annis triginta tribus debacchati fu-
 erint: indeq; aliud ex alio, malū natum. Successit
 enim Vandalorum & Alanorū crudelitas, atq;
 Francorū repatriatio, qui Gallias non tantum la-
 cessibant, vt eas direptioni haberēt: sed vt perpe-
 tuę sibi habitationi fierent. Ergo sedes Traiectē-
 sis vacauit annis non minus centū & octo, men-
 sibus sex. Floruit Seruati⁹ sub Apostolicis viris
 Melchiade. Syluestro primo, Marco, Iulio, Li-
 berio, Fælice secūdo, & Damaso, Imperantibus
 Constantino magno, Constante, Iuliano Apo-
 stata, Iouiniano Valentimano Valente Gratia-
 no & Theodosio magno. Sub hoc interuallo Beatus
Cādidus Episcopus Traiecti clarus habitus est Cādidus

per antiochia

Tungris

*ipsa expu-
gnata est
& Gallia
populata*

*Oppressa gal-
lia*

*Repatratio
Wid. h. lund
t. 2. l. 10*

*Or. d. b. f. m. r.
Varanus*

108.

373

ky. f. 6.
& in oratorio Materni vitā bono fine cōpleuit,
& Remigius Clodouē regē Francorū cum gē
te sua baptizauit, & Christo fidelē reddidit. Lu
Diua Ge^{te}cia claruit diua Genouefa, quæ a plerisq; Sep
nouefa^{peris} pago hasbanie peregrinata asseritur cuius
ibi hodie fons, vocabulum tenet.

¶ Secundus Antistes.

498.
Agembaug
Prindig
Sic tandem Aurelianus, decreto Christianissi
mi Francorum regis Clodouei, & Remigij
Remensis Archiepiscopi, ceterorūq; Gallie
Episcoporū sententia, Traiectensibus de Anti
stite prouisum est, anno salutis quadringentesi
mo nonagesimo octauo. Nā ibidem in concilio
Agricolaum filiū custodis Flandrie ex filia regis
Britanniæ in hoc ordinauerunt. Quod impedio
nostratibus factum placuit, quoniam ei delecto
apparatu Traiectenses obuiam processerunt. Is
hoñ templū ab hūnis conflagratum refecit, & se
cundū eodē loco adiecit quo Maternus prius col
locauerat. Cuius vita honesta diues exemplis, in
mortē quoq; preciosam desijt anno administra
tionis decimo nono. Sepult⁹ est Traiecti in eade
Seruatiana, cuius Oratorij tectum instaurauerat
Floruit sub Apostolicis viris Gelasio, Anastasio
secundo, & Synacho, Imperante Anastasio

Tertius Antistes.

Vrsichin⁹ Patre viro patricio e Burgūdio
nū regis filia pcreatus: infula sacra insigni
tus est anno salutis quingētesimo quarto 504.

Obiit anno administrationis quarto, Calendis
Octobribus sepultus in æde Seruatiana. Floruit
sub Apostolicis viris Symacho imperāte Ana
stasio ¶ Quartus antistes.

Designatus ducis dalensis filius ex filia Sco
torū regis Pontificio defunctus est anno
salutis quingentesimo octauo. Qui tres 508.
equites auratos in lucē reuocasse dicitur, quorū
opibus collegio non nihil accessit. Præfuit annis
tribus. Obiit Edibus Ianuarijs, sepultus in æde
Seruatiana. Floruit sub eodem Apostolico, &
Imperatore, quo Vrsichinus

¶ Quintus Antistes.

Resignatus filius regis Neustriæ, designa
to successit anno salutis quingentesimo 511.
vndecimo. Obiit anno administrationis
quarto. Calendis decēbribus, sepultus in æde Ser
uatiana. Floruit sub iisdem principibus. Claruit
beatus Fulgentius: cuius memoria quotānis in
plerisq; locis recurrit ¶ Sextus Antistes.

Sulpitius filius Nasonis e Galliarū principis
filia Antistes cōsecratus est āno salutis quin 517.
gentesimo decimo septimo. Sedit annis octo
sepultus in æde Seruatiana quinto decimo Calē

das Februar. Floruit sub Apostolicis viris Hormisda, Ioanne primo, & felice quarto Imperatoribus Anastasio, Iustino sene, & Iustiniano magno

¶ Septimus Antistes.

Q Virilus Comitum Namurcensis filius ex filia regis Dionarii Decano Traiectensi, in Episcopum sublimatus est, anno salutis quingentesimo. 25. & religionem quam sensim intercederat, predicatione sua recuperavit. Praefuit annis duobus, sepultus in aede Seruatiana, pridie Calendas Mayas. Floruit sub Apostolico Bonifacio secundo imperatore. Iustino sene & Iustiniano magno.

¶ Octauus Antistes.

E Vcherius filius Comitum Hostiensis ex filia Comitum Namurcensis vir spectatae modestiae & prece mirificus, cathedram conscendit anno salutis quingentesimo. 27. Praefuit annis. 8. sepultus in aede Seruatiana decimo Calendas Martias. Floruit sub Apostolicis viris Ioanne secundo & Agapito primo imperatore Iustiniano magno.

¶ Nonus Antistes.

F Alco frater Eucherij germanus, eidem suffectus est anno salutis quingentesimo. 36. Praefuit annis tribus sepultus in eade Seruatiana. Floruit sub Apostolico Agapito primo, Imperatore Iustiniano. Quo tempore in Gallijs quidam nunc in Arduennae sylvas, nunc alio vagabundus & ligna

cedēs, tātōpere a muscis infestat⁹ est: vt biennib⁹
amēs permaneret. Qui ad se reuersus sub religio
nis habitu pseudo prophetā occulit, primo ma
gū, mox desuper infirmos sanitates perficiens,
Christū se dicebat, cultūq; ab omnib⁹ exigebat
Nolentes se adorare cū populo qui ei plurimus
adherebat: hostiliter inuasit. Verum a fideli quo
piam post occisus est; & ita sequaces dispersi

Decimus Antistes.

EVcharius homo auitē nobilitatis ac solide
perfectiōis Antistes creatus ē āno salutis
quingētesimo. 49. Per pauca de eo, quem
admodū de præcedētib⁹ narrāt historiā, forte
scriptorū incuria, quibus debem⁹ qd præclara ge
sta multorū ad nos nō peruenerint. Præfuit āno
nis sex. Floruit sub Apostolicis viris Agapito
primo, Syluio secūdo & Vigilio, Imperāte Iu
stiniano

¶ Undecimus Antistes,

DOmician⁹ Bauariæ ducis filius ex filia du
cis Arduennæ Pontificio clarus habitus
est. Qui a puero virtutum semper & lite
rarum amore accēsus; vtrinq; sui specimen non
ignobile perhibuit. Nam prædicatione & mi
raculis conspicuus, a regibus colebatur, &
vulgo etiam voluptati fuit. Hildebertus enim
Galliarum rex, in cōfessu Aurelianēsi grauibus
edictis, prædia, castella, arces, domicilia, eidem
restitui mandauit: quæcumque Episcoporum

dux Bauariæ.

*folio
10.*

fuisse credebatur Tungarorū, quibus cōflagrat
 dirutasq; ædes, sacella, oratoria, aras, atque ze-
 nodochia passim extrui curauit. Hæresum ar-
 chitectos astu ceu lernam adoriri solitus: in pub-
 licā questionem vocatos, imperio sacri oris elin-
 gues reddidit, donec balbutie ac nutu victos se
 significarent. Interfuit duobus regū consilijs.
 Aurelianensi et Aluerfensi. Galljs quoq; fame
 & caristia laborantibus, eleemosynis deos pla-
 candos p̄dicauit pro quibus assidue hostias im-
 molans, fertilitatem consecutus est. Hoñ draco-
 nem oculis igneis, ipsiſ etiam nocentissimis ina-
 terfecit: qui fontem ciuib; mire vtilem conta-
 minauerat, quem proinde suo pede expurgauit.
 Quod hoñani beneficio compensantes: hospiti-
 um sua vrbe dederunt, ibi alterum fontē, ægris
 medentem suscitauit. Obijt anno administratio-
 nis decimosexto Nonis May, sepultus Hoñ in
 gde Christipare virginis, Floruit sub Apostoli-
 cis viris Vigilio & Pelagio primo, Imperante
 Iustiniano.

Miraculū

¶ Duodecimus Antistes

MOnulphus collegē Seruatiani cantor, fi-
 lius regis Dionanti, ex Hostiensis comi-
 tis filia, habenas moderari cepit, anno sa-
 lutis quingentesimo sexagesimo primo. Qui cū
 a fundamentis emergeret Basilica, mirū in mo-
 do

461.

dum gauisus est; sed ea nondū perfecta, cum ele Basilica
 ctus esset, sublimiorem adiecit turrim, & abso diui Ser
 lutis omnibus, corp⁹ diui Seruatij in edituo colo uatij cono
 locauit, atq; nominatim ei edificium inscripsit. struitur
 Tungrim populatā reparare apud se disponens 14.
 statim a cēpto destitit; quia fieri perpendebat ira
 to Ioue & inuidēte ccelo. Quare omnē operā in Fratres dī
 Traiectēsem ciuitatē transtulit; vt apud Seruati ui Serua
 anos probatæ frugalitatis viri degerent, nobili tñ quos
 tatē generis cū morū honestate cōmutantes; qui nunc Ca
 passim regum calculo & Imperatorū munificē nonicos
 tia protecti; suo collegio ceu monasteriō vteren; vocamus
 tur, quos isti merito fratres vocare et habere pos
 sent. Sunt qui hūc putant Marianorū quoq; col Præfagiū
 legiū instituisse, q̄q; alij pernegent, certe Legiā de Leodio
 vicū non inamēnū aliquādo peragrās; noua gra ensi ciuita
 tulatione inclytā fore prædixit. Hęc inquit, Le te.
 gia vere e millibus electissima, futura est, roseo
 olim cruore cuiusdā martyris consecrāda. Quā
 obrē oratoriū. S. Cosmæ & Damiani, loco ma
 gis eminēte construxit. Illinc Dionātū vsq; pro
 fectus, hæres effectus est paternarū possessionū
 quas minime cūctatus, Ecclesię Traiectensi libe
 taliter contulit. Tradūt publicitus hunc indicto
 ieiunio principē quēdā vita defunctū, e penis ca
 tarticis exemisse, quē sepe in syluā rugientē in
 star ferę audire solitus, cū rediret liberatū a pur

D

gatorio intellexit. Præfuit annis triginta nouē,
sepultus in æde Seruatiana. i. 7. Calendas Augu-
sti. Floruit sub Apostolicis viris Pelagio primo
Ioanne tertio, Benedicto primo: Pelagio secūdo
& Gregorio primo. Imperātibus Iustino mino-
re Chiberio, & Mauritio. Quo tēpore Hūni gal-
lias repecentes, a Sigiberto Francorū rege fugao-
ti & victi sunt. ¶ XIII. Antistes.

Aug. Lotharius

600

14.

Mira res.

~~777~~

Mira res.

Gonduphus ducis Lotharingie filius, ex fi-
lia Lotharij Francorū regis, ordinatus est
pontifex āno salutis. 600. Qui Tungrim
non satis cōsultere ædificare præsumens: irascē-
tē aduersus se deum expertus est. Opifices enim
quos ædificio admouerat, lupi dilacerabant, &
nocte fulmē egressū, omnē diei operā absume-
bat. Aīm ab incepto reuocās, se in Traiectū rece-
pit: vir alioqui iuxta sensum domini. Obijt āno
administrationis. 7. i. 7. Calendas Augusti, cōse-
pultus Monulpho, qui eodē die q̄q̄ nō anno de-
functus fuerat. Quorū tūba hactenus in nauim
Seruatianę Basilicę visitur, ibi vtriusq̄ gloriosa
perseuerat memoria. Cū enim Carolus magnus
Aquēsem Basilicā regia magnificentia ex ædifi-
casset: essetq̄ in votis tot accersire Antistites illi
consecrādæ, quot dies in annū recurrūt, & iam
summæ duo deessent: aiunt Monulphū & Gon-
dulphū e sepulchro ceu latebris emeruisse, et illic

ingenti affuisse miraculo. Qui (si libellis huius
modi creditur) a Leone quarto Fōti. Max. bene
dictione accepta, inclinātes primo Aquisgrani,
deinde etiā Traiecti, se in Mausolum recipere.
Legi Distichon antiquissimis literis in hac eadē
tūba graphice exaratū: quod hæc ipsa, aperte cō
testatur. Præterea Betasq̃ talē inclinandi ritū, si
bi velut a senioribus per manus traditū, incōta
minatæ obseruant, quoties eā penetrant ianuā,
qua Antistites sancti regressi credūtur. Confir
māt ista Brabantia Chronica, in historia Caroli
magni, libro secundo, ad mediū fere libelli, atq̃
adeo multa vetustissima exēplaria actorum Epi
scopaliū. Floruit sub apostolicis viris Gregorio
primo, Sauniano, Bonifacio tertio & quarto,
Imperantibus Mauritio & Foca.

¶ Quartus decimus Antistes

Perpetuus ducis hostiensis filius, ex filia præ
sidis Coloniensis, Anno salutis sexcentesimo
mo octauo pontificē agit. Cuius perpetuā
innocētiā tūba ipsa testata est, qua post mortem
oleū refudauit odore naribus gratissimo. Præfu
it ānis. iij. sepultus Dionātī in ædibus. S. Clemē
tis siue alio nomine. S. Vincentij pridie Nonas
Nouembres. Floruit sub Apostolicis viris Bo
nefacio quarto, Drodato, Bonefacio. 5. et Hono
rio. 1. Imperantibus Foca & Eraclio. Tralatus est

D ñ

*Benedictio
1792.*

608.

tandem, in æde Christipare virginis Mariæ, ibi plurimis miraculis claruit.

¶ Quintusdecimus Antistes.

E Vergisus auita Tunganorum nobilitate admirabili sanctitate illustrans: Antistes euasit Anno salutis. 614. Præfuit annis quatuordecim Sepultus in Tremonia villa diocesis Colonienfis, sed post trecentos annos Bruno ni Archiepiscopo colonienfi apparēs, Coloniae in ædibus diuæ Cecilie tralatus est, iacetq; cū cognomine suo Euergiso dyacono, quē ob fidei sinceritatē hæretici peremerunt. Cuius festum nono Calendas Nouēbres occurrit, quo suū archipræsulē, & immediatū atq; legitimū successorē. S. Seuerini Coloniēses veneratur, quē Ariana quoq; factio, plurima se indigna sustinere coegit. Floruit sub Apostolicis viris, Honorio primo, Seuerino Ioanne quarto, & Theodoro primo Imperante Eraclio.

¶ Sextusdecimus Antistes.

Ioannes, ob mansuetudinē & animi lenitatē, cognominatus Agnus, filius Equitis aurati. D. ab Harmalla, ex Heroina de Tuhingue: prius nuptias expertus & agriculturę insistent, sed literarū sedulus æmulator, Pōtificibus Traiectensibus ascriptus est. Anno salutis. 626. Qui eleemosynarū elargitione, deo et mūdo cō

mendatissimus, cū ad angeli salutationē, eidē in
 peregrini habitu, in agro occurrentis, addubita-
 ret: se aliquando habendū Antistitē respondit. *lignū aridū.*
 Facilius lignū aridū quod manu complector, re-
 uirescere poterit ac sese in ramos diffindere: quā
 memet ego vtilē reipublice agnoskā. Neq; mo- **Miraculū**
 ra intercessit: quin stipes gratiosi arbusci præfer-
 ret speciem, Peruenit hoc ad Dagobertū, tū for-
 te Traiecti cum ciuibus de Episcopo consultan-
 tem: & cum ad se vocatū, statim preesse manda-
 uit. Vnde Pontifex ordinatus profundius in li-
 terarum theatrū insiluit, neq; destitit: quo mi-
 nus doctoz aureola insigniretur, discipulorūq;
 probatissimorū præfideret contubernio, E qui-
 bus Momo, ad perfectionē vsq; martyriū Chri-
 stiani peruenit: & pro fide sanctā exhalauit ani-
 mā. Coniugem suā in Traiecto sanctimonialē *Sanctimonialis*
 fecit: eo loco, quo hodie albæ dominæ (quas vo-
 cant) degere putantur. Quē in modū & Blisæ
 virgines relegauit: atq; christi sponsas fieri volu-
 it. Obijt anno administrationis sexto, octauo ca-
 lendas Augusti. Sepultus in arce Hoſjana, in sa-
 cello diuorum Cosme & Damiani. Floruit sub
 apostolicis viris Theodoro & Martino, Impe-
 rante Eraclio.

A XVII. Antistes.
 Mandus Aquitanorū ducis fili⁹, ex amā-
 tia matrona cū primis nobili, sacræ legis
 D iij

032
Monachus

Constatia
Amandi.

Miraculū

oratio
Segm
rursus

Interpres peritissimus. Proponente Lothario rege, Episcopus ordinatus est, anno salutis sexcentesimo. 12. Qui cū nondū ex ephēbio excessisset in Ogiā insulā Monachi institutū experiri voluit, sed adolescentē pater insecutus, seuera prius oratione, deinde blāditijs reuocare conatus est. Porro masculū animū & spē victricē portendēs Genitor (inquit) tuā mihi videor perspexisse audaciā, qui pro thesauro carbones obtrudis, & soli anteponis ymbrā. Nō me hoc inescabis delictulo bolo, quē plus satis amarescere sentiā, dū ne quēā expuere, Bene tibi sit cum donis illepidis, meo animo abūde satisfactū erit, modo seruare liceat edictū summi regis quod haud possum vlla ex parte prętergredi Qui (inquit) nō est mecū aduersum me est: & qui mihi patrē pręfert aut matrē, me indign⁹ est & regno meo. Quib⁹ ille verbis nō modo placat⁹, sed in lachrymas resolutus decessit: nihil sibi tēperās a suspirijs & osculis. Ita religionē auspicat⁹. Turonis sacros initiat⁹ est ordines, indeq; in Monasterium reuersus cū de ābulādi causa in pomariū diuertisset, prodigiosę magnitudinis serpētē, in virēti gramine cōcolorē abditū cōprehēdit. Quē precatiūcula & crucis adhibita imagine interficiēs, popularem plausum incurrit. Cūq; frequētius inuiseretur in ciuitatē Bituricā ab Astriligiso Episcopo et Sulpi

tio diacono, in cellulā tēplo cōtiguā restringi ex
 optauit, in qua cibario pane & aqua tātū. is. ānis
 corp⁹ maceravit. Post quos Romā inuisens, quū Vide ab
 ad limina plerūq; apostolorū Petri & Pauli per⁹ stinentiā
 noctaret, quasi fur sacrilegusq; ab ædituis multa A mand
 ignominia propulsat⁹ est, & exponēte Aposto
 lo Petro per visum, diuinę esse volūtatis intelle
 xit in Gallias remeare. Qui Lothario grat⁹ hos
 pes adueniēs, illi⁹ cōmēdatione ac iussu ad pōtifi
 ciū assumpt⁹ est. Cuius quoq; cōsuetudo Dago Antistes
 berto acceptissima fuit: nōdū in facinora tāta de Amādus
 lapso, sed heroicis adhuc virtutib⁹ q̄cōmēdatissi efficitur
 mo. Cui quū forte ob sterilitatē vxorū liberi deef
 sent, virginis Rarguetrūde cōplexibus libitū est
 perfrui a qua filiū naçt⁹, quū Christiano more il
 lū Amād⁹ baptizaret. Aribertiq; de syderio fa
 tisfieret, vt Sigibertus diceretur, susceptorib⁹ ad
 verba min⁹ auscultātib⁹ infans. 40. dierū amē
 expedite personuit. Verū instabili cōditione
 quū non multo post concubinarū cateruæ regē
 sequerentur, præter eas quas locis pluribus regio
 narū instar ornatas alebat, super n̄s Amandū re
 cte monentē non ferens, regno extrusit. Quem
 tandē cohortatione Pipini a Landis Brabantię
 ducis qui palatio præerat, & alterius non vulga
 riter prudētis ac nobilis viri Egnani cōsilij in pri
 stinū munus restituit. Sed a cepto nihil diuersus
 toto triēnio Clericorū vitia notauit, cui nō aliter

Amāch ob
 adulterij
 regno pul
 satus

1.
= *in* *monast.*
2
Flandria. Sternaces equi recalcitrabant vt etiā Martinus Pont. Max. virgā censoreā admouere sit coactus vt videre est in Decret. 50. dis. ij. capite. Interea Sābricanum monasteriū instituens, summa dotaui munificentia: & in Pago Belloacensi, sancte crucis efficaciam mulieris cecē oculos aperuit. Itam quoq; Pipini relictam salutaribus monitis ad optima inflāmauit, quæ se suaq; omnia deo offerens Niuellanū fundauit Monasterium, cui Gertrudē filiam præfecit. Ea tēpestate Flandria quæ paucis viris atq; edificijs ornata erat, vagis hominibus indiscretisq; colonis habitabatur. Quā Amandus Dagoberti & Mar. Pont. Max. autoritate Christū prædicaturus accessit, & posito Vicario Landoaldo, annis octo diligenter coluit, ibi Bauonem magnatē raptu & predatione infamē ad resipiscētiā, & penitentiā agēdam transfluuiū Gandensem, inflexit, cuius eodē loco nunc celebre Monasteriū constructū est. Sed & Monasteriorum aliorū hic fuit autor, videlicet Monasterij sancti Petri, Aquecincti. Martines, Honon & Elmonēsis in quo mortem obiit anno salutis sexcentesimo quadragésimo quinto. Octauo Idus Februarias, anno ætatis suæ nonagesimo, administrationis duodecimo. Cuius corpusculū ita intemeratum atq; elegans inuentum est, vt capilli, vngues, dentes & barba in se

pulchro quasi viui hominis succresceret, & post
felicē eius transitum anno cētesimo quinquage
simo, a Monachis peniculo contactū, nouum vi
sum est stillare sanguinē. Floruit sub apostolico
Martino primo, Imperantibus Constatino filio
Eraclij & Martina cū filio Heraclona & Cōstāte

Decimus octauus Antistes.

R Emaclus Albutij a Bezenchouia viri no
bilissimi fili⁹ ex Matrīna filia ducis Sabau
diæ, proponēte Sigiberto, curā Traiectē
suum suscepit, anno salutis sexcētesimo quadra
gesimo quinto. Qui apud Sulpitium Bituricen
sem Episcopū, cuius supra memoriam fecimus,
tyrociniū trāsigens; pręterea ōnibus numeris ab
solutissimo Eligio disciplina monastica imbuēd⁹
traditus breui tēpore ita profecit, vt absente ob
regis negotia Eligio, proximā abbati autoritatē
vendicaret. Cuius consilio in Antistitē prouehi
meruit, sed ab austeritate prima nihil omittens,
plurimorū Monasteriorū pater pręter promiscui
greges curā, totū se iuuādis discipulis impendit
Quorum precipui fuerunt beatissimi martyres
Theodardus & Lambertus, neq; non Halinus
Confessor Aquitanicus atq; diuus Adolescens Diu⁹ Tra
Trudo. Qui Hasbanorum antiquissimū genus do adole
ferēs, animū adhuc puer induxit, si literas me scens cha
diocriter sacras attingere posset; nequaquā velle se rissimus.

Opidum
diui Tru-
donis

inani nobilitatis fumo gloriari, sed originē om-
nē deniq; seipsum in Monasterium quod fundo
suo cōstruere cogitabat, bona fide trāsserre. Su-
per quibus instructore angelo Remaclus doct^r
est: & accito adolescētulo, abi, inquit, &. D. Clo-
dulpho Metensi Episcopo hoc perfer Epistoliū.
Is non ante remittet te, q̄ desyderij cōpos sacer-
dotio preclarus regrediaris, Successerūt omnia,
& penates reuisens, quę sapiēter proposuerat: sa-
pientius impleuit. Nā Monasteriū cōsummauit
religione & opibus magnificū, opidulū adijciēs
quod suo nomine autorē cōtestaretur, quod ho-
die quoq; diui Trudonis dicitur. Tāto indubie
excellētius, quāto Christiano vocabulo illustra-
tū est nō gētili, sacro, non prophano, qualia no-
stratia fere sunt omnia. Huius quondā puerulus
Encomiō effudi: quū Collectaneorū stipat^r exer-
citu, sublimis imperator, domū a Le. reuertere.
Accipe me reducem puerorū patria sancta
Auspicijs diui Trudonis splendida quondam
Accipe me numeris verum nullo ære beatum
Mnemnosynūq; istud laribus præfige paternis
Trudo sacer puerili olim sub fronte senilem
Canitiem indurus, studijs ac stēmate clarus
Post Monachi celsus vita, tua gloria gentem
Hæ banam decorat, sicut carbunculus aurum
Vnio sepmentum, splendor Titanis olympū

Illustra pueros, quos ante altaria cernis
Poplite & attenta, mecum obsecrare querela
Ioppilie vero templū in honorē S. Amandi con-
secrauit & in Arduennā, fontē cruce suscitauit,
atq; populū Christo fidelē fecit. Qui Sigibertus
de prolis posteritate desperans, duodecim mo-
nasteria passim edificare mandauit: & coopera-
torem Grimoaldum maiorem domus esse volu-
it. Sed antistes saecularium turbarum pertesus: in
Stabulanum monasterium, sanctitatis habitum
assumpsit, molemq; administrationis causatus,
secedere, q̄ preesse maluit, anno suscepti pontifi-
cū septimo. Floruit sub Apostolicis viris Marti-
no primo, Eugenio primo et Vitaliano. Imperā
te Cōstante. Excessit e viuis multis miraculis cla-
rus, tercio nonas Decēbres. Claruerūt beat⁹ Ber-
tuinus Molonēsis Monasterij, & Eloquius Val-
ciodorēsis institutor, atq; S. Echo Britāniē, qui
in Gallijs verbū dei vberimo fructu disseminā-
uit, ¶ Decimus nonus Antistes.

THeodardus magni Baronis a Bauaria fili-
us ex filia Comitis Namurcensis, Rema-
clo suffectus (cuius sollicitudine ad hoc de-
uenit) & a S. Cuniberto Coloniēsi Archiepisco-
po cōsecratus est, anno salutis sexcētesimo quin-
quagesimo tertio. Qui vt erat affectus magnani-
mi fiducia a Tyrannis vsurpatū ecclesiæ patri-

Cedit Pō
tificio &
in Stabu-
lans Mo-
nachum
agit

653

10.
1.

monium requirere aggressus, multū hac via pro-
fecit. Vnde regem Hildericū districte interpellās
Interfici. Dum diplomate instructus Franciam oppeteret
eur Theo ab insequentibus magnatibus in saltu Bivualto
dardus Spiræ finitimo interfectus est. Sed in agro pro-
Diplomatar
us t. ex pto
fluente cruore, quū huius puer, ab agraria ancil-
la filum posceret, quo vulnus capitis colligaret,
illa herē suæ sequitiam formidans, vix tandē im-
partit. Quæ in vesperū, quod timebat experta,
Miraculū vapulauit, sed inter verbera, hera cecitate percus-
sa est, nec ante vidit q̄ emisso voto Theodardū
Martyrē inuocaret. Passus est anno administrati-
onis secundo, quarto Idus Septembres. Qui pri-
mo Hercubæ conditus est. Vnde illum aliquan-
do S. Lambertus auferre tentans. Vāgionū an-
tistitem obstare perpendit. Quē tandē ratione &
autoritate reposcens; in sacellum. S. Cosme &
Damiani, Leodij transposuit. Floruit sub Apo-
stolico Vitaliano, Imperante Constante
& Serenissimo diui Martyris Lamberti Colle-
gio apud Leodium Euang. Placentius S. D.

Vo tandem exordij genere?
quo dictionis filo, tēlam ordi-
ar domini vndecunq; clarissio-
mi? Ita vere estis quod vulgo
creditur, quippe nataliū ima-
ginibus non minus generosi,

quam literarum monumentis prolixè illustres,
rursus sic literis ornati: ut nobilitati plurimū inde
accedat & vtilitatis & gloriæ. Equidē haud teme-
re Cicero cōcendit, cū ad naturā eximiam & no-
bilem ratio quēdā doctrinēq; cōfirmatio accessse-
rit, tū illud nescio quid, singulare solere existere
Ex hoc esse genere quē Romani viderūt diuinū
hominē Africanū, ex hoc C. Leliū. L. Furium
modestissimos homines & contētatissimos, ex
hoc fortissimū virū & illis tēporibus doctissimū
Catonē illū senē. Qui profecto si nihil ad percipi-
endā colendamq; nobilitatē literis adiuuarētur:
nequaquā se ad illarū studiū contulissent Ergo qui-
bus nobilitas omnis absq; disciplinis fumosa pu-
tatur, certe literis permixta rarū est & incōpara-
bile margaritū, armillis insitū fani pectoris. Igitur
hoc vestro proposito vix quicquid immitti po-
terat sanctius, pulchrius, fidelius, & ad cōsequē-
dā immortalitē cōpendiosius, quo genus ipsum
& originē (quē illiteratis pluribus male cessit) ele-
gātia studiorū, nō quidē triuialiū, sed exquisito-
rū decorare maluistis Quāobrem, quā videbam
vos velle lubens in hī gratiā, ut illo scribendi gene-
re augendēq; vestrē celsitudini prodessem: quo
secundū euāgelica & Apostolica sensa, nullū po-
terat excogitari salubrius, quaten⁹ mea summa
diligentia Leodinorū Antistitū bona fide, facta

ceu in crystallino speculo ob oculos ponerē, & oratione illustrarem fortassis sat historiæ consona. Vt enim cū Politiano fatear, inter omne scriptorū genus: quibus vel Græcæ vel Romanæ literæ floruerunt: n̄ mihi haud dubie de humanis rebus egregie meriti esse videntur: per quos aut excellentiū populorū, aut summorū principum aut omniū illustrium virorū res gestæ, fidelibus historiārū monumentis cōmendatæ sunt, tanto pere, vt absq; iugi earūdem lectione nemo non puer sit, & ille penetratius sapiat, qui aliorū exēplis sapere didicit. Quo circa optarim Amplissimi domini, quicquid hoc est, quod non sapiat vngues corrosos, ictumue pluteū, boni vos cōsultare, consilio magni Persarū regis Artaxerxis cognomēto memoris. Qui cū rusticus ei aquā vtraq; manu e proximo fluuio haustā obtulisset: liberali vultu exceperit. Alter quispiā malū per grāde obtrudēs, vbi arrisisset homini: per solem inquit, hic vir mihi videtur: qui ex parua etiam vrbe, magnam posset extruere, animū potius spectandū ratus, q̄ oblatū, Christus Iesus, q̄ diutissime vos seruet incolumes. Valete.

¶ Vigefimus Antistes.

L Ambertus hac tēpestate nolens volens in Episcopatū tractus est anno salutis sexcentesimo quinquagesimo nono. Qui preclae

ris ortus natalibus, ex Loffensiū Comitū gene-
 roso stemmate originē trahens, patrem habuit
 regū collectaneū, nomine Aprū, matrem Here
 splendā, Mauritiū Romanorū Imperatoris sano
 guine cretā. Vnde ab ipsis suis crepundijs futu-
 ræ virtuti prospiciens, perspicuis signis fulsit. **Miraculū**
 Nō obscura fama est, infante adhuc Lamberto
 dū herente lingua, nullā satis vocem formaret,
 vbi per occasionem religiosa mater alio peregri-
 natura abisset; neq; alimoniā secum asportasset
 cunctate illa de reditu, ita fertur admonuisse nu-
 tricem. Accingere inquit, quātum potes & ma-
 tri panibus occurre; iam dudū enim egena huc **Miraculū**
 properat. Litura quā nutricis lallare fugens edē-
 tulus impresserat; cecē mulieri medicata dicitur
 Sic incorruptæ indolis auspicijs fēlix, paulo ve-
 getior, ardua dogmatū monumēta memori pe-
 ctore condebat, in his versabatur, hunc putabat
 ludū, hunc iocū seriūq; existimabat. **Magistros**
 perinde ac parentes obseruabat; venerabatur, co-
 lebat, nēpe quos animi nouerat educatores. Ne-
 q; enim spem illā, quā Remaclus de se concepe-
 rat; passus est videri actis puerilibus degenerem.
 Quinimo magistris morum & literarū traditus
 vtriusq; cultus cepit esse studiosissimus. Nemo
 parum interesse putet, primos anniculos his an-
 his moribus instituas; fere enim quales se ex his
ipso lallare supraducto, dicitur esse hunc v. m. m. l.

Miraculū

*ipso lallare dicitur
 dicitur esse hunc v. m. m. l.
 factum puerilibus
 in manu lallare
 dicitur*

ipso lallare supraducto, dicitur esse hunc v. m. m. l.

Vynterf-
houen

Miraculū

bent in morum palestra tyrūculi, tales crescunt
æmeriti, vt perpetuo Leonidis Pædagogi sui
mores, quos puer imbiberat, Alexander etiam
seruauerit. Vnde sancti propofiti parētes habu-
it indulgentiffimos: qui ita se comparabant, vt
omne ætatis fluxū, bene curatum cuperēt. Qui
iuxta Licurgi legem, puerū in agrum deduci iu-
bebant, vt foro & vrbaniſ delitijs careret, ne il-
la pubertas luxu deflueret, quemadmodū fere
Lacones liberos ruri obligabant, tantisper dum
optimis sub morum magistris eruditi, corpore
pariter & animo exercitati valerent, & fuæ ciui-
tati decori eſſe poſſent. Quare Landoaldum pri-
mi nominis preſbyterum, in pago quæ vulgo
dicitur Vynterſhouen, ei præfecerūt cuius mo-
nita incredibili auiditate excepta, in mentis pe-
netralia demittebat, nihil prius, nihil purius, du-
cens: q̄ omnem ſemel conatum, indiſtriā omne
rectis diſciplinis die noctuq; impendere, deū ti-
mere, eccleſiā colere. Atq; vt nuſq; ignis eſt, qui
non luceat ac calefaciat: ita glorioſas hic ardoris
ſui faces exæſtuabat. Sancta nāq; & attenta pre-
ce fonticulū neceſſitati pariter & ſolatio proſu-
cum ſuſcitauit: qui hodie primitiæ Lāberti di-
citur. Adde prunas flammis igneis vernātes, ſa-
cra linea veſte complexus: per ſpacioſam vicini-
am, impune domum vſq; pertulit, Quæ ſancto

Antistiti Remacio animū addiderunt, vt famili Virtutū
arem eū sibi faceret, & clericū ordinaret. Sed ra. indoles
ri semper sermonis, visus cēlibis, parca querelę quas in a
conuictus facilis, secū manere gaudebat. Moros. dolescens
forum confortia tanq̃ pestē deuigans, sese in cel. tia conno
lulā plārūq̃ recipiebat, vt facile intellectu esset, tas habuit
nescio quid latere in adulescentulo, quod si coas. *hp morosy casum*
lesceret; stupendo attonitū mundū feriret mira
culo. Tradunt sæpenumero sodales ad optima
solicitare solitum: & ad pietatem classicū velut
occinere. Eya fugite malorū incitamenta adule
scētes, puritatem hac sub c̃tate sectemini matu
ritatē addiscite, literas sanctas amplectamini, sa
pientiam exosculemini, magistros parentū loco
ducite, iacite sanctitatis fundamenta, tyrociniū
future probitatis cū fiducia exigite pudore fron
tem conspergite, iactantiā excremini n̄s annis
indignā, fietq̃ tuū, vt bona spe vniuersi faueāt
omnes vos ament, adiuuentq̃ offic̃s. Quæ nō
modo voce sed opere ipso cōpensabat, ita semp
tenerę malę lanuginē instituēs, vt canis abunde
prospiceret. Adolescentiā quippe ætatē agnouit
plane feriendā, & insanię plārūq̃ stimulis agitā
tam. Qua delibuti, imo impiati, imo cōscelerati
adolescentes, omnē virtutis aditū, procacitatis
vitio prostituunt. Hos si nescitis igne suo deco
quit scelestus amor, exagitat per dila animorum

E

Miraculū

insidiatrix impudētia, & eo vsq; infelīcibus ex-
edit flammis, donec nobilissima vitę parte turpi-
ter acta, vlticibus focis vrendi tradantur. Sēse
insidias dolosę etatis presagus iuuenis: periculū
exhorruit, & ille secū. Ve misero mihi, si prodi-
tā egregie horū exemplo animi pulchritudinem
in turpe dedecus pdegero. Quā ego rerū autori-
rationē reddere potero. Quo vultu, qua fronte
æterni vindicis adstabo tribunalib⁹. Si ingratus
ego, ingenua natalitia, maiorū splendorē, fami-
lię claritatē, quā illustrandā adeo, p̄opteq; tuē-
dā accepi: sordidissimis moribus obnubilē. Sati⁹
erat brutū nasci, imo omnino nō nasci, q̄ natiui-
tatis originē flagitijs obscurare, ignominijs vo-
luptatū cōfundere, imo prorsus extinguere. Sed
qd agā: quo me vertā. Qua via, quoue ordine,
psidioq; fult⁹ effugiā. Ecce tibi oēs adit⁹, oīa do-
morū sorduerē limina, libido ubiq; regnat, oīa
occupat lasciuia, decoquit patrimonia lux⁹, oīa
obligurit supina adolefcētia, & interea q̄ cūctari
or est, is plane ineptit, hic sibilis patet et risui. At
scio qd agā. A superis vocor, deo vocāti parebo
valete patria stēmata, fumosę nobilitatis imagi-
nes, valete valete nutrimēta malorū opes. Vclis
innocētię man⁹ porrigo, prius q̄ lubrica me phil-
tra in nallam illectēt. Cōtinētię salutari, literarū
me studijs dedā, sic me pascet pietas, erudiet dio

disciplina, animabit charitas, sic mihi opportune
 prodero ac proximis. Tali meditatione sedulo ani-
 mū lactabat, & nequaquam sibi ipsi fidens, explora-
 to prius. S. Antistitis Remacii magisterio, The-
 odardo subinde huius successorī, pudicitiam tuendam
 committebat. Qui cum, mirum in modum proficiens,
 omnium passim, seorsum autē Clodouēi fratrum re-
 gis gratiam merebatur. Quo demum impellente, vir-
 ginitatibusque Traiectensibus: ubi crueret Theodardus
 occubisset, Episcopatum Traiectensem illustrare
 coactus est gloria nobilitatis, & sanctitatis exemplo, anno
 sue gratie. 20. Verum quid attinet absoluti Pontifi-
 cis rationem ponere? Nemo enim hoc uno igneis
 charitatis visceribus flammator, nemo vite inno-
 centia purior, sapientiae studiis deuotior: ab omni
 vitio sequestrator, virtuti anhelator. Quoniam enim
 iniurias retaliauit: aut malo suscepto malum repe-
 dit. Nam odiorum incendia, inuidias, rixas, iurgia, ia-
 ctantias prorsus ignorasset: nisi ex aliorum affecti-
 bus collegisset. Animo semper inconcusso, una
 eademque mentis constantia ac vultus suauitate specta-
 bilis, incessui autoritatem verbis pondus, gestibus
 grauitatem adhibebat. In suggestu sacro multa
 maiestate euangelium detonas, lacrymas populi,
 suas laudes reputabat. Perpetua aspectui inerat,
 serenitas, nisi forte aut misericordia lacrymas
 aut deuotio ardorem afflasset. Nam de impres-

E ij

Miraculū

termiſſis illis vigilis, inedia incredibili laborum
 famis, ſitis, algoriſq; patientia, ſatius eſt tacere: q̃
 aliquid dicere. Quāq; optimorū præcipue viro-
 rū intereſſe contubernis gaudebat. Vnde Atre-
 batis, in trāſlatione. S. Vedaſti, Audomaro Tor-
 nacenſi Episcopo ſe admiscens, aſſiſtentibus epi-
 ſcopis atq; Abbatibus q̃ plurimis, vigili animo
 intentus, ex eorum moribus velut inſultrix api-
 cula, non nihil ſuauiſſimè colligebat. Aderat pari-
 ter Audomarus pre ſenio cecus, qui tum meri-
 tis. S. Vedaſti præſentiūq; epiſcoporū illumina-
 tus eſt, Quod beneficiū nullo modo ferens, in-
 genti luctu vniuerſos increpauit. Me miſerum
 (inquit) cui tantam ſelicitatē ſeni inuidiſtis. Nā
 mihi cecitatē dñs in ſalutē animæ irrogauit. Ne-
 q; plorandi finem fecit: donec ſecundo excecatus
 eſſet. Huiusmodi exercitio peractū eſt annorū
 viginti & octo curiculū: quouſq; impijs conſpi-
 rationibus, de extrudendo Lamberto per Ebroi-
 nū aulæ præfectū, certatū eſt. Qui vbi Theodo-
 ricū Clodouei filiū natū minorem, Cloathario
 & Childerico reiecti in Regē aſſumpſerat: ad pa-
 tranda peſſima illi autor fuit. Quapropter tā rex
 q̃ funeſtus cōſiliarius, regno priuati ſunt, illo vt
 indigno adminiſtratiōe Pariſis in Dionyſianū
 clauſtrū relegato, iſto aliq̃ diu transfuga & capti-
 uo in Luxouiū. Verū Clothario poſt quartum

Imperij annū defuncto, Franci Childericum ex
 Anstrasio reuocātes, regē appellauerūt. Qui ve
 nationi intentus, in litē cū Blodione magnate in
 cidit, isteque lesus, in regē cuspidē regerēs, in syl
 uā eū transfodit. Quare Leodegario Augustus
 dinēsi Antistite & regni primoribus visum est,
 iterū admittere Theodoricū Hac conditione, si
 Ebroino refutato, Leudensium filium Erchino
 aldi palatio pręficeret. Quod admodū Ebroinus
 grauate tulit. Qui ex insidijs producto exercitu
 Leudensium opprimens, inuito etiam Theodo
 rico principatum inuasit, & rebus succendentis
 bus, quum regi rursus grata esset Ebroini con
 suetudo, clam multos perfidię accusabat. Neque
 prius pestilens consilium suggerere destitit: q̄ sy
 nodum Episcoporū Theodoricus coegisset. In
 qua plures ex Ebroini sententia pontificio priua
 uit, aliquot irreuocabili damnauit exilio. Leode
 degarius diu excarnificatus, post famē & carce
 ris squalorē, oculorū euulsionē, plantarum sub
 neruationem, lingue ac labiorum pręscissionem
 tandē capitis obrūcatione martyriū cōsumma
 uit. Huius germanus Serinus lapidibus obrutus
 est, & Lābertus a munere suo amotus. In cuius
 loco prece ac precio Aldoini Coloniensis Archi
 episcopi Pharamūdus suffectus est. Quare sub
 domestico persecutionis tumultu, optimi prę
 agit

Episcopus
 Antistite
 Submā
 nāmodū

Tyrānis

Ebroini

Amoto

Lāberto

pharamū

us prece

& precio

Antistitē

agit

E in

Vide in
effabilem
Lamberti
māfuetu
dinē & o
bedientiā

ceptoris Remacii imitat⁹ exēplū: Stabulanæ ge
tis portū oppetūt. Ibi cū in Monasterij dormito
riū, forte cōcidente calceo sub intēpestiua nocte
Natalis dñici strepitū cōcitasset; decernēte abba
te, vt quicūq; tātū insolētiæ trāssegisset, ipse se ci
tra cunctationē ad crucifixi imaginē sub dio reci
peret; ilico subduxit se, nihil algore Brumali, &
niuiū intēperie (quæ tū portēto se cadebāt) deter
ritus. Verū vbi prisca fides, vbi tāta instātia fa
cti? Quid causæ putamus, q̄ hęc nobis vsu mi
nime veniant; qui quoties ad meliora nitimur,
toties destituimur, conamur; sed deficim⁹, assur
gimus; sed relabimur, inflāmamur, extollimur,
sed euāescim⁹, præclara proponim⁹, spōdem⁹
grādia, promittim⁹ mōtes aureos, sed pmittim⁹
tantū. Quid hoc mōstri? Quia impari cū Lāber
to fide cōtēdimus, vacillam⁹, nutam⁹, & si quid
boni ceperim⁹, inde nobis blādimur, sicq; ruino
sis heremus turrib⁹. Nō ita luctator noster vali
dus, qui cū propheta supra firmā custodiā, ac fi
deles munitiōes gradū fixit. Plurima fateor alia
dicēda essent, sed occurrendū est lectōrū fastidio
Per Pipi⁹ Vnū esto, totū hoc septenniū summis in animi
nū Lam⁹ delitijs versatū fuisse vt ne labis aliqñ mortalis
bertus cō sibi cōsci⁹ fuerit. Verū enim uero Theodorico
stituitur capto, per Pipinū, ingēti populorū lētitia restitu
tus est, et Pharamūd⁹ multis ludibrjs reiect⁹ an

no salutis. 693. Qui nihilo segnius, quā ad perfe-
 ctionis fastigiū cōtendēs: Taxandriā ab Idolola-
 tria ad veri dei cultū perduxit, lenitudine magis Lābertus
 ac modestia fretus: quā precipiti verborū, armorūq; taxandrie
 strepitu. Nō enim fugiebat prudētē virū, vulg⁹ apls fit
 hominū pietate duci malle: quē admodum ada-
 mas, nulla vnq; machina, arte nulla, nullis infrin-
 gi viribus potest: sed hircorū sanguine litus, faci-
 le dissoluitur, & in particulas recidit: ita sūt quo-
 rūdam ingenia, quæ nulla vi emollias, nisi offi-
 cio & māsuetudine, qualia fuerunt fere Taxan-
 drorū, modo recte illā noui gentē, dariusculam
 plane & incultā, sed Lāberti oratiōe ac moribus
 facile tractabilē, Odā Boggis Aquitanorū ducis
 coniugē marito orbā, ad sēculi cōtēptū induxit
 Quę ecclesias sua munificētia passim ditans, in
 Amaniū monasteriū beato fine geuit. Laudran-
 dam nobile virginē dū Blisie suo fundo collegi-
 um instituisset; Christi flāmeo cōsecrauit, Plures
 ab aula & thalamis auocauit ad cēlibatū, cū pri-
 mis illustrē virū Hubertū Aquitanū, cui Florui-
 na Comitū Louaniani filia nupserat, ex qua duo
 os pcreauerat filios. Floribertū & vt pleriq; vo-
 lūt Syluanū, vtrūq; diuorū numero sociatum.
 Quib⁹ ita munit⁹ p̄sidijs nihil difficile, nihil ei
 onerosum euenit: præter vnum intolerabile, quod
 quū tantis doribus felix esset, tanta spiritus liber

E iij

rate ageret; carnis tamen vinculis adhuc alligare
tur. Idcirco ceteribus interesse gestiebat angelorum
dissolui exoptabat, & esse cum Christo. Ea de re di

Nō senium uine pietatis aures propensius sollicitare non de
decrepitu stitit, quousque ei non senium decrepitu, sed mag
sed mag^{is} nanimitas mortē conciliaret. Quandoquidem
nanimi^{us} Richoaldus & Gallus Dodonis Arduenne du
tas Lāber^{is} fratres, ferocire cæperant, & superbe spernari
to mortē omnē Episcopi autoritatē. Quare amicorum au
cōciliauit xilij^s (quos plurimos habebat & potentissimos

Lābertus) legūq; suffragij^s, ambo morte mul
tati sunt. Quibus accessit q; Pipinū principem,

*Plautenda
vper r r r
m p p p*

Toppiliæ corā increpare auderet, quoniā Alpai
dem, pelicē Pleutrendē superinduxerat. Curatu
rū se, orei fastidiū (sic enim illā vocabat) extra ec
clesiā descisurū. Igitur muliebri infania agitata.
Dodoni fratri contumeliā literis quæta est: quē
sciebat nō mediocriter altera ex re offensus iri.

Qui protinus malitiosi pectoris efflans venenū
ob vilipensionē creditam, dolos meditatus, apud

Dodo ar
ma arripit

Aurotū exercitū cōflauit, & summo diluculo,
agmen producens, sanctorū Cosmę & Damia
ni facellum, quo se continebat antistes, cum duo
bus germanis fratribus Petro & Andeleto, pau
eisque clericis, obsidione cinxit. Verū præ tumultu
antium fragore & armorū sonitu expergefa
ctus Lambertus, quū suos ex aduerso arma arri

pere perpēdisset : tali oratione propositū inuertit.
Quid agere decreuistis homines Christiani? Sic Oratio Lā
cine respondere libet violētjē. Non vos hoc do berti
cuit vitæ autor mortē patiens, non sancti Apo
stoli, non innumeri martyres. Sedate irā, ponite
animos & vultu mecum hilari mortē despiciate,
Aderit fulgentiori sydere deus, qui alicunde vi
ctores nos statuatur. Si quicq̃ est, quo minus suos
ille vos martyres agnoscat, salubri confessione
omne istud abstergite. Neq̃ mora intercessit,
quin irruentibus sacrilegis, ante orantis oculos
trucidarent utrūq̃ germanū, & omnes fere cle
ricos, vsq̃ adeo vt vix collecto etiā spiritu, in Pō
tificis tergū, versatile ferrum eminus penetraret
Sicq̃ factum est vt non inferiorem cum Ioanne
Baptista, martyrī gloriā obtinuerit, quādo vter
q̃ ob impugnatum adulteriū, sanctam perfude
rit animā. Huius testis nox illa est sublustris, qua
desuper Oratoriū crux pellucida aureis radīs a
coeli cardine demissa est, multis id stupentibus ac
demirantibus. Passus est anno salutis septingen
tesimo, anno administratiōis quadragesimo pri
mo, anno ætatis sexagesimo primo. Clientuli
qui pauci admodū euaserāt, corpus ipsum cym
bæ implicitum, in villam parentū prope Traie
ctum in ædiculā diui Petri transuexerunt. Quo
loco haud semel ab incolis exauditi sunt angelo

Trucidā
tur germa
ni & cleri
ci diui Lā
berti
Pontifex
cōfigitur.

Miraculū

7^{oo}

*Antioch
pfor*

*Prædicti
usque
filius
venerabilis*

*Prædicti
filius
venerabilis*

rum chori, luminaria visa, celesti lumine rutilan-
tia. Dodo ter in pñssimus dolore pariter & pla-
ga exenteratus pessima, ante annū a vermibus
consumptus interit, quē sui pręfectoris intolerā-
tia, in Mosam demerferūt. Complices ad vnum
omnes, diuinitus puniti sunt, Percussor iactabū-
dus in montē publicū Leodij cū fratre cōgressus
alter ab altero peremptus est, Alpais Dodenis at-
q; sociorum horrenda morte perculsa, pœniten-
tiam egit, & Collegium virginū, in sceleris sui
propitiationē martyri in villa quæ Orpio dici-
tur, dedicauit, a Niuella assumptis sanctimonia-
libus, Comitatum quoq; a Turnis, qui ei here-
ditario prouenerat. Leodino Antistiti summisit
& sese in cellulam recipiens, ad mortem vsq; in
pœnitētiā perdurauit. Tralatū est postea glorio-
sum Lamberti corpus Leodiū (vt dicemus) quo
ardenti nimius turbarum feruore, dicam an stre-
pitu inuisitur, vt ante aliquot annos, opus etiam
fuerit dī pueri illic ferulæ manum subduximus
hexasticho turbam sedare.

Eburo quisquis ades, tanti qui templa patroni
Inuisis, memori pectore conde tuo
Non strepitu, sed voce humili pulsa illius aurē
Audit & haud surdus ad tua vota manet.
Est facilis, sola exaudit si mente rogetur:
Vtere discretis moribus satq; vale.

Floruit sub Apostolicis viris Vitiliano, Decda-
to, Bono primo, Agathone, Leone secundo, Be-
nedicto secundo, Ioanne quinto, zenone & Ser-
gio. Imperantibus Constante, Constantino, Iu-
stiniano, Leontio, & Tyberio abfiaro

Cathalogus omniū Antistitum Leodinorū
autore F. Ioanne, Placentio, Trudonense ordi-
nis prædicatorū, Cænobij Traiectensis ad Mosā.

Vbertus Bertrandi Aquitanorū du-
cis, & comitis Palatini filius ex foro-
re beatę Odę viduę, ex illustri Frāco-
rū genere oriundę, adolescens libe-
ralis ingenij, dū venationē indefes-
se sectaretur & canicularū plausu, ardeorūq; vo-
latu mirū in modū delectaretur, sub Parasceue
sancta a domino cōuersus est. Quē crucifixū in-
ter cerui cornua se increpantē adorauit, statimq;
institutū mutās inter collectaneos iusticię magis
& equitati studuit. Vnde Ebroini & Theodori
ci mores execratus, in Austrasiā deflexit. Deinde
habitaui in Brabantia, & cū Lāberto episcopo
necessitudinē cōtraxit. Post quā dū mundi con-
temptū, Romę pulchrius q̄ domi cōsequuturū
se speraret vehemēti cupiditate exēstus Apoſto Romę
lorū inuisit limina. Ibi ipsa hora passiōis diui Lā Pontifex
berti cui⁹ monitis semper acquieuerat dei āgel⁹ ordina-
Pedū Pōtificū Traiectensū Sergio Pont. Max. tur

Miraculū

*Adria amb
7 ruga*

Ad hunc. indgo furo

Ad hunc. indgo furo

**Petrus cla-
uem aure-
am huber-
to dedit**

**Leodium
construi-
sur**

*Septuaginta
mensura*

**Monaste-
rium diui
Petri**

exhibuit. Hubertū quendā suis signis declinans
& administratione dignissimum definiēs. Quo
inter tot milia hominū reperto, dū modis omni-
bus reluctaretur, rursus ante omniū conspectū,
eadē insignia, quæ dudū ipse nouerat, allata con-
spexit. Quare nullus imperium detrectandi lo-
cus supererat, quo minus maiore gereret. Itaq; sa-
crū peracturo. Petrus Apostolus aureā clauem
& stolā portendit, qua significabatur absoluēdi
peccata, & furiosis incolumitatē conferendi au-
toritas. Qua hora & Leodij vox insonuit. No-
no Martyri deus successorē suffecit, hodie a suo
vicario institutū Romæ Episcopū. Sic igitur in
Traiectum honorifice exceptus est; & aliq̄diu
moram trahens, pensiculare cepit, quēadmodū
Leodinē ciuitatis fundamenta iacere posset. Cu-
ius cū fiducia assumpta, non contemnendā par-
tē absoluisset, ciuitati nomen indidit, vt Leodiū
diceretur. Quā protinus præsidēs legum stabile
fecit, libertate donauit, politiā excogitauit, mo-
netā excussit, bladi viniq; sextaria cōposuit, cer-
tā mercis ac operę mēsuram, rationēq; promul-
gauit. Sigillū publicum diui martyris Lamberti
imagine conspicuum, n̄s verbis inscripsit Sancta
Legia, Romanæ ecclesiæ filia, Collegium dicā
an Monasterium diui Petri primo omnium con-
struxit; in perpetuam rei memoriam, vt illic au-

rea clavis seruaretur, cui et nigros Monachos Sta-
 bulani Monasterij præfecit, collegium adiecit
 quod cathedrale appellant, auspitijs Christiparæ
 virginis & S. Lamberti martyris, cui viginti de Collegiū
 putauit viros canonicos. Nam frequenter tā ipse diui Lam-
 berti
 q̄ alij sanctissimi viti superne admoniti fuerant, berti
 ne negligeret, quo minus illic sancti martyris of-
 fa transferret. Quem ille post totos tredecim an-
 nos immunem a putredine sepulchricæ macerie
 sublimauit, & magna deuotione inuocauit, ci-
 uitatiscq; patronū esse voluit. Quē & sedē trās-
 posuit, anno salutis septingentesimo tercio deci-
 mo. Ceterū innumera miracula & virtutes secu-
 te sunt. Iuuigellam enim præternauigātes, senle
 ferunt sola inuocatione, cæco visum restitui, &
 Harmalli Paralitico sospitatē conferri. E regio-
 ne immobile feretrū permāsit, & vltro pallium
 in aera euolauit, miraculo tali martyri patrocio-
 nans, quatenus illic suæ memoriæ ædes didicāre-
 tur. Oda Scotorum regis filia, dū Leodium pere-
 grinata, martyris opē inuocaret, & montē vval-
 burgi oppeteret, a natiuitate lucis communis ex-
 pers repente videns effecta Lamberti potētiam
 sublimi voce confessa est, quo loco ecclesia fun-
 data est. Innumeros igitur attraxit miraculorū Grimoale
 affluentia, vt Grimoaldū etiam Franciæ domus dus prefe-
 præfectū Leodium exceperit. Quem ante altare ctus Fran-

Inuocatio S. Lamberti.

Transla-
 tio diui 703.

Lāberti *cum*
omni fortitudine
of. v. p. d. andro

Miracula

De sancta
o. d. n.

corum in martyris orantē. Raginarius Rabdadi Phrisonū
terficitur. ducis satelles cōfecit. Qua occasione Carol⁹ Mar
tellus cū Rabdado ad fluuiū Burdonā pugna cō
gressus hostē falsa deorū religione deceptum fu
dit & occidit, anno salutis, 734. Cuius Martelli
libentius mentionem facimus, quia Harstallum
ei Leodij finitimū pertinuit, quē eo loco Pleno
tenda nouerca comprehendi iussit, & in custo
diam detineri. Qua tandē, Francorum orta sedi
tione elapsus iniurias dissimulare q̄ vlcisci malu
it, Harstallum ipse & Coloniam omnem Huber
to submisit, ita matris Alpaidis culpa effusum
sanguinem compensans. Qui & Sarracenorum
ingentē multitudinē, qui Sarumnam transierāt,
quasi in Gallias habitaturi, tercio Id⁹ Maias (qui
bus diui Seruatū festum occurrit) eiusdem inuo
cato auxilio, trecenta octoginta millia cū Abdi
rama rege suo peremit, suorū militum fortasse
mille quingentorū iacturā passus. Qua potitus
victoria Villigisum, Parisiē. Episcopū, Traie
ctum misit, vbi incerta & semiruta basilicæ Sero
uatianæ instauraret. Vnde tæcham opificio sin
gulari vestiuit, & cooperāte Huberto corpus di
ui Seruatū in sublime eleuauit. Post quē Plentrē
da Pipini relicta, ædem Apostoli Petri de Scema
che edificauit, & Hubertus consecrauit, atq; in
pagum Andigmensem aureis literis præscribēte

Carolus
Martell⁹
by alpaids

Victoria
Caroli
Martelli

angelo ecclesiam, & Monasterium construxit, Monaste
 cui sacellanū suū Beringerium præfecit, arcemq; rium Ar
 ac possessiones Collegio Leodino sūmisit Obijt duennæ.
 feræ tercio Calendas lunias tametsi huius festū
 celebretur tercio nonas Nouēbres, quibus vel ā
 Carlomāno corpus translatū dicitur vel ab Oge
 ro Dandæ, vt nonnullis placet, euectum putatur
 Floruit sub Apostolicis viris Sergio primo. Leo
 ne tercio, Ioanne sexto, loāne septimo, Sisinnio
 Constantino, & Gregorio secundo, Imperanti
 bus Tyberio, Absimaro, Iustiniano, Philippico
 Anastasio, Theodosio & Leone. Claraerūt S.
 Alardus cū sua cōthorali Grimaria, & duabus fi
 liabus Herlinde & Relinde, qui collegiū Driapo
 litanū (quod vulgo Alden Eyck nūcupatur) in
 stituerunt, quod etiā nū præposituræ titulo cele
 bre est. Qui Huberti recham auro atq; gemmo
 sa suppellectile ornauerūt, & cultus Christiani
 post se monimenta reliquerunt.

Monaste
 rium Al
 den Eyck

¶ Secundus Antistes.

Floribertus Huberti filius, abbas Stabulan⁹
 & Monasterij diui Petri apud Leodiū ad
 ministrator, atq; summi Collegij propo
 situs, defuncto patre, suffectus est Antistes, anno
 salutis septingentesimo trigesimo primo. Qui
 Collegio diui Lamberti decem viros Canoni
 cos adiecit, quibus opima sacerdotia deputauit,

731

Corpus beatæ Ode amitæ suæ, miraculis claræ
 apud Amaniū, sublimauit, & genitoris sui cor-
 pus cooperante Carlomāno rege in Collegium
 diui Petri transtulit. Obiit anno salutis septingē-
 tesimo quinquagesimo quarto, anno admini-
 strationis decimo nono. Sepultus in æde S. Lam-
 berti. Floruit sub Apostolicis viris Grægorio &
 zacharia imperantibus Leone & Constantino
 huius filio. Quo tēpore S. Eucherius Aureleanē
 sis Antistes, apud diuum Trudonē in exilium
 proscriptus, & a Pontificio destitutus est. Quia
 Carolo pugnante aduersus Raginfredū, suæ ci-
 uitatis portas aperire contempsit.

¶ Tertius Antistes.

Flucarius Comitis Louaniani filius ex filia
 custodis Flandriæ primi collegi Præposi-
 tus, administrare cæpit anno salutis septin-
 gentesimo quinquagesimo quinto. Hic opibus
 pariter & virtutibus, nouenam ecclesiam illu-
 strauit: & Franciæ coronā ad Pipinum patrē Ca-
 roli magni trāfferri vidit. Obiit anno salutis sep-
 tingētesimo sexagesimo sexto anno administra-
 tionis decimo nono, sepultus in Collegio S. Lā-
 berti. Floruit sub Apostolicis viris Gregorio ter-
 cio & zacharia, Imperante Constantino.

¶ Quartus Antistes.

756.

702. m. 15.

Agilfridus Burgundie ducis filius, ex filia
Comitis Auerniensis, Caroli magni ne-
pos & contubernalis, in Episcopu assu-
ptus est anno salutis septingentesimo sexagesi-
mo octauo. Qui cum apprime eruditus esset, eode
cum Carolo, desyderio ferebatur, passim ample-
ctendi doctos. Aureo nepe illo seculo suarum ad-
huc partium putabant esse Principes: prestare, ut
non tam potentia, quam doctrina tuerentur rep. Qua-
re. S. Laberti viuendi rationem, & felicem agonem co-
pilari, atque fidelibus literarum monumētis, ad po-
steros transmitti curauit: in gloriam indecorum exi-
stimans, si tam necessarium ac utile exemplar intercide-
ret. Obijt anno salutis. 784. anno administra-
tionis sexto decimo, sepultus in collegio diui La-
berti. Cuius tempore Desyderius rex Longobaro-
rum tyrannice omnia egit, & multa oppida vi-
oppressit, multa spontanea deditioe a Romana
sede abstulit: ut Hadrianus primus ad tuendas res
Ecclesie Carolum Roma accersire coactus sit.
Quo ille adueniens, Paphiam obsedit, Desyde-
rium cum coniuge, pacis perpetue obsides, Leodium
apud Agilfridum seruandos misit. Qui defuncti,
Aquisgrani magnifica sepultura dignati sunt.
Floruit sub Apostolicis viris, Paulo, Stephano
tertio, & Hadriano, Imperante Constantino.

¶ Quintus Antistes.

F

Carolus magnus

768.

Agilfridus
doctos
amat.

*rex Longobardorum
Paphiam
Leodium*

aquisgra-
ni conuo-
catur Sy-
nodus

Cardina-
lis effectus
est.

Gerbaldus Bavarie regis filius, ex Matre
gra Ogeri Ducis Danoes. Pōtificiū adeptus
est anno salutis. 785. Qui omnibus sæcu-
lis famosæ dedicationi Basilicę Aquęsis, atq; cō-
ciliabulo trecentorū & quinquaginta episcopo-
rū interfuit: Cui Leo quartus Pōt. Max. & Car-
olus Imperator præsiderunt. Quo definitū est,
ut Archiepiscopus coloniēsis, eoq; sublato Leo
din⁹ Antistes Imperatorē electū consecraret. In
quo cōfessu meruit galero insigniri: & illustri ti-
tulo omnib⁹ cōmendari. Cui⁹ rei gratia Ponti-
Max, in Leodiū deduxit: mox etiā visetū, quo
loco ecclesiā eximie gratiis dotatā, auspitijs diui
Martini dedicauit. Deinde aurotū oppetūt, et ei
dē diuo gdes inscripsit: subinde Tūgrim adijt et
semirutū collegiū Basilica ordinata, erigi iussit,
cui extruēdæ Ogeriū Danoen p̄fecit, qui ibi. 20
viris canonicis de stipe prouidit. Comitatus est
hūc ipsum in Brabantia, & pariter Bruxellas in-
uiferunt. Obijt anno salutis Octingētesimo no-
no, anno administrationis. 27. sepultus in Colo-
legio Lāberti. Floruit sub ap̄licis viris Hadriano
i. Leone. 3. Imperatibus Constantino & Carolo
magno. ¶ Sextus Antistes.

VAlcandus filius adelreidi ducis Bullonię
& Arduennę, ex Britānię ducis filia, e
Decano Leodini collegij, Antistes fact⁹

Bullonia
Gualm

est, anno salutis octingentesimo vndecimo. Qui
corp⁹. s. Præfultis huberti cōsilio auxilioq; Ogeri
in arduennā monasterio Andaginēsi transtulit,
& alteri synodo Aquisgrani celebratę interfuit
qua potissimū cōstitutiones in vicia canonicorū
ordinatę sunt. Prouidit Andaginēsibus āple &
splēdide, & fratris sui Erohengoldi patrimonio
locupletauit. Obiit anno administrationis. i8. se
pultus in Saracāpo, cuius ædiculā Christo serua
tori intitulauit. Floruit sub apl's viris Leone ter
tio, Stephano quarto, Pascali primo, sub conten
tione Quirini & Eugenij secundi. Valentino et
Gregorio quarto, Imperantibus Carolo magno
& Lodouico pio.

¶ Septimus Antistes.

Pirardus Reueri comitis Barenfis fili⁹. Leo
dinæ præfedit ecclesię, anno salutis Octin
gentesimo vigesimonono. Qui in honore
s. martyris Caprasij templū extruxit: quo loco
diui Pauli collegiū situm habet. Quo duodecim
tunc Monachos degere volebat: qui suo vocabu
lo vere responderent. Obiit anno administratio
nis tertio, sepultus in collegio. s. Lamberti. Flo
ruit sub apostolico Gregorio quarto, Imperante
Lodouico pio.

¶ Octauus Antistes.

F. n.

*Sanctum
Omnium*

HIrcharius filius Comitum Sabaudienſis, ex
filia Comitum Limogiensſis, vir deſyderio
& deuotione flagrantiffimus: ſedit annis
viginti quinque. Qui primus in ſua dioceſi feſtū
omniū ſanctorū celebre eſſe voluit: & ſui ardoris,
copioſiſſimas faculas emiſit. Obijt tertio Ca
lendas Auguſti, Sepultus in Collegio. S. Lāber
ti Floruit ſub Apoſtolicis viris Gregorio quarto
Sergio ſecundo, & Leone quarto: Imperāte Lo
douico pio, & Lothario huius filio.

¶ Nonus Antiſtes.

856.

FRanco Equitis Hāmoniēſis filius, origine
& religione conſpicuus, pontificali inſula
decoratus eſt anno ſalutis Oſtingēteſimo
quingueſimo ſexto. Qui patrię cauſas, & rei
pub. emolumēta in omnibus ſectatus: eccleſiaſti
co ſtatui mirū in modū prodeſſe ſtuduſit, hincque
laudē ſuper omnes antecēſſores promeruit Mo
naſteriū Lobienſe decreto Caroli ſecundi, leodi
næ eccleſiæ ſubiecit: pariformiter & Magdaram
quā demū permutauit cū Metenſi Archiepiſco

Norman po, in Abbatiā Trudonēſem, collegiū Suſterni
ni, Lotha fundauit, quo venerabilis Abbatiffa Cecilia, cū
ringiā, & patre Zendeſbaldo Lotharienſi rege requieſcit
Franciam Porro anno ſalutis Oſtingēteſimo octuageſi
populan mo ſecūdo, Normāni adiūctis Danis, Frāciam
tur. & Lotharingiā peruagātes, inestimabili armato

rū densitate iuxta Mosam in loco Haslon cōfide-
 res, Leodiū, Traiectū, Tungrim, Aquisgranū
 Agrippinā, Coloniā, cū castellis, finitimis com-
 bufferunt. Monasteriū Stabulanū, Malmūdariū Norman-
 Indam, Prumiā prophanauerūt: praeliū bis cum ni bis cū
 Leodinis cōmiserunt, semel vicerunt, secūdo tē Leodien-
 tantes defecerunt, nā Goffridū Kollonē atq; Si- sibus cono-
 gifridū, duces oppresserunt. Quibus praeda om gressi, se-
 nē excutientes, inanes abire coegerunt. Verū in cundo su-
 tolerabile quiddā accidit: Vtrūq; enim monaste perati sūt
 riū diui Petri & diui caprasij & magnā collegij
 partē, igne concremauerunt: donec virtute diui
 na ad sarcophagū. S. martyris Lāberti flāma ex Miraculū
 tincta est. Quē illi alia via fedare aggressi, gem-
 mas & aurū auferre cogitabāt: sed vbi illud nū-
 lis viribus demoliri potuerunt, congestis in acer-
 uū spolijs, ad naues se receperūt. Quos Franco
 prāueniens, hinc inde prostrauit, & in fugā tur-
 pissimā adegit: & postea a sacro ob id abstinuit.
 Corpora sanctarū virginū Herlindis & Relin-
 dis driapoli sepulta eleuauit: & Fossiensem prae-
 fecturā Leodinæ ecclesiæ subiecit. Obijt āno ad-
 ministrationis. 48. quinto Idus Ianuarias, sepul-
 tus in collegio. S. Lāberti. Floruit sub apostoli-
 cis viris, Benedicto tertio, Nicolao primo. Ha-
 driano secūdo, Ioanne octauo, Marco. i. Agapi-
 to. 2. Hadriano. 3. Stephano. 5. Formoso. i. Bone

F iij

facio sexto, Stephano sexto, Romano primo, et Theodoro secundo. Imperantibus Lothario primo, Lodouico huius filio. Carolo caluo, Lodouico balbo, Carolo iuniore, & Arnulpho.

¶ Decimus Antistes.

904.

Poeta fuit
et doctor
etor nimirum
rara
auis.

Stephanus Comitis saluiensis filius: Theologus & Poeta, atque Metensis canonicus, cathedra consecravit anno salutis Nongentesimo quarto. Qui sublimi eloquentia et ingenio dotibus pollens, coronides diuorum (quas responsoria vocant) potissime autem inuentionis. f. Stephani condidit, & passionem diui Laberti urbani conscripsit. Antiphonas & omne praeterea diei officium concinnauit. De trinitate non ineleganti dictionis stilo concentum dictauit. Capitulorum atque precum (quas collectas vocant) fasciculos exegi: ex quibus facile colligere licet, quod operosus atque industrius fuerit. Monasterium supra Sambriam instituit anno salutis Nongentesimo primo, quod nondum factus Antistes, mirifice promouit Abbatiam fossiensem dono Caroli, toto tempore possedit: & ut duo ante illum Episcopi solebant, gratiose administravit. Sic enim a christianissimo principe non tantum propter generosos proauos, sed ab omnigenarum disciplinae cognitionem semper magni habitus est, ut francimontum, siue alio nomine Forestam, sub se reciperet, & nihil ita Carolo intimum esset, quod non li-

bēter Antistiti impēderet. Obñtāno administra-
tionis. i8. quartodecimo calēdas Iunias, sepult⁹
in colle. diui Lāberti. Floruit sub aplīcis viris Io-
anne nono. Benedicto. 4. Leone. 5. Christopho-
ro, Sergio. 3. Anastasio. 3. Landone. i. & Ioanne
io. Imperantibus Alemānis Lodouico filio Ar-
nulphi, Conrado & Henrico. Claruerūt beatus
vibertus qui Monasteriū Bēblacense ædificauit;
instituitq; ad modū quē in diocesi Metēsi in cœ-
nobio Gorgiensi monachū agens didicerat. Era-
strada virgo vestalis, genere & vita nobilis, in
spelūca diuē Marię apud Leodiū, ad mortē vsq;
in sancto proposito perstitit. Plentruda Stepha-
ni Antistitis soror, comiti Namurcensi nupta,
enixa est Gerardū fundatorē & Abbatē mona-
sterij Bronniensis, sub instituto diui Benedicti,
Mengoldus dux & martyr vitiorū rigidus ob-
iurgator, quod sibi propriū erat (quippe vitijs
bellum indicere et pœnitentiā vitam priorem de-
flere) in alios transferre laborans, ab Hoñanis
occisus est, cuius festum agitur Sexto Idus Fe-
bruarias.

¶ Undecimus Antistes:

Richarius filius comitis Hannoniensis, pru-
mensis & Stabulani, monasteriorū admi-
nistrator, romæ aduersus helduinū symonia-
cū, causas eccēie agēs; locū ei p̄ripuit, et a Ioanne

F iiij

Monaste
riū diui
Petri sit
Collegiū

decimo confirmatus est anno salutis. 922. Qui collegia & Monasteria cōflagrata reedificare aggressus, tumbā S. Lamberti martyris aræ penitenti coadunauit, & nouis officinis Collegium S. Petri illustrans, nigris monachis oblitteratis, triginta viros Canonicos introduxit, Parochiā suā per riuum diuo Seruatio dedicauit; cuius oratione, eo in loco fons exiliū esse credebatur. ædes sacras a Normānis cōflagratas, passim Caroli simplicis & Lodouici huius filij sumptibus reparauit. Abbates non ambitioni, sed hospitalitati indulgere, mensibusq; singulis sibi adesse voluit, atq; horum domicilia, etiam peregrinis, semper patere mādauit. Quibus tanq̃ facellanis vsus est cui obediendo, tot opes cōflauerunt, tot census atq; opima patrimonia cōgesserunt: vt vel Arabes inuidere possent. Obijt anno administratio nis. 24. decimo Calendas Augusti. sepultus in æde S. Petri. Floruit sub Apostolicis viris Ioanne decimo. Leone sexto, Stephano septimo, Ioanne vndecimo, Leone. 7. Stephano octauo, & Marino secundo, Imperantibus Henrico primo & Ottone huius filio.

¶ Duodecimus Antistes.

HVgo vir modis omnibus egregius p̃fuit annis duobus, mensibus sex. Sepultus in Coll. diui Lamberti quarto Idus Aprilis

les. Floruit sub Apostolico Marino secundo, Imperante Ottone primo.

¶ Tercius decimus Antistes.

F Arabertus Comitis S. Pauli filius, Abbas Prumiensis, Episcopo sublimatus est anno salutis. 948. Qui duas Leodij parochias S. Georgij & S. Catharinę consecrauit, & Driapolitanū monasterium mutato cultu ecclesiā S. Andreę fecit. Pręfuit annis sex, sepultus in Colle. S. Lamberti, quinto Calendas Aprilis. Floruit sub Apostolico Agapito tercio, Imperante Ottone primo.

¶ Quartus decimus Antistes.

R Acherius filius comitis Viennę, Monachus Lobiensis, ad Hugonē regem in Italiam profectus, eius est auxilio in Episcopū cōsecratus anno salutis. 953. Quē postea Bauarię duci fauere deprehēdens pari facilitate deiecit, & paphiā exulare coegit, suffecitq; alterū Antistitē Farabertū. Hic quū nō diu superuixisset, causam ad se recipientē Brunone Archiepiscopo Coloniēsi, partes cōposuit. Vnde Racherius restitutus, dū more suo priuata maledicētia & innata quadā mordacitate effluerat plurima in Leodinum populū diēteria iaculatus, secūdo depositus est, & in Lobienſe monasteriū relegatus. Qua occasione, inuectiuam in Leodienſes

scripsit: cui titulū indidit Phrenesis malignāti po-
puli, & alterū Apologeticō, quod inscripsit in-
efficax. Conscripsit pręterea de dominico corpo-
re & sanguine tractatū vnū, & alterū de pręde-
stinatione, atq; sermones minime aspernandos.
Administrauit ecclesiā Leodinā annis tribus, se-
pultus Lobia. Floruit sub Agapito. 2. & Otto-
ne primo.

¶ Quintus decimus Antistes

B Aldricus huius nominis primus, fili⁹ Co-
mitis Mōtensis, adnitēte Raginerio auūcu-
lo suo, Hannoniēsi Comite, administrauit
ecclesiā annis. 3. sepultus in collegio diui Lāberti
i⁹. Calēdas Octobris. Floruit sub Apostolico Ioo-
anne duodecimo, Imperante Ottone primo

¶ Sextus decimus Antistes.

E Raclius ducis Polēsis filius, e Saxonix du-
cis filia. Propositus Bonnē, in diuinis & se-
cularibus literis, ad prime erudit⁹, pōtificē

Vide huc egit āno salutis. 960. Qui scholas passim institui-
ius Anti in monasteriis ordinauit, ne monachi (vt hac tē-
stis insti pestate videre est) in scitia et ocio defluerēt. Audi-
tutum toria vero quibus Grāmatica & dialectica doce-
rentur, in ciuitatibus interteneri mādauit, quib⁹
inuere cū de se aliquoties ingerēs, nō est cōfusus
alios docere, quę maiusculus ipse apud Coloniā
Agrippinā didicerat. Si quādo hac spe animati
decedebāt adulescētes, Epistolas suapte manu cō-

scriptas dabat, & cōmendabat regionibus, quas
studñs sciebat optime affectas. Quare q̄ plurimi
docti euaserūt, & patriæ decori fuerunt. Ob hūc
vere Episcopale & summe Christianū affectum
factus est Ottoni a consilñs. Et Brunoni Coloni
ensi archiepiscopo amicus charissim⁹. Qui mor
bo (quē lupū vocant) egritudine pene incurabili
laborans. Turonū aduectus est, & eatenus cor
pusculi incolumitatē cōsequutus, quatenus diui
Martini ope implorata, Canonicū se eius Colle
gij inscribi curaret. post quæ Leodiū reuersus in
præcipitio mōtis, collegiū diui Martini fundauit
& triginta viros Canonicos ordinauit. Sed & an
no. 968. alterū absoluit quod olim diui Caprasij
monasteriū fuit. Nunc collegiū sancti Pauli or
dinatis viginti viris Canonicis. Monasteriū de
niq̄ diui Laurentij ædificare disponēs, sed mor
te præuentus cōsummāre non potuit. R. utis autē
sancti Eusebii corpus transtulit. Obijt anno ad
ministrationis. i. z. sexto Calendas Nouēbris se
pultus in Collegio diui Martini. Floruit sub apo
stolicis viris Ioanne duodecimo, Leone octauo
Benedicto quinto & Ioanne tercio decimo. Im
perante Ottone primo. Claruit Eusebinus vir exi
mię sanctitatis, cui domin⁹ arcana plurima reue
lauit, & Guilielmus Eques auratus, qui parochi
am Leodiensem S. Mariæ Magdalene cōstruxit

Collegiū
diui Mar
tini

Collegiū
diui Pauli
Monaste
riū diui
Laurētij

¶ Decimus sextus Antistes

Rogerus siue Notgerus, Gnaionis ducis
Suauorum ex Helena senioris Ottonis so
rore filius, legū doctor & philosoph⁹, lin

Leodiū a guæ ac morū elegantia q̄ cōmendatissimus Pon
Norman tificio sublimatus est, anno salutis. 972. Qui vr
nifedatū bē a Normannis fēdatā ēdificiis honestauit, mu
restaurat ro vestiuit, & miro opificio ad techā diui Lāber
& col. di ti adhibito, basilicā a fundamētis renouans, qua
ui Lā. nu draginta Canonicis celebrē reddidit. Tēpore au
mero Ca tē pacis belli non immemor, arcē caprimontanā
nonicorū cū illinc nō nihil ciuitati timeret, a tyranno roga
celebre tus, vt infantulū e fonte susciperet, quē ei vxor
redditur. decursis mensibus enixa fuerat, non paucos mi
Caprimō lites sub clericali ac Monachali habitu cēlans in
tanā arcē gressus est, mœnia diruit, fortalicia atq; muniti
industria ones vastauit. Sacella duo, quorū stipe viginti iā
sua demo crifici viuebant, nulla industria demoliri potuit:
litus est quousq; emissio voto, altera eiusdē cultus cōstru
cturū se polliceretur. Quorū prouentus partitus
est bifariā, quos partim Basilicæ diuæ virginis
Collegiū Aquisgrani, partim collegio S. Ioannis Euange
diui Ioā. listæ, quod apud Leodiū in insulā ipse cōstruxit
Euāgeli. designauit. Palatium suū mira industria validū
fecit, & parochiam ad fontes instituit collegium
Collegiū diui Pauli ad fenestras vsq; extructū, perfecit, ad
diui Pau. iectis Canonicis decē. Collegiū sanctę crucis &

omnes officinas illustravit, post quod & Diony Col. diu
sianū collegium condidit, quo primum viginti, crucis
deinde triginta canonicos collocavit Mosampas Diui Dio
sim per auitatē se intercipere, & S. Ioannis colle *nyssū, mutab*
gium alluere procuravit, & plurima emolumen
ta pro R. Pub. sustentanda excogitavit. Fossien
sem fabricam recuperavit, & castro constructo
iuxta situm, ab incurſibus hostium præseruauit
quod idē adhibuit in præsidium Marchiæ episco
palis & Monasterij Lobienſis, Tuynum castrū *Castrum*
non ignobile, medium extruens. Complures di *Tuynū*
ui Benedicti præfecturas (quas prioratus vocāt)
instituit, Prioratū S. Symphoriani in Boxo. S.
Mariæ in Barberiam S. Stephani in Mameche.
S. Victoris in hoſſo. *Quibus locis memoriā om*
nium Christi fideiū animarum, poſtridie omni
um ſanctorū fieri voluit: & ſalutaribus victimis
pro eis deū exorari. Adalberti martyris recenter
interempti, ædiculam iuxta collegiū S. Ioannis
Euāgelistę construxit: & monasteriū ſanctimo
nialiū villa, quę villica dicitur, ad renū instituit,
& Semblacū ad ſe recepit, deniq; ædes diui Mi
chaelis cōſecrauit. Plura quoq; alia loca, ſua mu
nificentia nobilitauit, & in omnes benefic⁹, oēs
omniū gratias, cōciliauit. Tanta quippe pruden
tia atq; eruditione pollebat, vt ſententia omniū
principū, tertij Ottonis tutor fieret, & prouētus Tutor fa

Quis est
Ottonis
tercū

quos Hoſani quotannis pendebāt, ab eodē con-
donari ſibi mereretur Imperatori Henrico aduer-
ſus Balduinū Flandriæ Comitē auxiliares man⁹
adhibuit. Gandauum pariter obſedit, agroſq; fi-
nitimos populatus eſt, donec ſacramentis fidei
Imperatori ſe aſtringeret, & Valentianas reſtitu-
eret. At mihi non videtur veriſimile, quod ali-
quot hitorię ſatis indecore perhibent, tātum an-
tiſtitē propterea demeruiſſe nomen ſanctitatis,
quia arcem Caprimontanā (vt diximus) dolo &
techniſuſurpauit. Nā quod pro opinione ſua af-
ferūt, tā inepti ſcriptores, tantū a ratione diſſidet
quātū quod nuſq; coheret. Quasi vero mater ſe-
met, cū infantulo nondū baptizato, in puteū de-
miſerit præcipitē? Sed quid habeat iſtud frōtiſ?
Nō enim facile cōſueuerūt puerperæ, maxime
nobiles matronæ, tā inſperate & ſubito exilire,
neq; vir tā ſagax cuſtodiā hac parte neglexiſſe,
credēd⁹ eſt. Obijt āno ſalutiſ Milieſimo ſeptimo

Exequiæ
ſeu paren-
talia No-
ghen;

quarto Idus Aprilis. Cuius exequias. vt de ōni-
bus optime merit⁹ erat, Collegia quę extruxerat
pulcherrimo cultu proſequuta ſunt. Primo col-
legiū diui Lāberti, ſecūdo S. Pauli, tercio S. Mar-
tini, quarto S. Petri, quinto S. Dionyſij, Sexto S.
Ioannis, quo requieſcit. Floruit ſub Apoſtolicis
viriſ Ioāne. i3. Benedicō. 6. Bono. 2. Bonifacio
7. Benedicō. 7. Ioanne. i4. Ioanne. i5. Ioanne.

16. Gregorio quinto. Ioanne. 17. Martino secundo. Syluestro secundo, Agapite quarto, Ioane decimo octauo & Ioanne decimo nono. Imperantibus Ottone primo. 2. & 3. & Hérico claudio

Claruerunt pacis & belli exercitatissimi viri D.

Amfredus, Comes Hoñanus, qui Collegiū do-

minarū in Thoren instituit, quo vxorē & filiā

vitā agere præcepit. Qui sacris initiatus, Hoñanū

comitatū Leodino Antistiti cōmisit, nē mul-

to post factus vltra Traiectēsis Antistes. Itē Go-

defrid⁹ Comitis Viēnæ fili⁹, qui reliquias S. Re-

macli a stabuleto, Leodiū trāsuexit, cui⁹ occasio-

ne, duę parochię eiusdē nominis extructę sunt.

Itē Arnulphus Ruminaceus, ecclesię Florinę

fundator, duos genuit filios, Godefridū & Ge-

rardū Cameracēsem Antistitē, qui Monasteriū

Ioāni Bap. in Florinę perfecit, & eximię sancti-

tatis exēplū post se reliquit. Itē Harigerus abbas

Lobiēsis, historię Leodiorū fidelis cōpilator lo-

bię vitā excessit. Itē D. Abbo Abbas Floriacēsis

Victorię calculū cōmētar⁹ est. ¶ XVIII Ant.

Baldricus eius nominis secūdus; fili⁹ Lodo-

uici comitis Lossensis ex filia Ducis Lym-

burgen. Roghero subrogat⁹ est Qui nullū

Collegiū, nullū monast. nullā suę ditionis ædē

adñt: a qua non munificus abscessit, ita omnibus

hui⁹ beneficio semper aliquid accessit. Pānardū

Comitat⁹

Hoñanus

Episcopo

cedit

Munificē

tia.

Baldrici

*Ex postulo, 1072, 1073, 1074, 1075, seu quatuor apud 1076
q. 1077, 1078
1079, 1080, 1081
1082, 1083, 1084*

optimū patrimonium collegio summo conualle,
& sustentandis quotidie viginti pauperib⁹ mul-
ta erogauit Generosum dominū Arnulphum,
Lossensem comitē spe sobolis destitutū, sanocō
filio ad resignandū comitatū, ecclesiæ permouit
Bellū cū Cū Lāberto Comite Louaniensi exposulauit,
Lāberto & castellū in villa Hugardis munire disposuit.
comite lo Sed terræmotus circa meridiē quarto decimo ca-
uanienfi lendas Decēbres inualuit, & Antistes cū suis a
Lamberto procul coercitus, sub conflictu supe-
Viā⁹ est ratus est, & interēpti plus q̄ trecenti viri. Quod
Antistes infortuniū q̄q̄ alicūdevlcisci potuisset; in melius
& trecent⁹ tamen argumentū conuertere maluit. **Vndere**
ti occisi bus pacatis, Monasteriū diui Iacobi apud Leodi-
um instituit; quo Monachi perpetuo pro occisis
Monaste hostias deo immolarēt. Subinde Monasterium
rium diui S. Laurentij nuper ab Eraclio inceptū, perficere
Iacobi cogitauit; sed a Ioāne Italico, episcopo & picto-
re elegantissimo retractus, sententiā mutauit. At
comes Hezelo suarū possessionū, beatū Lauren-
tiū heredem scripsit. Porro Monasteriū florinen-
se Antistiti subiectū est. Obijt anno administra-
tionis vndecimo. 4. Calendas Augusti, quū ad
expeditionē in Phrisios ab Imperatore elect⁹ fu-
isset. Sepultus in Monasterio diui Iacobi. Floruit
sub apostolicis viris Sergio quarto, & benedi-
cto octauo. Imperante Henrico claudo. Claruit

D. Godescalcus Propositus collegij diui Lāber Collegiū
ti, qui diui Bartholomei collegiū extruxit: & du diui Baro
odecim canonicis prouidit. In. D. Arnulphi Co tholomei
mitis lossensis nobilissima conthoralis, pacē in
ter comitē Louaniēsem & Antistitē cōposuit,
& Varenā castrū suū ecclesiæ Leodine depu
tauit.

¶ Decimus nonus Antistes

V Olbodo filius Godefridi ducis Montēsis
ex Ioanna Balduini Flādrorū comitis fi
lia, legū professor & vltra traiectēsis deo
canus, ab Hērico Imperatore e claustro rapt⁹, re
gni cācellari⁹ & Leod. reip. administrator, insti⁹ Vide huc
tutus est anno salutis. io i 7. Qui corporis gygā i⁹ Antistis
tei, animi prætatis, atq; ingenij liberalis, vigilia virtutes
rū algorisq; patiētissimus, plerūq; in asperā hye heroicas
mē discalcia⁹ in tēplis pernoctabat. Poplites ex
iugi atq; indefinēti inflexione quasi bubalū, tu
beres & plātas pedū ex diutino situ quasi crusta
tas habebat. Cotidie inopum stipatus exercitu,
multa simplicitate procedebat, & omnis cultus
omnino expers, munerariū egētiū se dici gloria
batur. Fumātes patinas ac phasides aues, lētis va
poribus decoctas abhominat⁹: sola eleemosyna
rū profusione, prodigū se ostendebat. Tapetas
& aulea, quū argentū deesset, erogari pcepit, q
pauperū casas vestire pmittebat, quousq; ab lco
nomis precio redimerentur. Vnde Henricū Im

*Aula & aulea, vltra pectus qd G
paucis obicitur*

1017.

*bubaly a. d. d.
q. d. boning
Tubz in p. p. p.
of 1. b. b. p. p. p.
T. p. p. p. p. p.
S. p. p. p. p. p.
Patma 1. p. p.
off p. p. p. p. p.
P. p. p. p. p. p.
in p. p. p. p. p.
Tapeta, tapet
tib, ut tapet
p. p. p. p. p. p.
re p. p. p. p. p.
robbury*

peratorē, ob rē nescio quam, sibi succensere, magnatū suorū literis intelligēs; a magnatibus, tāto principe cōciliādo, pecunias exigebat. Quas eadē facilitate qua impetrauerat, mendicorū collecto examine dispersit. Quare audita senerissim⁹ Imperator, nō modo in gratiā illum recepit; sed multo intimius, sibi definiuit esse charissimum, Officinas monasterij diui Iacobi impfectas, cultu mediocri vestiuit; & Monasteriū diui Laurentij adhuc despicabile, aliquot edificijs correxit. Pompas sacras, quas processiones vocāt, collegio is indixit: Psalteriū Dauidicū suapte manu conscripsit, & singulis psalmis, singulas precatiūculas præfixit, qui liber magna religiōe in Leodio seruatur. Pacē inter Imperatorē & Heribertū archiepiscopū Colonien. cōfirmavit, & proxime moriturus, quū ex stomacho laboraret, corā abbate Popone testamētū condidit. Sicq; in cinere & cilicio recubās: salutiferę crucis āplexat⁹ in anginē atq; exosculatus: sanctā animam exhalauit anno salutis Millesimo vigesimo primo, administrationis suę mēse trigesimo, vndecimo calendas Maias, sepult⁹ in monasterio diui Laurentij Floruit sub ap̄pico, Benedicto. 8. Imperante Hērico.

¶ Vigésimus Antistes
DVurādus e familia Godescalci, propositi diui Lāberti, ab hērico Imper, vt viroim

*70 saluter
 m. p. r. h. y.*

Imago m. r. i. s.

artiū callētissim⁹: Leodiēsi ecclīe deputat⁹ est, ca-
 nonicis interim eligētibus Godescalcū. Qui sibi
 inuicē via regia facti obuiā, dū ille bñficiū regis
 in dñm suū trāsferre conaretur: ilico in se ppen-
 sum magisq; fauentē sensit. Vnde in ciuitatē pa-
 riter coequitātes, quū Durādo Godescalc⁹ latus **Iocus con-**
 clauderet, illeq; sublimior equo insideret: vulga **cinnus in**
 rib⁹ fabula fuit, qua gallicē dicebatur. Inapte he **Durandū**
 ri scapulas occulit clientul⁹. Cēterū hui⁹ nomen
 prope modū rei cōueniebat, ita aliorū collatiōe,
 vere dur⁹ & quercin⁹ fuit durād⁹. Collegis em̄
 & olim gratissimis socj⁹s constipatus incessit, in
 quos oēm Volbodi substātiā pfudit. Quē erga
 se cōmotū, sæpe in somnis admonit⁹, & iā apte
 cōprehendēs, dū vitj⁹s nullū finē facit: tertio in
 virga furoris redargutus est, & baculo pastorali
 afflic⁹. Itaq; subito ægrotans, & morte præuen-
 tus: sub dio recōdi se præcepit, in supcilio mōtis
 e regione monasterij diui Laurētij, quo antiqui
 tus patibulū constitutū erat. Obijt anno salutis
 io 24. anno administrationis tertio, haud q̄q; di-
 gnatus tecto, donec monasteriū plēne constru-
 ctū esset. Floruit sub aplico Ioanne. 20. Imperan-
 tibus Henrico Claudio, & Conrado, qui collegi-
 um diui Adalberti in Aquisgrano fundauerūt,
 & viginti canonicis prouiderunt.

¶ Vigésimus primus Antistes

G n̄

*Dñm sub
 im. Durand⁹
 nro hunc. In
 adhuc sub Dio
 fuit aliquand⁹
 immo, nō p
 p. 6. 11. 10*

Reginard⁹ fili⁹ ducis Bauarię ex filia Phri-
sonum tyranni, Propositus Coloniensis
& Tornacensis, atq; archidiaconus Viro-
dunensis, pontificiū pecunia ab Imperatore Cō-
rado comparauit, anno salutis. 1024. Qui ab
Heriberto archiepiscopo Coloniensi consecrat⁹
Stephanū Monasterio. S. Laurentij p̄fecit, cui
singulariter affectus. S. Martini inuesturā, quā
vocant, commisit. Qui quarto administrationis
anno cōpunctus, Romā adijt, conflatisq; nobili-
um copijs non tā peregre, q̄ ad bellū videbatur
instructus. Qui Ioanni Ponti. Maxi. multis lacry-
mis peccata cōfessus: ita ex animo penitere visus
est, vt tertio die a se remotū Pontificiū, assisten-
tibus magnatibus & senatu Romano reciperet
Qui reuersus non parū emolumenti, reipublicę
attulit. Pontē enim lapideū Mosę superædifica-
uit; duos subinde adiecit n̄s locis quibus potissio-
me excurrit fluuius. Parrochiam. S. Nicolai, col-
legio. s. crucis contiguā dedicauit: cui⁹ inuocatio-
ne, a peste & muscarū infestatione Leodiū libe-
ratū est. Collegio diui Bartholomei octo adno-
tauit canonicos: quos munifice dotauit. Xenodo-
chia aliquot instituit, ad q̄ cōcurrent inedia labo-
rātes, & famelici. Vnde passim mille & ducētos
coridiana stipe educauit: leodiē trecētos, hoī tre-
cētos. Dionāti trecētos Fosse trecentos. Inuenio

780ms.

eundē vna cū principib⁹ Germaniæ Odonē Cā-
paniē comitē oppugnasse, & p Imperio magnā
nobiliū iacturā passū. Obijt āno salutis .1036. se-
cūdo nonas Decēb. āno administratiōis .13. sepul-
tus in Monasterio diui Laurētij. Floruit sub apo-
stolicis viris, Ioāne. 20. & Benedicto. 9. Imperā-
te Conrado. 2.

¶ XXII. Antistes.

Ricard⁹ fili⁹ Reneri comitis Gelror⁹, ex so-
rore Reginardi āno primo defunctiōis
auūculi sui. Antistes cōstitut⁹ est. Qui dio-
nāti castrū cōstruxit: quo eleemosynas trāstulit,
resciditq; testamētū, quod Reginard⁹ monaste-
rio diui Laurētij cōdiderat. Parrochiam diui Re-
macli, & alterā. s. Thomę fundauit. Obijt anno
administratiōis. 5. calēdis augusti, sepult⁹ in col-
legio diui Lāberti. Floruit sub aplico Benedicto
nono. Imperante Conrado & eius filio Henrico

¶ Vigessimus tertius Antistes

Vvazo fili⁹ comitis Iulia. ex nepte Suauo-
rū ducis, fr̄. d. Vuēsonis abbatis florine;
spū sapiētię atq; sciētīę, deniq; religiōe insignis
Antistes ordinat⁹ est āno salutis. 1042. Qui do-
ctor theologię, & cātor atq; scolastic⁹ diui lāber-
ti, āno suę etatis. 105. ad pōtificij culmē bona spe
puect⁹: tāto ānis & cōstātia instructior fuit, quā Fames op-
to Ricard⁹ vtrimq; defecit. Cui⁹ sēculū fames p̄ pressit gal-
ualida p Gallias atq; Germaniā afflixit: & bellū lias.

G in

calamitas perturbauit. Nā Godefrid⁹ aduersus
Imperatorē rebellauit; & ducatu suo repudiato;
Mosellanorū ducatū ābiuit. Cui statim Antistes
aditū in patriā præcluserit, & castella arcesq; quas
a se defecturas suspicabatur, ne ei latibula supes-
sent, diruit, ex quo potissime ei⁹ spectata est pru-
dentia, Collegio. s. crucis. iij. canonicos; & beati
Bartholomei, decē associauit. Obijt anno salutis
io 48. octauo Idus Iulias. Floruit sub aplīcis vi-
ris Benedicto. 9. Syluestro. 3. Gregorio. 6. Cle-
mēte. 3. & Damaso. 2. Imperāte Hērico. 3. Claru-
it Lābertus, siue Baldericus comes Louaniēsis,

Collegiū
diui petri
apud Lo-
uanium

Itē Albertus comes Namurcēsis, e monasterio
Namurcensi reiectis monachis; collegiū viginti
canonicorū instituit. Itē Hermānus frater comi-
tis Lossen. Loscastri Basilicā augmentauit; & se-
ptem canonicis prouidit. Bozo Archidiaconus

Collegiū
Lossense.

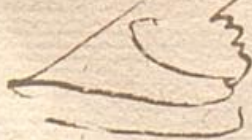
hoñensi collegio nouē canonicos adiecit. Adal-
bertus canonicus Tornacensis in Rhoda, parro-
chiā. s. Mariæ virginis & paranymphe Gabrie-
lis ædificauit; quo loco monachos instituti Here-
mitarū. s. Augustini collocauit. Claruit Franco
Scolasticus diui Lāberti, scientia literarū & mo-
rū probitate cōspiciuus, qui Hermāno Archiepo
coloniēsi librū de quadratura circuli dedicauit.
Fredericus Gothelonis ducis filius, collegiū diui

Lamberti clericus, & septimus Romanę eccle-
się leuita, dū minime se placere Imperatori Hen Frederic^o
rico intelligeret, ob odiū quod in Germanū suū cleric^o Le
ducem Godefridū conceperat: post legationem odiensis
Constantinopolitanā: Cassinense monasteriū in Stephani
gressus, primo monachus, deinde Abbas, post noni Pon
Stephani papę noni, nomine alteratus est, et ve tifi. maxi.
teris contubernij in fastigio rerū nequaquā in me vocabulo
mor, antistiti Leodino superhumerales præcio alteratur,
fissimum deferendum in scapulas transmisit. & super

EVigésimus quartus Antistes humerale
THeoduinus Bauarię ducis filius, Henrici epō Leo^o
tertij Imperatoris cōsanguineus, vtriusq; diensis cō
iuris doctor, proponētib; Alemānię pri^o fert.

matibus, Antistes Leodinus effectus est āno sa
lutis millesimo quadagesimo nono. Qui a Ste^o H9.
phano superhumerales primus excepit, a quo p
uintiā habuit transferendi diui albanī reliquias,
a Moguntia Leodiū. Hannoniā ducatū ab He
roina Rechilde & huius filio Balduino suscepit
& auctoritate Imperatoris possedit, Hoñ colle
gium atq; Basilicā construxit, & quindecim vi
ros canonicos ordinauit. Quæ tametsi nomine, Hoñanū
collegiū
Theoduii ædificata est: hoñanorum ciuiū im
pensis cōsummata dicitur. Tertiā enim bonorū
suorū mobiliū partē Antistiti assignauerūt qui
b^o passim sacras eedes recuperaret. Vñ eis immu

G iij

nitates, & priuilegia concessit, quatenus arcis
 Hoſſanæ custodiam haberent, quouſq; mortuo
 Episcopo, alter confirmatus eſſet, ciuitatēq; re-
 quireret, ædē Rhinechonis, auspicijs diui Euer-
 ſimari cōsecrauit, & apud Leodium a Stephano
 miſſum non exiguū salutiferę crucis fragmentū
 atq; reliquias diui Iacobi Apostoli, aliorūq; san-
 ctōrū transposuit. Obijt anno salutis Milleſimo
 ſeptuageſimo quinto, nono Calendas Iulias, an-
 no adminiſtratiōis. 28. ſepultus hoſ in Collegio
 diuę virginis. Floruit ſub Apoſtolicis viris Leo-
 ne nono, Victore ſecundo, Stephano nono, Be-
 nedictodecimo, Nicolao ſecundo, Alexandro
 ſecūdo, & Gregorio ſeptimo. Imperantibus Hē-
 rico & eius filio. Claruit beat⁹ Theobaldus, qui
 in ſpelunca vitā ſolitariā egit & mirę ſanctitatis
 exēpla poſt ſe reliquit. Et ad ſepulchrū diui Tru-
 donis miracula plurima fiebant. Comes Flādriz
 contra Imperium ſeditionē mouens, vna cum fi-
 lio ſuo Hannoniæ Comite qui pēdebat Antiſti-
 ti feudū. Tuduinum prius incenderunt, deinde
 ſuburbia hoſ & agros populati ſunt

¶ Vigefimus quintus Antiſtes

Henricus filius fæderici Lotharingę ducis
 ex Matertera ducis Godefredi Bullonēſis
 ſollicitate Philippo Francorū rege in An-
 tiſtitē cōſecratus eſt, & in munere ſuo ſemper

mansuetus atq; pientissimus, pacifici cognomē
 accepit. Qui opidum diui Trudonis oppugna-
 re non destitit, donec ciues se dederent, & lupo-
 nē Monachū statura & natalibus inclytū, admi-
 nistrationē Monasterij vsurpantē reñcerent. Vn-
 de Adalardo quodā in Abbatē cōfirmato, factū
 est vt monasterium mire degeneraret. Nā aulā
 ille verius q̄ religionē sectabatur, & in sēculares
 mores propensior nimiū Monachis habenas la-
 xabat. Igitur subito in phrenesim delapsus, ingē-
 ti suo periculo intellexit, q̄ id deo & sancto viro
 ingratū esset. Verūtamen in monasterium diui
 Laurentij apud Leodiū aduectus, ope beati Val-
 bodonis ad sanā mentem redijt. Edificauit autē
 Abbas Adalardus Collegiū Trudonense, & tē-
 plū diuę virginis, atq; duodecim edes sacras per
 viciniā cōpleuit, & mortuus est. Rursus vero dis-
 fidentibus Monachis, cū secūdo electus esset Lu-
 po, & alter quidam Lauzo. Hic ab Antistite cō-
 firmatus est, & ille turrim Basilicę nouę in foro
 inuadens, vestibulū tēpli speluncam fecit sycari-
 orum & perditorū hominū. Quod Brustemij
 villani homines, qui in vrbicos priuato odio ve-
 litabantur incendentes, magnā opidi partē cum
 tēplo exusserūt. Quos antistes dure redarguens
 perpetuo ciuibus odibiles execrabilesq; reddidit
 & transmissis duodecim marcis, vniuersa repa-

20 fol.

Oppugo-
natur opi-
dum diui
Trudōis

In Phre-
nesim de-
labitur ab-
bas Truo-
donen.
Collegiū
Trudo-
nense

Secundū
bellum
Trudo-
nensium.

rauit. Ea tēpestate turbata erāt omnia, neq; locus
aliquis tutus a latrocinijs, & strage. Vnde Antis-
tes cōciliū primatū aduocauit, & sanctā cū eis
pacē pepigit, inuētaq; cōditione, Marchiarū, Co-
mitatuum, dominiorūq; se defensorē & princi-
pē scripsit, & satrapas ordinauit. Obiit anno Mil-
lesimo Nonagesimo primo. Pridie Calēdas Iu-
nias. Floruit sub Apostolicis viris Gregorio. 7.
Clemēte. 3. Victore. 3. & Urbano. 2. Imperante
Hérico. 4. Claruerūt egregij viri Equestri ordi-
nis Radulph⁹ & Lābert⁹, horūq; nepos fulmin⁹
qui monasteriū Fullonēse, & Xenodochium cō-
struxerūt, quo loco etiā Collegiū cōstitutum est
anno salutis. 1080. CXXVII. Antistes

1092
Comitat⁹
Bullonē.
cōpara-
tur ab an-
tistite

OBertus filius Marchionis Brādeburgēsis,
ex sorore regis Danorū, Pōtifex appellat⁹
est anno salutis Millesimo nonagesimo se-
cūdo. Quia Godefrido ducatū Bullonēsem quū
in Christiani nominis hostes accingeretur mille
trecētis marchis argēti cōparauit, & a Balduino
Hānoniē comite Tuynū cū iurisdiciōe redemit
Fragimō Leodij vicinū possedit, atq; castellum
Mirvart reedificauit. Insuper impetrata Hērici
quarti autoritate. Clarimontū coemit. In Rhodā
corpus diuę Odę virginis eleuauit. Parochiā sub
urbij Leodini diuę fidis instituit. Cellulā diui la-
cobi (quę hodie est diui Leonardī cōnobiū) in

prioratū institui benedictinorū ordinavit, & de
diui Huberti cōsecrauit. Obijt anno administra
tionis .i.8. pridie Calendas februaryas, sepult⁹ in
Collegio diui Lāberti. Floruit sub Apostolicis vi
ris Urbano. 2. Syluestro. 4. Pascali. 2. Selaſio. 2.
& Calixto. 2. Imperantibus Hērico. 4. & .5. Qui
Leodiū ingressus anno Millesimo cētesimo ter
cio quū querimonīā aduertisset cōtra insolētias
Gothunini, arcē illius que Valkenburgū dicitur
direptioni dedit, & tyrannum persecutus est
Claruit inuidiſſimus Christianæ militię antefig
nanus Godefridus dux Bulloneſ, qui in expe
ditione Hierosolymitana mirabiles ac inauditos
triumphos conſequutus est. Anno ſiquidē ſalu
tis Milleſimo nonageſimo nono, Christianis tur
cas debellantibus, obſeſſa eſt Hierosolyma Idi
bus Iulij, & trigeſimo die capta. Sexta feria in tē
plo & Solomonis porticu, cū paganis quinto bel
lo conſerto, tanta in infideles ſtrage debacchati
ſunt, vt in ſanguine interemptorū ad equorū ge
nua equitarēt. Quarto Calendas Auguſti. ſexto
bello ceſa ſunt cētū milia Sarracenorū, & in por
ta Aſſcalonia ſuffocata ſupra duo milia, præter
eos quī in mari perierūt, & inter tribulos abſum
pti ſunt. Poſt quod multis principibus repatrian
tibus. Godefridus ad principandum electus rex
Hierosolimorum declaratus eſt. Anno ſalutis

Godefridus dux
Bulloniæ
aduerſus
turcam ac
cingitur

33. 1. 82.

uſq; ad 82.
mille equorū
ſanguine ex
tubant

27. Hier.

Millesimo centesimo quinto, toto mense Februario Cometes apparuit. Nā Aquisgranū prope-
rauerat Henrici Imperatoris filius, qui patrē in-
digne in custodiā depressit: & inde emissum per-
sequutus est. Cūq; ea de re Leodium cōfugisset
ciuitatē aduersus patrem inuadere cogitauit. Sed
quinta feria cenæ dominicæ, gregarios milites
inconsulte præmittens, dū pontē apud Visetum
occupare speraret, ne quis incurfati obsistere pos-
set, Imperatoris exercitu pontē exoccupante, cū
suis repulsus est, alijs aut captis, aut occisis, aut in
Mosam demersis. Inter quos adnumeratus est
Bruno Comes, & non pauci nobiles. Ea tēpe
te Leodij porca enixa est porcellum, humana fa-
cie, & pullus quadrupes nat^{us} est. In has bania mu-
lier obscura monstrū bisgemini corporis peperit
quod auersis vultibus atq; corporibus sic sibi co-
herebat, vt ante effigies esset hominis, integro
corporis atq; mēbrorum ordine distincta, retro
facies canis, similiter corporis atq; mēbrorū pro-
prietate incolumis. Anno salutis Millesimo cen-
tesimo decimo octauo. Leodium multis plagis
atritū est. Mēse Maio, quinto Idus eiusdem dū
in summo Collegio, horas vespertinas Canonici
psallerent, de repente horrifonum tonitru atq;
terræ motus, omnes in terrā prostrauit. Fulmē a
leua in tēplum irruens, murorū crustas hac illac

Mira mō
stra

Porca enixa
porcellum
humana facie

Leodiū
multis
plagis at-
tritum est

disiecit. Quod turrim subinde penetrans, solidis
ores turriū partes diffidit. Subsequutus est fetor
intolerabilis, quē nullo aromati odore, suffire
fatis potuerunt. Mense Iunio tercio Idus, circiter
nonā horā, nubes subito rupta est a mōte Rober
ti quæ subiectā coloniā penit⁹ oppressit, vt penē
ædificia omnia ciuitatis, & immensam annonā
perderet, ad hæc, matrē duos infantes altrinsec⁹
in brachia amplexantē enecauit, & octo homio
nes suo turbine diuersis locis exanimauit
Sabbato hora postmeridiana, pulsantibus vespē
ris, quidā dū caput puero lauaret, manus fluido
rubebāt sanguine. Calendis Iulij hora sexta, inau
ditus omnibus sæculis turbo, se ab axe demisit: tā
vndiq; caliginosus, vt omnē ciuitatē obscuraret
Mox nubes ex abrupto scissa, ita rectū Basilicæ
diui Lāberti deuicit, vt hymbribus pateret qui
totū etiā pauimentū perfunderēt. Inde ab Aqui
lone fulmen irrūpens, quendā clericū post altare
S. Cosmæ & Damiani, in pluteo legentē, alterū
vero ante crucifixum orantē, terciū de scripto
rio egredientem, in ipso aditu extinxit, & laicum
præ foribus enecauit. Sexto Idus Iulij ab hora ter
cia ad nonā vsq; quattuor turbines, a quattuor
cœli plagis urbem circūraptarunt, ventus inex
hausta vi intonuit, & in ciuitatem densissimo
hymbre corruit. Tercio nonas Augusti. primo

*suffire breui
hui*

*plutei librorū
et tabularum, sup
notis qd vbiq;
tota na oppellat*

noctis conticinio, dū circūquaq; tonitru exaudi-
retur & fulgura emicarēt, amplius in ciuitatem
turbo defæuit, vt incolæ e stratis exilientes, eccle-
sias tristi cætu replerent, & tota nocte supplicati
onibus intenderēt. Sūmæ auroræ diluculo, a par-
te Orientis spheræ igneæ globis ingētibus ciuita-
tē circulauerūt, vt omnes diuinitus concremari
existimauerint. Proinde turbo indomit⁹ ab occi-
dēte irrūpēs flāmā omnē visus est obscurare. Sed
iterū victor ignis cū flāma recaluit, qui tercio vi-
ctus, tandē cōcidit. Hoc spectaculū a summo ma-
ne ad terciā vsq; vniuersos cōterrui. Claruit Co-
mes conon mōtis acuti, & huius filius Lābertus
qui monitis Petri heremite spiritu prophético re-
plēti, in suburbio Hoñ monasterium dñici sepul-
chri & Ioānis Baptistæ fundauerūt. Hellin⁹ Ab-
bas diuę virginis Leodñ e terræ venis fontē ope-
re fusili eduxit, & Xenodochiū diui Matthei iue-
sta summū collegiū ordinauit. Qui aliquñ cōsy-
derans sacerdotē ad tumulū absq; cērimonīs ef-
ferri, & ciuitatis politiā intercidere, instaurādam
autoritate Romani Pont. putauit, & Romā pro-
fectus, immature obñt. Sigibert⁹ Monach⁹ Sem-
blacēsis in diuinis literis inde a puero studiosus,
apprimeq; erudit⁹, ac in studijs secularib⁹ in terri-
torio Leodiēsi, nulli sua ætate secūdus, carminē
exercitat⁹ & prosa, cōscripsit vtrimq; plurima,

Vitā S. Theodorici episcopi, librū vnū. Passio-
nē S. Lucie librū vnū. Trāslationē eiusdē librū. i.
vitā Sigiberti regis, librū vnū, vitā abbatū Sēbla-
cēsiū librū vnū. Vitā S. Maclonij librū vnū, vitā
S. Theodardi librū vnū. Passionē Thebeorū, li-
brū vnū. Cōtra Papā Gregoriū librū vnū. Apo-
logiā ad Imperatorē, librū vnū, cōtra Epistolam
Pascalis Papæ librū vnū. In ecclesiasticā historiā
carmine librū vnū. Historiā post Eusebiū ad hęc
vsq; tēpora, librum vnum. De illustribus viris li-
brū vnum, de Cōpoto ecclesiastico, librum vnū
Sermonum librū vnum, Epistolarū ad diuersos
librum vnū. Alia atq; alia edidit, quibus nomen
suum transmisit ad posteros.

¶ Vigessimus septimus Antistes

Fædericus filius Comitis Namurcensis. Pro-
positus collegij diui Lāberti, Antistes ele-
ctus est, sed partim vacillātibus, partim ob-
stinatis electoribus aduersarium habuit Alexan-
drū Archidiaconū, qui temere insignia episcopi
pedū & annulos vsurpās, personatū agebat anti-
stite, donec Apostolico fulmine ad demittendū
cohercitus est. Igitur anno salutis . i i i 9. Mense
octobri. Remis in cōcilio trecentorū & amplius
Episcoporū a Calixto Pont. Max. post longā cō-
tentionē Fædericus benedictus est, cuius ibi partes
egerat Goffrid⁹ comes Namurcēsis, Gosuinus

dñs Valkenburgenſi, tū Abbates atqꝫ canonici,
 tū etiam magiſtratus, Alexandri partes fouerāt
 Godefridus comes Louaniensis, Giſbertus Co
 mes Durassi, Lābertus comes montis acuti, &
 Rener⁹ militiæ Leodine primocerus. Qui vni
 uerſi perſuaſerūt, Alexandro, vt Imperatorem
 prece ac precio amicū ambiret, beneuolentiāqꝫ
 captaret, quouſqꝫ ſe in Antiſtitem confirmaret;
 At quoniā iſa Pont. Maxi. anathemate iētus fu
 it, factū eſt, vt ob id peius audiret, & aliquos tā
 tū ſuæ ſectæ profeſſores (quos Alexandrinos vo
 cabant) inueniret, & ille alios rurſum (qui ſe æ
 mula voce Federicos appellabant) vt ingens in
 cendiū inde concitatū in repub. fuerit. Nā colle
 gia duo Alexandrū deſenſabant, quod n̄s ex æ
 quo præſuiſſet iā diu propoſitū agens; rurſus Fe
 dericus caſtella inuaſit, vt inferior iā Alexander
 fieret, Quē hoñū obſidens pene oppreſſit. Obijt
 anno adminiſtrationis ſecundo, tertio calendas
 Iulij, Floruit ſub apoſtolico Calixto ſecūdo, Im
 perante Henrico quinto, Cuius fere tēporibus,
 ordo præmonſtratenſis inſtitutus & confirmat
 tus eſt. Vacauit ſedes Leodiensis, annis duobus

ordo præ
 monſtratenſis

¶ Vigefimus octauus Antiſtes

Albero filius ducis Burgundiæ, frater Co
 mitis Louaniensis, canonicus Metensis,
 ac iuris vtriuſqꝫ profeſſor, electo rurſus

Alexandro prævaluit anno salutis millesimo cē
tesimo vigesimo tertio. Qui pacē semper secta
tus, territoriū omne florentissimū fecit: & impi
am legem oblitterauit (quæ manus mortua dice
batur) qua vnusquisq; vita defunctus pignore
redimi debebat, puta aut equo, aut boue magis
præstanti, aut supellectili præciosiori, res plane
Christiano principi indigna. Nocte ecclesias &
oratoria libenter uisebat: multa deuotione Deū
exorabat. Monasterium præmonstratensium in
castello Corneliano ædificauit: & in cēmiterio
diui Dionysij ædē. s. Aldegundis fabricauit, ne
q; nō facellū diuorū Clemētis & Trudonis tem
plū, iuxta collegiū diui petri, Euangelicę aut le
ctiōis & historię ecclīasticę studiosus, perpēdēs
nefastū esse diē, qui occurrit. 6. calendas Augu
sti: Natalē marię Magdalene tunc celebrandū in
stituit. Obijt anno salutis Millesimo centesimo
vigesimo octauo, Calendis Ianuarij, anno admi
nistrationis sexto, sepultus in monasterio nuper
a se cōstructo, sed adhuc infirmo, in vortice mō
tis. s. egidij. Floruit sub ap̄licis viris, Calixto se
cūdo, & honorio secūdo. Imperātibus Henrico
quinto, & Lothario tertio. Claruit Lozo præ
byter: qui in mōte qui Caster dicitur, iuxta Tra
iectum ædiculam extruxit.

¶ Vigessimus nonus Antistes.

H

*Natalis d.
mag.*

Alexander filius comitis Iuliacensis, Archidiaconus & Prepositus, duorum collegiorum Leodiensium, precio semel atque iterum Pontificium ambiens, tandem voto potitus est anno salutis Millesimo ceterimo vigesimo nono. Ante huius electionem tertio Idus Decembres luna Eclipsim passa est, & contracto orbe varijs coloribus, potissime sanguineo, pene integra hora, de super ciuitatem Leodiensem suffusa est. Porro in auspicijs administrationis, veterem amicum Comitē Durassum despiciens: prorsus destituere cogitauit. Nam iurisdictionem & gubernaculum oppidi Trudonensis, quod Durassii comites habere solebant ad se retrahēs, abbatis Monasterij Trudonensis & Metensis archiepiscopi autoritatibus fretus, a prophanis principibus rescidit. Quā ob rem Comes iratus, alias ecclesiae opes inuasit: & iacturam suam violentia resarciuit. Igitur Antistes aduocato Lotharingi duce, & comite Limburgensi, copias aduersus Durassum produxit: & Gislebertus Durassii comes, comitem louanianum & Flandrorum ad se epulis atque muneribus pellexit: & statuta utrimque belli dies est. Verum Brabantis properantibus, & sequentibus Flandris, qui Durasso suppetias ferebant: irrumpentes Leodini, priores prostrauerunt, & alios passim metu perculsos, supra nongentos occiderunt, atque Brabantorum vexillum

Luna mirabilem eclipsim passa est

Diffidit inter Antistitem & comitem Durassum

fol. 10

Bellum inter Gislebertum comitem & Durassum

1.
2.
3.
4.
5.

in capū detinuerunt. Flandris omnibus aut vul-
neratis, aut in paludem aquosam iuxta Levves
demersis. Interea, dū hec fiebāt Raynoldus Co-
mes Barenfis, castrū Bullonenſe, cuſtodibus pe-
cunia corruptis inuaſit: qua in re, tā fuit Alexan-
der ignauus, q̄ fuit in hac victoria strennuus. Ce-
terū rumore generalis cōcilij quod inſtabat, qua-
ſi exanimatus, vtpote de Symonia ſibi conſcius
nihil magnifici amplius facere attētauit, niſi qd̄
Hoſani ſuburbij monaſteriū, ornāmētis & gra-
tijs illuſtrauit. Cuius adminiſtrationis āno ſecūdo, Innocētius ſecundus Romā egreſſus, ob ad-
uerſarij Petri de Leone potentiā, in Gallias pro-
fectus, & Gallicana eccleſia collaborāte, in ſum-
mū Pōtificē electus & admiſſus eſt. Qui ad me-
diū quadrageſimę, Leodiū adueniens, eximijſ
laudibus atq; honore affectus eſt. Nā Leodino-
rū canonicorum tāta eſt ſpectata generoſitas: vt
ſpectaculorū portentis & inestimabili equitatu
Romanos etiā antecederēt. Reſidebāt tūc t̄pis,
apud collegiū diui Lāberti. ¶ Regū filij nomē
Aneelmus filius Lotharij Imperatoris Archidi-
aconus Condroſij.

2 Philipp⁹ fili⁹ regis Frācorū, Archidia. hānoniæ

3 Theobald⁹ fili⁹ regis hūgarię Archi. Arduēne.

4 Ogerus fili⁹ regis Dacie, Archidiacon⁹ Fauēnæ

5 Godefrid⁹ hui⁹ fr̄ german⁹, Archidi. Brabātiæ

H ij

- 6 Guido fili⁹ regis Bohemię Archidia. hasbania.
 7 Philipp⁹ fili⁹ regis Nauarre Archidia. cāpinia.
 8 Guido huius frater germanus

¶ Ducum fili⁹ viginti quattuor.

Bertrādus filius ducis Bauarię abbas Thudineⁿ
 Haymo huius germanus frater abbas Messiēsis
 Gulielmus frater ducis Saxonie Cantor.

Cōradus frater ducis Sueuię pposit⁹ hoyensis.
 Guido frater ducis Arduennę decanus & The
 ologię professor.

Doyelius frater ducis Normannię, abbas drio
 politanus.

Carolus frater ducis Lotharingie ædituus

Guido huius frater germanus scholasticus

Franco frater ducis austrie, pposit⁹ Mechlinieⁿ

Carol⁹ ff ducis Burgūdie, pposit⁹ diui dionysⁱ

Petr⁹ hui⁹ frater german⁹, ppositus diui petri

Hugo horum frater germanus, præpositus diui

Bartholomei, qui tres fuere legum doctores

Lodouicus frater ducis biturię, abbas Amanieⁿ

Baietus huius frater, abbas Cellensis

¶ Fili⁹ Comitum viginti nouem

Godefridus frater comitis Louanien^{sis}

Segninus filius comitis Monhaulti

Simō filius comitis Hānonien^{sis}, abbas cēnaceⁿ

Balduinus huius germanus frater.

Raynard⁹ fili⁹ comitis losseⁿ, ppositus fossi iē^{sis}

Guido filius comitis Sabaudię abbas namurcenſis
Adalbert⁹ .f. comitis geldrie, ꝑꝑoſit⁹ .f. martini
Notgher⁹ .f. comitis flādroꝝ, ꝑꝑoſit⁹ diui Ioan.
Petr⁹ filius comitis de zeyn, ꝑꝑoſitus diui pauli
Ogerius hui⁹ frater german⁹, ꝑꝑoſit⁹ diuę crucis
Rogerius filius comitis Bianenſis in Arduēna.
Arnold⁹ .f. comitis claremōtani, abbas dianēſis
Henricus hui⁹ frater germanus .

Vvalo .f. comitis mōtis acuti, abbas Tūgrenſis
Falco hui⁹ fr̃ german⁹ abbas diuę marię traiec.
Henricus filius comitis Lutzemburgenſis
Ioannes filius comitis Rupis fortis
Arnoldus hui⁹ germanus frater
Erhardus horum germanus frater
Ogerus filius comitis Montenſis
Ferritus hui⁹ germanus frater
Rolandus horum frater
Lambertus filius comitis a Treſte
Paulus & Ioannes hui⁹ fratres germani
Petrus fili⁹ comitis de Bolonia decretorū doctōr
Guido filius Comit̃s Prouintię
Henricus hui⁹ germanus frater.

¶ Filij Baronū ac nobiliū viroꝝ ſeptem.
Boynus a vyahauia .
Sebaſtianus harſtallus decretorum doctōr
Radulphus a pratis
Godefrid⁹ hui⁹ german⁹ fr̃ vterq; theo. ꝑfeſſor

H iij

Theodoric⁹ fili⁹ dñi de Monakuye doct. theo.
 Engerardus a flore legum professor
 Reynadus, a mōte falconis adulescēs studiosus
 pleriq; sic nataliū imaginibus instructi: vt nihil
 ominis omnigenarū artiū cognitione illustrio-
 res, & haberentur, & essent. Quib⁹ sūma reuerē-
 tia summū pōtificē excipere visū est: & exceptū
 non tā munificētia q̄ religiōe cōrectare. Nā ip̄a
 die dñica q̄ passionis dicitur, pōpē sacre institutē
 sunt a collegio diui martini, ad collegiū vsq; .s.
 Lāberti, quo Pōt. Max. sacrum perfecit, et debitis
 ceremoniis, Lothariū Alemānię regē, & huius
 Conthoralē, reginā consecrauit. Quē a Leodñs
 demū recedentē, comitati sunt ampli⁹ .32. epi, p̄-
 ter abbates & canonicos innumerabiles, quorū
 p̄cipuus fuit diuus Bernardus abbas clareuallē-
 sis. Quē Honñū deducētes, summo honore pro-
 sequuti sunt: & ad nouū monasteriū nuncupan-
 dū autores fuerūt. Quod ille deuotiōe singulari
 dedicās, diuitiis spiritualib⁹ affatim cōmuniuit.
 Verū in decessu Alexādrū accusantib⁹, nobilib⁹
 & canonicis, vocatū in cōcilio Pisano, a Pontifi-
 cio remouit, quod hic tā amare tulit: vt octauo
 mēse defecerit. Obñt anno administrationis. 8.
 pridie nonas iulij, sepult⁹ Leodñ in monasterio
 diui egydñ. Floruit sub ap̄licis viris Honcrio se-
 cūdo, & innocētio secūdo, Imperante Lothario

Sacrapō-
pæ

Lothari⁹
rex conse-
cratur

S. Bernard.
52.

Alexāder
destituit.

¶ Trigesimus Antistes.

Albero huius nominis secundus, filius comitis
 gelrorum, ex sorore comitis Namurcensis
 electus est; & in Antistitem confirmatus
 in ipsa depositione Alexandri. Qui Bullonense ca-
 strum a Raynaldo dolose occupatum, iuridice repe-
 tes, ter Romam profectus ad Pontificem Maximum. deinde etiam
 Imperatore Corrado secundo, in tribus regibus consisto-
 rius cum Raynaldo exposulatus: quum utrimque iudices
 aures obturarēt, neque iuste interpellationem exaudi-
 rent: ad arma cucurrit, & castrum equitum ac peditum
 numerosa densitate obsedit. Quod tametsi forti-
 ter attētaisset: nihil tamen gloriæ partum est, donec
 techa diui martyris Lāberti admota est, qua sta-
 tim salus sperari cepit. Nam Hugone Adulescēte,
 quē vnigenitum Raynoldus habebat e fenestella
 prospectate, repente demētatus est, & exanimis
 corruit. Portis igitur ex templo reſeratis, pater a
 martyre sospitatē deprecabatur filio, & multa ve-
 neratiōe antistitem amplexus, intercessorē optabat
 sponteque castellum reddidit. Huius ergo miraculi oc-
 casione trāslatio Lāberti instituta est: quā redux
 Antistes suis perpetuo celebrare precepit. Sub hoc
 & Christi parę virginis memoria, in ecclesiis ter-
 ritorij Leodiensis dilatata est: quam primo in eade
 undecim milium virginum. postea in omni-
 bus Collegiis & Monasteriis fieri ordinavit.

Bullonen-
 se castrum
 obsidetur

Miraculum

47. 6

H iiii

Vide clerici Qui ad bella demū & aulam propensior effectus
 ri yefaniā male erga gregē suum affici cepit. Vnde clerus
in horribili
passus fuit
et 56. 2.
 in horrenda vitia prolapsus est. Nūbebāt passim
 sacerdotes, beneficia precio cōparabantur. Pasto
 res bis quotidie celebrabant, neq; vlla ordinū ra
 tio habebatur. Propterea Antistes accusatus, dū
 mēte cōsternatus, Romā adire cogeretur, mēse
 secundo perijt. Obijt anno administrationis. iij.
 sexto Calendas Aprilis. Floruit sub Apolicis vi
 ris Innocentio secundo. Celestino. 2. Lucio secū
 do, & Eugenio tercio. Imperantibus Lothario
 & Conrardo. Ea tēpestate Xenodochion fratres
 Cocinorū Leodij, & Monasteriū Floreffianum
 absolutū est, & Abbas monasterij S. Egidij inue
 stura diui Dionisij donatus est, quoniā prae ino
 pia, ornamento holoserico carebat, quo amictus
 instar aliorū Abbatū, in Pompis sacris vteretur.

¶ Trigesimus primus Antistes

Henricus secundus, filius Comitis Lym
 burgensis, & Archidiaconus Leodiē. ca
 nonice electus est anno salutis Millesimo
 centesimo quinquagesimo. Qui diuum Bernar
 dū Abbatem auxiliatorē sibi adhibuit, & aduer
 sus corruptos mores multa docentē audiuit. Por
 ro vulgo mediocriter iā iāq; instituto, & clero re
 formato, plurima emolumenta ecclesiæ attulit,
 & castella redemit, ædificauit, instaurauit, quale

51
 S. Bernardus
 abbas

est castrū Scans, castrum Belmont, castrū Aste
uoie, castrū Durassum, castrū Vffen, castrū Bor
ne, castrum Hūclange, castrū Vierende, castrū Or
cimont, quæ omnia Imperatoris & Pontificis
munimentis possedit. Pacē incontaminatā sem
per habuit, præterq̃ cū Henrico Comite Namur
cense qui in immeritos desæuiens, pagos succē
dit, & in Arduennā aduersus Antistitem castra
metatus est. Sed comitē opprimēs, totū illius ex
ercitum fudit, vt vix Comes etiā euaserit. Vnū
intolerabile euenit, sanctimoniales infectatæ a
militibus, magno periculo vitā defensarūt, mo
nasterium cōcrematum, & cellæ spoliatae fuerūt
Deinde in Italiam contendens Federico Impe
ratori Comes effectus, trium magorum inueno
tis corporibus Leodium transferre cogitauit.
Sed huic voto obstitere fata. Obiit Paphiæ anno
administratiōis decimo nono. Pridie nonas octo
bres, sepultus in collegio diui Lamberti. Floruit
sub Apostolicis viris Eugenio tercio, Anastasio
quarto, Hadriano quarto Victore quarto, Pasca
li tercio. Imperantibus Conrardo & Frederico. i
qui Henricū existimauit ad summū prouehere
Pontificiū, quod ei nolenti volenti obtrudebat
licet recusare maluerit. Claruit Gerardus a Be
zees & huius german⁹ Antonius iuri equestres
qui præfecturā diui Nicolai in Glano instituerūt

Comes
Namur

Mom alor
Poluuii

1150

diuina regni
corpora

*Diploma ut ab episcopo greg. sub. Karol. v. scriptum aliquid ad alium missum
putat situm*

¶ Trigesimus secundus Antistes.

Alexander secundus, Comitis Bullonię fili
us, ex filia regis Nauarrę, diplomate Pa
schasij Pont. Max. & Cardinaliū astipula
tione, in Aquisgrano Antistes creat⁹ est Anno
salutis. i i 68. quarto Calēdas Ianuarij, dū Impe
ratore assistente Carolus magnus, ob pręlia pro
Romana Ecclesia habita, incredibili populorū le
ticia sublimatus, & diuorū cathalogo ascriptus
esset. Vñ Frędericus Antistitē assumēs, & in Ita
lica expetitione comitē desyderans, peste interijt
Obijt anno administrationis. 3. quinto Idus Au
gusti, cuius corpus Leodij relatū, in Collegio di
ui Lāberti sepultū est. Floruit sub Apostolicis vi
ris Paschali tercio, & Calixto. 3. Imperāte Fręde
rico primo.

¶ Trigesimus tercius Antistes

Radulphus filius ducis Lotaringię, ex filia
Comitis Namurcēsis, prius Archiepisco
pus Mogūtinus, sed ob symoniā repudia
tus, eodē vicio in functione Leodiensi laborauit
Sacerdotia enim & altaria publicitus foro exhi
buit, indeq; correctorē neminē ferēs, Lābertum
quendā spiritu prophetico futura prędicentē in
turrim pręcipitauit. Cuius viri vaticiniū, effect⁹
plane cōprobauit, dū Bāsilica & Collegium diui
Lāberti, & tēplū vndecim miliū virginū, deniq;

**Collegiū
summiū
conflagra
tū est**

Collegiū diui Petri cū officinis igne cōcrematū
 eit. Campanarū & eneorū vasorū metalla, instar
 aquarū æstate restagnātū in canalibus liquefce-
 bāt, & lapides hac illac dissilientes, nēmīnem ap-
 propinquare permittebāt. Carcer quo Lābertus
 vinctus fuerat cōflagrat⁹ est, vnde exiliens, acta
 Apostolorū quę captiuus in Gallicā linguā tran-
 stulerat, Romā secū asportauit. Qui Pontifici in-
 iuriā questus institutū beginarū, quarū se patriar-
 chā scribebat, autoritate & literis cōfirmari me-
 ruit, & regressus diui Christophori tēplū Leodij
 beginarū habitatio ē fecit. Sequutus est & alter
 Albanēsis Episcopus qui cōtra symoniā effica-
 cissime cōcionatus, plurimos canonicorū qui sa-
 cerdotiā coemerāt ita cōuertit, vt quę male cōpa-
 rauerāt, rursus ecclesię cōferenda beneq; dispo-
 nēda cōmitterent. Quę fidelis ille ministeriorū
 dei dispēsator, idoneis passim impartiuit, & ni-
 hil ōnino sibi reseruās, paterno erga dignos affe-
 ctu ferebatur. Antistitem quoq; inter cēteros ad
 pœnitētiā agēdā cōmonuit. Qui comitē Loffen
 subito hostē effectū, primū equanimiter tolerās
 deinde Tūgrim oppugnātē & succēdentē reppu-
 lit, & castra inuasit, animūq; infractū portendit,
 Post quę cruce signat⁹, aduersus infideles, dū ab
 Antiochia reditū maturaret, gliscēte veneno pe-
 rīit. Obīit anno salutis Millesimo centesimo. 91.

Symonia

Honoris
reputatioAntiochia
401

Thunus cal.

Floruit sub Apostolicis viris Innocentio tercio, Lucio. 4. Urbano tercio, Gregorio octauo & Clemēte. 3. Imperante Fræderico. Claruit dominus Euerlimus abbas monasterij diui Laurentij qui sacellū in honorē diui Thomæ Cātuariensis archiepiscopi recēter occisi ædificauit, & beata Iutta Hoy secessum Leprosorū oppetēt

¶ Trigesimus quartus Antistes.

Albert⁹ filius ducis Brabatię, ex sorore ducis Arduennæ doctor & Archidiaconus & Collegij diui Lāberti Præpositus Episcopus cōsecratus est. Quod factū cōprimis male habuit comitē Hānoniæ, qui Albertū cōsobrinū suū penitus illiteratū, eligi maluisset. Ex quo aliud malū euenit. Imperator enim Fræderic⁹, terciū quendā, Lothariū fratrem Comitis de Horfca superinduxit, Proinde duob⁹ secū in gratiā redeuntib⁹, Albertus Brabātus, Romā profect⁹ a Celestino Pont. Max. cōfirmat⁹ est. Qui statim regressus diploma Collegio prælegit, & a Coloniēsi Archiepiscopo cōsecrari desyderās, sed illo imperatoris sequitiā formidāte, a Remēsi benedict⁹ est. Sed a trib⁹ viris Equestrib⁹ in hoc a Fræderico destinatis adort⁹, dū vnū Abbatē & Equitē haberet: quos aliquoties cōuiuas aduocauerat, inuasores sensit. Occisus est Remis, & miraculis claruisse perhibetur, sepult⁹ in basilica maiori. Floruit

sub Apostolico Celestino tercio. Imperāte Hēri
co filio Frēderici, qui aliquādo resipiscens apud
Leodium, duas aras munifice dotauit, quæ sunt
diui Lamberti & Remacli

¶ Trigesimus quintus Antistes

Albertus secundus filius comitis Vlosseni
ex filia dñi Hērici a Cuycis, aduersus Si
monē Arduēnē ducis filiū itidē electum
preualuit. Lite enim in vrbē prouocata, iste gale
ro insignit⁹ est, & Cardinalis appellat⁹: ille Anti
stes cōsecratus. Quo Leodiū reuertēte, quū steri
litas & inedia in patriā incrudesceret, indicto ie
iunio, tres sacras pōpas ordinauit post natalē Ioā
nis bap. obseruādas. Qui dū electionē abbatis Sē
blacēsis, sede Leodina vacāte, ab Archiepisco co
loniēsi cōprobatā absq; pecunia admittere nollet
Monachi clā illo, cōtulerunt, & Abbatē suū insti
tui curarūt. Sed Abbas postea ab Antistite inui
tat⁹, causam intelligēs, propter ea literis cōsciētā
apud Celestinū terciū testificatus, hinc capitulū
in decretalibus adhiberi laborauit, quod Antisti
tē Leodinū, de symonia coargueret, vt videre
est Extra de Symo. cap. Sicut tuis literis. Contra
Ducissam Brabātię bello instructo, a Metēsi Ar
chiepiscopo monit⁹, exercitū dimisit: & pacem Tumult⁹
inijt. Seditionē ciuiū Leodiensīū, aduersus cano apud Leo
nicos aliquantisper fouit, et audaciā prophanorū diu.

sepe dissimulās, minime clericorū partibus fauere notabatur. Plebei etenim ciuitatē muro vestientes, ecclesiasticorū ingenuitatē primū aspernati. Deinde canonicos, aut cooperarios, aut soluēdo & quales deposcebāt. E diuerso illi a ciuitate se subducētes, in ciues Apostolicū fulmē immittebās & honoratiores mercatores e Frācia redeuntes mercibus spoliabāt. Vnde reb⁹ pacatis Antistes ciues iure iurādo cōstrinxit, & immunitatē clericorū intemeratā conseruauit. Obiit anno salutis 1199. anno administratiōis. 4. sepult⁹ in Collegio diui Lāberti. Floruit sub Apostolicis viris Celestino. 3. & Innocētio. 4. Imperatibus Henrico filio Frederici & tempore Scismatis Philippo & Ottone. Quo tēpore carbonēs (qui lingua Leodiensi, hulle vocātur) pauperculo fabro effodiendi mōstrati sunt in locis sub terraneis, qui hucusq^{ue} euenis quasi cōcreti depēdent, & opera carbonariorū rescindūt, quorū calor odorē sulphureū cōmixtū habet, & in cineres impurgatissimos paulatim se dimittit. ¶ XXXVI. Antistes

Hugo de Petrapōte nobilis, doct⁹, prudēs & magnanimus, Collegiū summi prapōsitus, ab Ottone rege cōmendat⁹, & a Guidone cardinale Pont. summi legato cōfirmatus est anno salutis millesimo ducētesimo. Qui herouica virtute pręditus, Appellationē, cui Romę

Carbones
inuenti
sunt

an.
1200.

singulari prudētia impediēs rē citra sanguinē cō
 posuit. Interea Antistes, ducis ingeniū probe de
 cernens, nonnihil leodinis male euenturum su
 spicabatur, & cleri totius atque Magistratum,
 nobiliūq; consilio, ab ijs qui Leodiū ingrediebā
 tur, tributū exigendū ordinabat, quo aucupio,
 Muri, portę, Gaganę vsq; ad montē V valburgi
 perfecti sunt. Deinde etiā syluā elegantissimā
 vendidit, cuius pręcij magna pars Antistiti ces
 sit, pars ædificijs ecclesię, pars mēiorū opificio
 Post Guido abbas Cisterciensis Pont. Max. lega
 tus, leodiū adueniēs, ab Antistite humaniter ac
 ceptus est. Cuius ibi sollicitudine Xenodochion
 diuo Mattheo nuncupauit: & quotannis in con
 uersione apostoli Pauli inuisendū multis gratijs
 populo commendauit. In sacerdotū atq; canoni
 corū luxuriam multa fortiter asseruit: & vocatis
 collegiorū propositis, aliquot cautiones autori
 tate Pont. Max. promulgauit. Ne canonici hor
 ris diurnis, pariter nocturnis a templo abessent,
 qui & communi refectorio atq; dormitorio se
 continerent. Ne mulierū strepitu impediti, mi
 nus suo instituto satisfacerent, Canonici tātum
 accolyti in tractatu collegiorū nullius autorita
 tis haberentur: donec sacris iniciarētur. Perinde
 Archidiaconi, nisi diaconi essent, stipe & hono
 re atq; autoritate carerent. Ambientes plura sa

Log. Aug. 70.

Indulge.

Comm. 1.
 2. p. 10. m.
 et dorm. 10.
 in can.

52. 2.

cerdotia despicabiles collegijs fierent: & comas-
tuli comasq; calamistro rotantes, non prius eccle-
siastica immunitate gauderent, q̄ coronā in capi-
te deferrent. Quā Fredericus Imperator æmula z.
tus, in Namurcēsi collegio sanctorū Petri & Al-
bani, quod ipse dotauerat, obseruari præcepit,
& nonnulla alia adijciens, hoc modo vitis eccle-
siasticorū prospexit. Interea Henricus Brabantie
dux vicinas terras inuadere p̄sumēs, in opulentiā
Antistitis Leodini intabescēs, oportunitatē que-
rebat affligendi omne territorium. Nā Balduino
Fladriæ atq; Hānoniæ comite, magnatū equita-
tū & militū copijs instructissime in expeditionē
Constantinopolitanā profecto, quū in Impera-
torē electus fuisset. Henricus hæreditatē illi⁹ ad-
se attinere ratus, vicinas prouintias populat⁹ est
Qui in Hollandiā irrūpens, mox in Gelriā incur-
sans, comitē Gelrorū deposito sacramento, sibi
fidelē fecit. Quē non multo post iterū apprehen-
di iubens, nō ante dimisit: q̄ triū miliū Marcha-
rū coloniēsū summā, filio dato obsidi, promit-
teret. Verū is ex cōdicto præciū se posse conseq-
desperās: Antistitē Leodinum rogauit, & noua
pactione pecuniā extorsit. Nā conuocatis prin-
cipibus, duce Lymburgensi, & Philippo comi-
te Namurcensi, se suumq; principatum Antisti-
ti commendauit, & absolute dominiū ei Traies

*Gregorius dux
brabantie*

Antistites

*Comitē Leodini
& Hānoniæ
Imperator.*

Dux Bra-
bante⁹ Co-
mitē Gel-
riedetines

Cap. 6. §. 1. tra
culpa & heredi
de p. 1. §. 1. tra
lin. 1. §. 1. tra

Dux Bra-
bancus in
clerū, mi-
nas & vio-
lētiam
efflat.

pons Traiecti
denotat
57. 1.

sto vsq; in Ruremundā, tantisper summisit do-
nec nummos exacte rependeret. In hunc modū
filius obles datus liberat⁹ est: & molestie iugesq;
incursiones deuitate. Tamen si aliunde malū alio
ud prouenit quod Ducem irritaret. Patruus e-
nim illius Comes de Muha & huius coniūx, dū
liberis carerent, regiā suam & ditionē ceremoni-
is adhibitis, puta ramusculo florenti cespitibus,
superposito, diuo Lamberto in feudū vltro ob-
tulerunt, & specialiter expressis datisq; conditio-
nibus, etiam superueniente hærede, se ac poste-
ros ad quartam generationē alienauerūt. Quod
comprimis impiū existimauit Henricus: & nō
dem defunctis castrum primarium statim custo-
diis illic missis vsurpauit. Quapropter Antis-
tes Imperatoriam sententiā requirens, quum
dux inferior in causa esset: minas in clerū & vio-
lētiam efflauit. Cuius impetū Leodini for-
midantes, ne eos insperate, posset opprimere,
Pontem & aggerem Traiecto finitimum, solo
aquauerunt. Nam illū audierunt Ottonē regē
adūsse, qui iam fulmine Pontificio iectus, in sta-
tum ecclesiasticū lē tali animo velitabatur. Quo
impulsore Leodium ab Antistite eximere spe-
rauit, & diu dolos meditatus, ab Hugone ingē-
tem pecuniā summā argumento nullo habito
poposcit. Porro pecuniam dare, q̄ expectare rei

publice discrimen malebat, & iusiurandū litter
 rasq; Ducis de pace flagitans, multum duci tri
 buere notatus est. Ex quo formidolosum eum
 estimantes, grandia moliri aduersus Leodinos
 inceperunt. Accessit enim comes Gelriæ, q̃ ob
 grande debitum Antistiti male volebat: & dux Comes
 ci per se satis infano, ceu oleum fornaci adhibēs Gelriæ
 animum addidit, obsidendi Leodium. Igitur in
 dominica Ascensionis Antistitem imprudentē
 & horum minime conscium opprimere cogi obsidetur
 tantes: quum se occasione (nescio qua) pridie in Leodiū
 Arcem Hohanam recepisset, ciuitatem occupa
 uerunt, collegia spoliauerūt, domicilia vastauē
 rūt, vt parū obfuerit, quin tota ciuitas a Gelro
 exureretur, nisi forte fortuna Castellanus Bru
 xellensis, illic habēs filiū canonicū, succurrisset
 Porro dux in palatiū conuocatis ciuib⁹ per ora
 tores facēgit, vt pōtifice abnegato, se Imperato
 rios iureiurādo vociferarētur. Deinde domū ci
 uicā (quā hallā vocabāt) quo Antistitū insignia
 & decreta atq; priuilegia conseruabantur: incre
 dibili crudelitate manu propria igniculum sup
 ponens, incendit, & in cineres redegit. Tan
 ta enim ouantium prospecta leuitas est, vt cru
 ces, diuorumque reliquias, pede conculcarent
 & Cantilena in hoc composita, esse se flores,
 Leodinos vero spineta iactarent. ¶ Inter hæc

I ij

Gelro
Dux.
Brant
Dux

z h q m i z
Quo m
52.1.
58.1.
70.1

*Exordium
ratio.*

Antistes mente nimium consternatus, Non in dū
cē, sententiā ecclesiasticā protulit, & deū, diuīq;
Lambertum sublimi voce vltiores inuocans, in
fidelitatem ducis & comitis criminabatur. Ab
bates proinde Brabantiae duci suo conuiuentes,
inualidā excommunicationē iudicauerunt, sed In
nocentius quartus ciues a iureiurando absolues
& multa execrationē impietate detestatus, sen
tentiā approbauit, & Brantiā quoq; anathe
mate percussit. Interea Antistes potentissimorū

*Immo
4.*

Antistes
cōflato ex
ercitu in
Brabanti
am se prae
parat.

Miraculū
in coeun
do exerci
tu.

arduennae ad se vocauit, & tribus milibus equo
rum, peditumq; examiniibus instructis, Braban
tiam inuadere proposuit. Cæterū dux legatos il
lic destinans, in gratiam se recipi optauit; & a Fe
rando patrociniū suppliciter expetens, eius
definitione quicquid tandē soluendum diceret,
stare se, & soluere spondit. Sed Antistes nihi
lo segnius properauit, qui ducem infidelē exper
tus, cōditiones omnes, quas proponebat, semel
atq; iterū respuit: & legationem quasi indignā,
refutauit. Cūq; vix aliqua via retineri posset, dū
militiae signum dedisset, miraculo quodā, tantū
arenosi pulueris equorum strepitu concitatū est
vt inuicem se acies decernere non possent. Pro

pterea Ferandus iterū voluntatē ducis proponēs
& figillum litteris affixum ostendens, Hanno-
niæq; comitatū possidendū offerens, donec dā-
num & iacturā solueret, vix demū Antistitem
placauit, neq; placasset, nisi alio vocatus fuisset,
Nam Comes Barenfis vltra mosam, omnia ty-
rannice inuadebat, & turrim de Offen demolie-
batur, vnde illic exercitum properare, & comiti
occurrere mandauit, & pactiōē suo tempore a
duce requirere cogitauit. Quā dum infirmā in-
stabilemq; esse comperisset, iniuriā post annum
Ferando conquestus est. Qui duci Brabanto cō-
ditionem litteris renouauit, sed ille ludens verius
q̄ ex animo se nullius pecuniæ consciū dicebat,
Quod grauate admodū ferebat, & diu biles sto-
machatus, Antistiti & comiti Lossensi insinua-
uit, se hac illac in Brabantia incursurū, modo ad
inuadendū ex aduerso ipsi quoq; accingeretur.
Ea tempestate Decanus Tenensis duci a consili Vide bel-
is, in ludibrium Episcopi, ludicrū exercebat, Mi Iū facinus
tra enim & ornamentis Pontificalibus amictus decani te-
incedebat, & Archidiaconos, atq; officiales, scri nensis.
basq; ordinabat, vsq; adeo, vt plebecula (vt est
mire ad stultitiā accliuis) dicterūs garriret, atq;
q; sannis efflueret, Episcopi auctoritatē execrādo
obedientiam ei dādo, & ordine ecclesiastico ab-
utendo. Mulierculę dñs gratias agebant, aniculę

III

Leodiū
secundo
obsidetur

& iuuenes gratulabantur, pueri acclamabāt, pu-
 elle gesticulabantur, deñiq; celebri cantilena tā-
 tum triumphū vniuersi recitabant, quo ab vni-
 us presbyteri iugo sua colla excussissent. At ve-
 ro dum tam inepte desiperent, subito morbo &
 amentia diuinitus percussus est decanus, & lin-
 guam in os minutatim commoliens, cum com-
 plicibus suis multa miseria afflictus, interijt. In-
 de dux exanimatus, sibi periculum imminere,
 præsagiuit: & Philippum Francorū regem socce-
 rum suum inuocans, aduersus Ferandū in Han-
 noniam descendere rogauit. Qui missis prælia-
 toribus, & vtriusq; armaturę exercitibus, castrū
 Hannoniense validissimum expugnauit. Qua
 occasione comitem flandrorū reuocare ab incur-
 su Brabantiaē putauit: Quibus auditis dux confi-
 dens, Leodium secundo obsidere aggressus, &
 in Voleniam appropians, multo crudelius quā
 ante, vniuersa demoliri instituit. Qui hasbaniā
 populatus, Pagos atq; Colonias concremauit.
 Tungrim expugnauit, & vlticibus flammis pe-
 nitus deleuit, vt fumus in Leodio densissimus
 appareret, & ingentem ciuibus horrorem incu-
 Brabātus teret. Vespere autem Leodium occupare dispo-
 in fugam nens, ab introitu, quem tētauerat, coercitus est
 adact⁹ est & postridie turpiter in fugam adactus. Nā Du-
 cem in Strendremalia accumbentem Antistes

*Arabo ppe ad
 vno, mptu mbo & arab. d. quino*

fere oppressit, & magnam partem exercitus fu-
 dit. Quo successu valentior factus, summa pru-
 dentia fossienses & Dyonenses, quod cū Hoſa-
 nis in Hoſum conuenire iusserat, se inuicē per
 abrupta montium in Montigeis operire, horta-
 tus est. Sciebat enim Brabantos impendio lassos
 non posse longius aufugere q̄ forte in Stippes,
 (qui Oppido Hugardiæ, pagus est finitimus.)
 Sic in eum modum castris ordinatis, duo milia
 passuum contendebant, quo ex condito L. of-
 sensis Comes & ardueunæ dux conuenirēt. Igi-
 tur die dominico, ad quartū Calendas Maias, ca-
 strametati sunt. Brabantus quidem prodigioſe
 se inuicē bellico more animātibus. Leodinis in-
 terea suo Antistiti auscultātib⁹. Qui eos de se ni-
 hil cōfidere, sed de deo presumere, atq; de diuo
 Lāberto martyre (cuius res ibi agebatur) auxili-
 um sperare docebat: & ipse pri⁹ genicularis, oēs
 attēte se inflectere ac peccata cōfiteri admonebat.
 Quā pietatē dū aduersarij calūniarentur, & qua
 si rustica illa Leodinatorum congeries sese dede-
 ret, insipientissime interpretarentur, ecce ilico, Diuus Lā-
 bertus adpulcherrimus militiæ Imperator, baltheo & cly stat.
 peo accinctus, mirabili decore & gloria relucēs,
 eis adstare, & subinde præcedere, atq; Ducem,
 qui in monte cōfederat, imperare visus est. Cre-
 ditū est hunc fuisse diuū martyre Lābertū, quē

Bellū in
 Stippes

Prudentia
 Episcopi.
*Domini huius
 m. 1110.*

I iij

& in somno præcipuis viris antea apparuisse in
Leodio, & ciuibus de hoste victoriâ prædixisse
affirmât. Effulgebat tunc sol aureus, & in clipeo
os resplendēs officiebat Leodinis, vsq; adeo vt
nisi hac parte succurrisset diuinū obstaculū, res
magno eorū periculo stetisset. Dux siquidē habe
nis laxatis euolabat, & equitibus instructoribus
imperabat, quoquo modo valerent, Comitem
Lossensem interficerēt. Quē prima coitione im
petentes prostrauerūt, & minus ab ephippio eie
ctū, pene enecauerunt. Sicq; aliq̄diu resupinum
iterum atq; iterum frater eius qui coequitabat in
equū reposuit, vnde quum tercio corruisset, ru
sticus quidā hūc esse Brabātum coniecturans, fe
re securi ceruicē prescidit. Profecto arduē dux
patruus ducis Brabantiae, talibus auspicijs deter
ritus, quū perpenderet leodinos paulatim vince
re, & decrescere Brabātos, magna voce plurima
causatus, exercitū auocare conatus est, quasi Co
mitem Lossensem succubuisse constasset, & in
discrimē reipub. vergeret, si amplius fugientes
insequerentur. Quod vtrunq; comes ipse refele
lens, saluū se esse exclamauit, & iuratissimū pa
triae antesignanū, vt ex huiusmodi verbo Leodi
ni tantū viriū reassumerent, q̄tum opposito ne
gotio, animi perdiderant Vnde in mediū agræ
agglomerati, supra tria milia cōfecerūt, & quin

tra milia re
vidant

q̄ milia captiuaerunt, vt euidenter conflaret, Victoria
quemadmodū olim vsu venit Iezabeli, quę pro cedit Leo
phanis vsibus, sanguine etiā effuso hereditatem dñs
sanctorū vendicauit, ita perpetuo illos affligere
dominū, qui sua temeritate, dei sanctuariū deua
stant. Cuius victorię primus nunciator hora no
na in leodio cōparuit, Monachus ex ijs quos lai
cos Cisterciēses vocāt Antistes redux turrim Hā
nuti destruxit, villulas passim cōflagrauit, & opi
dum Levves expugnauit. Ferandus vero Gallis
apud Pieton exuperatis, in Brabantia victor de
scēdit, & pactiōē rursus validā fieri voluit, quā
dudum inierat dux cū Antistite. Datis igitur ob
fidibus filio suo primogenito, & plerisq; mag
natibus. Dux tandē Leodiū profectus est, & cū
Antistite in gratiā rediit. Circa hoc tēpus anno fa
luris millesimo ducētesimo sexto decimo in tra
iecto, ecclesia dominorum de Iuncis, qui se fidei
milites appellant, cōsecrata est, & in incredibiles
diuitias quibus Turcę occurrerēt, breui excreuit
Quo anno Innocentius quartus Pont. Max. con
cilio cōuocato, quadringentorum & duodecim
Episcoporū, & quinq; legatorum regaliū, quat
tuor ordines confirmauit, quorū primi predica
tores & minores essent, qui nō modo sibi sed &
alijs nossent pręesse, & posteriores solitudinē se
stantes contemplationi vacarent, qui sunt, ordo

*Reu.
Hamm.*

1026.

*Domus Linto-
re n. d. 1772
Luth. fondat.*

*Augustin
ordines n. d.
1772*

Trinitatis, & Scholariū. Cūq; huic Antistes Le
odinus interesset, & tribus succisue diebus tres
Vide ma synodi celebrarentur: inter coepiscopos, Hu
gnificētiā go præstantissimus assidebat, prima die purpu
& princi ra amictus tyria qua significabat se principem in
patū Anti uictissimum, altera die, Holofericū pensile ad ta
stis Leo los gestabat, quæ prudentē virū decebat, tertia
diensis die Pontificali infula instructus, numerū plusq;
centū milium sibi subiectorū arrogabat. Cui In
nocentius lacrymā Christi Seruatoris in sudariū
cōtulit, quam indiuiduo suo comiti, administra
tori monasterij diui Laurentij Ottoni, pariter cū
iunctura diui Pauli Apostoli seruandā reliquit.
Festū triū Tunc dies triūphi diui Lāberti inter fastos con
phi diui numeratus est, & hilari peractus sacrificio, quali
Lamberti ter in hunc vsq; diē præseruare videmus. Præte
rea Anno salutis Millesimo ducentesimo vigesi
mo quarto, tanta siccitas tota æstate inualuit, vt
exanimes plantæ in terrā arescerent, & cāpis pri
mo flauescens, quū aristæ sua cerere luxuria
rentur, subito in festo Christophori turbo exort⁹
sic agricolarum spē concussit, vt fame se morituz
ros putarent, quod non tā abfuit, vt apud Leodi
um etiā vix villo precio frumentum cōparari pos
set, Accessit q; apud Sicābros lupi præ fame pas
sim infantes e cunabulis, & homines e domicili
is auferret, quos nulla industria, aut machina co

Siccitas

*Portenta.
Lupi & fides a
mirabilis et
hominum domi
bus subleuand*

hercere potuerunt. Ignis insperatus Aquisgrae³
nū fere absorbuit, & supra quadraginta homi-
nes absumpsit. Sequenti anno peregrinus quidā
heremita, Balduino Flandriæ comiti simillimus
cum plurimi de facie coniecturā facerent, Impe-
ratorē false Constantinopolitanū e mentitus, se
Balduinū esse confinxit, & Comitatum a magi-
stratibus atq; plebeis Flandrorum quasi a se dere-
lictū repetens, totos duos menses omnem circa
regionē deuastauit. Qui a Francorū rege Lodo-
uico accitus. Hugoni Leodiorum Antistiti ad
perpendiculū examinandus traditus est, quē de
administratione prima interrogans, quū nihil re-
sponderet aliq̄diu cūctatus in Coloniā Agrippi-
nā testē Archiepiscopū se producturū pollicebat.
Quo iter arripies, in via dolose se subducens, in
Burgundiam occulit, sed facile agnitus, Rube in
Flandria, in furcā sublimis appēsus est, & mēda-
cū dedit penas. Interea mense Iulio in Niuellam
tyranni aliquot e Francia regressi, imprimis Ot-
to rex, dux Brabatiæ, dux Arduēne, comes Flan-
driæ, & comes Bolonię in clerū cōiurauerūt, &
seditiose stragē meditati, temere territoria inter
se resecuerūt, Ottoni ciuitas Leodina Hōnū duci
Brabā. atq; castrū Muha. Dionātū duci Bolonię
et singulis quibusq; singulę regię assignabāt, qđ
rex Frācorū subodorat⁹ dū Mosā trāsiuisset iuxta

Cofforatio
2. 3. 4.

Bouinſā, aciem inſtituit, & ope diui Lāberti mar
 cyris implorata vicit, & Ottonē in fugam cōpu
 lit, ſex comites detinuit. Cui praelio quū non ad
 fuiſſet dux Brabātus, ſimultate regē pacare ſtu
 duit, & literis in hoc ordinatis gratulari ſe pluri
 mū conteſtabatur. Sed prudentiſſimo Antiftiti
 magis credens, q̄ inconstantī Tyranno reſpōde
 re non diſtulit, & viciffim lānocinio literario il
 lum illudere. Igitur chartā cōplicitam, ſed omni
 no intactā. Sigillo ſuo muniens, & ſolo titulo ſu
 perpoſito veſtiens, alteras quaſdā exiles adiecit,
 ſub hac ſerie. Parū abeſt hic inanis apparatus, a
 candore tuo hominū infidiſſime, vt enim plane
 ſunt, & ſententiārū expertes literæ, ita ab omni
 fide atq; iuſticia prorfus alieniſſimus es. Ad hæc
 tēpora Hugo in Archiepiſcopū Remenſem ele
 ctus eſt, ſed martyri Lāberto multipliciter obno
 xius, habito in Hoyo magnatū cōſiſtorio, nulli⁹
 gentis niſi Leodinorū gubernaculum acceptare
 voluit. Adminiſtrationē vero opidi, & monaſte
 ri Trudonenſis ſub ſe irreuocabiliter recepit, &
 precio atq; permutatione abbatię de Vachor &
 Haſtirio in dioceſi Metēſi cōſtitute poſſedit. Qui
 & in arce Hoſjana ægrotās, teſtamentū quo ege
 nis prouideretur condidit, & mortē obiit anno
 ſalutis Milleſimo ducentefimo vigefimo nono,
 pridie Idus Aprilis, anno adminiſtrationis vigeſi

liber 21 ad Ottonem

*Obnoxius sub
 nro vel obli
 gatus*

John 20.1

122

simio nono, sepultus in Collegio diui Lamberti
Floruit sub Apostolicis viris Innocentio quarto
Honorio tercio, & Gregorio nono. Imperantib⁹
Ottone quarto, & Fræderico secundo. Regnan-
tibus Alemannis Philippo & Henrico filio Fræ-
derici. Sub quo monasteria aliquot extructa sūt
Monasterium ordinis cisterciensis quod dicitur
vallis dei, & monasterium hochtanū Traiecto fi-
nitimū. Assumptis virginibus e monasterio S.
Saluatoris, montis Aquensis

¶ Trigesimus septimus Antistes

Ioannes Oppia regū Francorū origine clarus
summi Collegij prepositus, sexta hebdoma-
da auunculo suo Hugoni successus est. Qui
proxima ordinatione cōsecratus, in monasterio
vallis diui Lāberti primitias peregit: et villā (que
zitre dicitur) duabus milibus marcharū cōparās
Valeriano comiti in feudū supposuit. Qui ne-
scio qua occasione condiciones infringens, villā
Tectis cōbussit, & Antistitē erga se prouocans,
ad montē Iouis secessit. Deinde fortius irrūpens
opes ecclesiæ diripere, & castrum cui nomen est
Smaragdo vsurpare ausus, antistitem se insequi
maxime Flandrorum copijs coegit. Quibus ad
Mosam cōuenientibus dum medius equitaret,
subito dolore correptus, & inscñs præliatoribus
extra aciē in Hostium aduectus. Obijt anno ad.

ministrationis octauo, mēse septimo, sepultus in
monasterium vallis diui Lāberti. Cuius mors im
matura male cessit Leodinis, vt etiam exercitum
dimittere & valeranum non diutius persequi co
gerentur. Floruit sub Apostolico Gregorio nono.
Imperāte Frēderico secūdo, exedificata sunt
coenobia, Hōñ cruciferorum, Leodñ minorum
(quod belli reditus dicitur) & Prædicatorū, atq;
Scholarium, quorū situs est in insula diui Pauli.

¶ Trigesimus octauus Antistes

Guilielmus Comitis Flandrorū frater, dissi
dētibz electoribus Ottoni Traiectēsi Præ
posito prælatus est. Quē quū in Romāna
curia superasset, a Gregorio nono cōfirmatus re
grediēs in via defecit, sepultus in Cathacōba mo
nasterio Cisterciēsi. Interea ab Ottone alter intro
duct⁹ est, quē alij repudiarūt, & anno toto sedes
vacauit.

¶ Trigesimus nonus Antistes.

Robertus Lingonēsis Episcopus, quū ele
ctores in tres accliuēs essent, cæteris māsu
etudine sua cōmendatior, & titulis glori
osior extitit. Igitur sano concilio Gancathalensis
Episcopus & german⁹ Gulhermi, postpositi sunt
& ipse filius Comitis de Potier præpositus sum
mi Collegij, ac sacre Theologiæ professor gra
tiose admissus, ab Iacobo Cardinale & Pontifi.
Max. a latere legato cōfirmatus est. Qui ecclesie

Leodine q̄ plurima preciosa donaria propinqua
& populos pacifice moderās, vicinis etiā natio-
nibus in ore fuit. Nā Guido Antistes Cameracē
sis eū apprime venerabatur, & q̄ familiarissime
cōpellabat. Verū tamen ad rē aliquanto auidior,
& ad honores anhelantior creditus est, q̄ decebat
Antistitē. Vt enim Archiepiscopatū Remēsem
nancisci posset Leodinā, gentē contēpsisse & de-
traxisse fertur. Quo tēpore tāta siccitas fuit, vt ie-
iunio quadriduano publicitus indicto, omnes cō-
ciliare sibi dominū curarēt. Cūq̄ clerus supplica-
tionibus intenderet, sub ipsis p̄p̄is sacris repene
te tanta aquarū abundantia irrorauit, vt suū or-
dinē incessumq̄ vniuersi intermitterēt, & in edi-
bus ciuiū irruerēt. Obijt in castro fossiensi anno
salutis Millesimo ducētesimo quadagesimo sex-
to: decimo septimo Calēdas Nouēbres, āno ad-
ministrationis sexto, sepultus in monasterio Cy-
sterciēsi, cui religioni singulariter affectus a Ste-
phano Abbate & primoribus patrib⁹ petijt, vt
festū beati Lāberti Martyris totus ordo festiuis
laudibus quotannis celebrarēt. Floruit sub Apo-
stolicis viris Gregorio nono, Celestino. 4. & In-
nocentio quinto. Imperāte Fræderico. 2. Claru-
it Lambertus Canonicus & Cātor diui Dionisi
qui monasteriū montis roberti reedificauit, post
quā Minoritæ cœnobium suum nouem annis

Sirri-
fal
an-
or-
cho
Mitaculū

coria
aque.

1246.

inhabitatū reliquerunt, & in Richefontē secesserunt, cuius loci præconiū Sebastianus quidā heremita celeberrimū exhibuerat. Consecrata est etiam ecclesia diui Leonardi apud Hoñum, & sacella aliquot passim constructa, Christiano ritu nuncupata sunt.

*Ex parte d. p. r. o. r.
i. l. u. o. r. o. d. i. g. g.
ut h. i. d. m. p. a.
t. i. n. t. i. a. m. m. i. t.*

*Quare h. i. f. e.
l. u. q. i. p. m. i. t. a. t. y.*

*Ex parte d. p. r. o. r.
ut h. i. d. m. p. a.
t. i. n. t. i. a. m. m. i. t.*

a. d. 1274

¶ Quadragessimus Antistes.

Henricus frater comitis Gelrie, vix eadem impellente Petro, Pont. Max. legato, electus est, adolescens ad militiā verius, q̄ ad ecclesiæ gubernaculū educatus. Neq̄ enim in Episcopū consecratus est, nisi quū cōpellebatur. Ceterū luxu perditissimus, filias ciuiū deperit, & tantisper insecutus est: donec prece vel precio aut etiam vi opprimeret, crimen profecto nō dicā christiano Episcopo, sed etiā homīe indignū. Vnde gnatos ex stupro natos supra viginti habebat. Porro anno salutis Millesimo ducentesimo, septuagesimo quarto, quō romanus Pontifex in Sarracenos exercitū conflaret. Henric⁹ pariter cum Leodinis, Hoñanis, Tungaris atq̄ diōnensibus aduolauit, sed clam apud Urbanum quartū accusatus, in concilio Lugdunensi destitutus est. Præfuit annis viginti septē, & adhuc superstes, tres post se vidit Episcopos, quos singulos bello incessere ausus est. Interfectus est autē prope Francimontū ab Oderico de pratis equite

aurato, anno salutis millesimo ducetesimo octu-
agesimo quarto, sepultus Ruremundæ. Prælia
quæ fortiter excitauit, varia sunt. Primū aduersus
Remensem archiepiscopū, copias produxit
sed ignobiliter reuocare coactus est. Deīde in
Aquenses irruit, quos ex decreto Ponti. Maxi.
Gulielmū Hollandiæ comitem, recenter in Ale-
manniæ regem electū suscipere in ciuitatem su-
am cōpulit. Præterea nondum in sacris constitu-
tus, quum seditio esset inter clerū & ciues Leo-
denses, sua præcipitatione perturbauit omnia.
Clientulus enim cuiusdā canonici diuæ crucis
ciuem leserat: in quem magistratus animadu-
erit. Vnde canonici suas immunitates violari ar-
bitrantes, priuilegiū ab Henrico Imperatore cō-
cessum allegabāt: quo ipsimet suam familiā cor-
rigere volebant. Interea ciues apud Gulielmum
Alemanniæ regē satagebāt, vt id reuocaret, quæ
re Canonici illos seditionis futores reputabant,
& ecclesiastico interdicto submittebant. Quod
non ante cessabat: donec nudis pedibus veniam
præcarentur, & autoritate cleri duo burgimagi-
stri instituerentur. Quos vt compertū est nimi-
um clero fauere, Scabini rursus descuerunt, &
hac a Leodio decesserūt: dum illac Canonici di-
ui Lamberti abcessissent. Serpsit hæc proteruia
Hōnū vsq; qui se Leodinis ciuibz admiscētes

Comes Holla-
ndiæ
nouus

Propter
magis
dicitur
propter

Tumultus
apud Leo-
dium.

K

Dionenses & Trudonenses secū pertraxerūt, ut
 multo discrimine res patrię starent, & cede atq;
 rapina vtrinq; se afficerent. Tunc Antistes ne-
 gotio canonicorū se ingerens, quū singulas ciui-
 tates absq; autoritate, Burgimagistros institu-
 se audiuiſſet; in villanos arma arripuit. Et inter-
 cedente comite Gelrenſi fratre ſuo, Paulisper ab
 incurſione ſibi temperans: demū pacem etiā in-
 fregit, donec Petrus Legatus, vtrāq; partem cō-
 poſuiſſet. Sed tertio inſaniētibus Leodinis, An-
 tiſtes ad Ducem Brabantię confugit, & assigna-
 tis ei ditionibus, Machliniā, Hugardiam atq; Ba-
 uentiam ſpontane cōtulit. Sicq; ducis adiutorio
 & comitis Loſſen. & Gelren. atq; Iuliacenſis co-
 pñs fretus, Trudonenſem agrū incurſauit. Cui
 occurrentes Trudonenſes, pacem inierunt, de-
 inde etiam in Varenniā properans, Burgimagi-
 ſtros proſcripſit, & breui ſic Leodinos deterruit
 ut illū pacatis rebus in Leodiū admitterent, qui
 cū in montem Vualburgi arcē potentiffimā cō-
 ſtitueret, ab Archiepiſcopo Coloniēſi impellē-
 tibus Leodñs conſecratur in Antiftitē & Abba-
 tē Monafterij Stabulani. Floruit ſub apoſtolicis
 viris Innocentio quinto, Alexādro quarto, Vr-
 bano. 4. Clemēte. 4. & Gregorio. 10. Imperan-
 tibus Vvilhelmo & Ricardo. Floruit ſanctiffima
 Iuliana, q̄ oraculo quodā dū incluſa eſſet, feſtū

Antistes
 in patriā
 Leodiēſem incur-
 ſat.

Inſtitut. 2. h. v.
 corporis c. h. v.

venerabilis sacramēti post Pēthecosten celebrā-
dum, collegio diui Martini, proposuit, quod ab
Vrbano quarto mirifice dilatātū est in vniuerso
orbe terrarum perpetuo celebrari.

1274.

¶ Quadagesimus primus Antistes

Ioannes Anginus Tornacensis Ep̄s, francorū
regis nepos & doctor Theologus, olimq; ab-
bas Stabulan⁹, formosus & māfuer⁹, in Lug-
dunēsi cōsilio, subrogatus est anno salutis 1274.
Cui Rodolphus rex Romanorū impēse fauens
condonationes aliorū Ep̄orū indulgit: & priuile-
gia nō immodica cōcessit. Verū in fata se indige-
na incidit, & ob vnū bouem quē suffurat⁹ erat
Ballinus Cōdrofius, tres viros nobiles castri bel-
li fortis letaliter inimicos habuit. Quib⁹ impul-
soribus statim Lymburgēses cennacū obsiderūt
& ignib⁹ cōcremarūt, & Brabatię dux ac cōmes
Flādrensis atq; Namurcēsis, totā terrā Leodino-
rū populati sunt, & Messam incēderūt. Post q̄
Antistes anno administrationis septimo, ab Hē-
rico nuper ab Episcopali munere destituto, per-
sequut⁹, cū capt⁹ in equū alligat⁹ fuisset, subito
delapsus in terrā, exanimis iacuit, Cumq; diu ad
portā monasterij Helichenj delituisse: & in hu-
gardiā iuxta conditū ad consiliū Magnatū pro-
peraret: corpore obesus vix respirare potuit, ibi
in byrrum Pontificiū caput reclinans, animā ex-

K ij

halauit Necis autorem, Arnoldū comitem Los
 sensem esse volunt, qui interrex (quē alij Mam-
 burnum patriæ, deficiente Antistite vocant cū
 etis odibilis est depositus. Obijt anno administra-
 tionis octauo, sepultus primum in edibus diuæ
 Mariæ virginis, at postea translatus in Collegio
 diui Lamberti. Floruit sub apostolicis viris, gre-
 gorio decimo, Innocētio sexto, Hadriano quin-
 to, Ioanne vigesimo primo, Nicolao tertio, &
 Nicolao quarto, Imperatibus Richardo & Ro-
 dulpho.

¶ Quadragesimus secundus Antistes

Ioannes, Guidonis comitis Flandrorū filius,
 Archiepiscopus Metensis, resignata in man-
 u Martini quarti Pont. Max. Metensi admini-
 stratione, Buchardum idētidem electū, Romæ
 superauit: sed alia parte felicē fecit, dum ei Metē
 sis cura commendaretur. Qui in Antistitem cō-
 secratus anno Millesimo ducentesimo octuage-
 simo secundo, cū duce Brabantia sororio suo,
 Valkenburgensem arcē obsedit: sed expugnare
 non potuit, & postea discordantibus clero & ci-
 uibus Leodinis, inuicēq; fere toto anno tumultu-
 antibus: pacē instaurauit. Deinde Synodū ce-
 lebrauit, & articulis pluribus roborauit, qui ha-
 ctenus librū non exiguum cōplent, cui nomen
 affixum est Sinodalia Ioannis Episcopi Leodiē

1282.

28.
29.

sis, cum Nouerca sua pessime illi cōuenit: cuius
instigatione: quinq; mensibus captus creditur a
Lutsemburgensi comite, quū ignorantibus ser
uulis in syluā Bullonij diuertisset, sed autorē &
captiuitatē iureiurando reticere coactus est, neq;
extra suspicionē, aliquid scitū est. Obijt anno sa
lutis Millesimo ducentesimo nonagesimo secū
do, secundo Idus Octobris, anno administratio
nis vndecimo: sepultus in Flādia. Putatur calcu
lo perijisse. Floruit sub apostolico Nicolao quar
to, & Imperāte Radulpho & Adulpho. Vacauit
sedes Leodina annis quattuor. Interrege de
clarato Guidone de Hannonia. Quo tēpore dñ
in Traiecto vtriusq; sexus homines choreas du
cerent, neq; eucharistiæ sacramento, quod egro
to a sacerdote deferabatur, honorē darent, pons uina in
ipse ligneus cui innitebantur, subito diffusus est, Traiectē
& in Mosam non minus q̄ ducēti demersi sunt: ses. *Conzāt*
& aquis absorpti.

¶ Quadagesimus tertius Antistes

HVgo de Cābillionē, ducis Burgūdiæ con
sanguineus, post quartū annū, diploma
te Bonifacij confirmatus est, & governa
culū suscepit anno salutis Millesimo ducentesi
mo nonagesimo sexto. Qui nobilitate conspicu
us, & muneri gerēdo accommodus, utpote Epus
Cābolensis, & Arnoldi comitis Auergien. fili⁹.

K in

67
statim gratia sua abusus est, & seditionē magna
tū fouens, spectator plerūq; prēiorū in publicū
prodibat. Nā multo sanguine inſectatę sunt se
inuicē duę clariffimę progenies: dñorū de avvās
& vvarons. Vnde accusatus super ſtrage multo
rū, & falſa moneta, atq; eccleſiaſticorū bonorū
profuſiōe: quū intime a Bonifacio amaretur, ad
archiepiscopatū Biſuntinū aſſumptus eſt. Admi
niſtrauit annis ſex. Floruit ſub Celeftino quinto
& Bonifacio octauo. Imperantibus Adulpho,
& Alberto. ¶ XLIII. Antistes

A Dulphus & V. valdoch, ex Helena filia
Marchionis Brandeburgensis, ſummoto
Hugone per Bonifaciū inſtitutus eſt an
no Milieſimo tricenteſimo primo. Qui in nata
li Chriſtiano Leodiū adueniens, ingenti appara
tu exceptus eſt; & armatus forū obequitās, vſu
rarios & trapezitas, dirutis illorum domicilijs a
ciuitate exturbauit. Cēterū Foſſienſes aduerſus
clerū ſeditioſe agētes, quū inſurrexiſſent, ſtatim
ſua oratione ſedauit: & quū alias ad colerā pro
penſus eſſet, caſtrū Mirua, atrociter oppugnauit
Vnde Leodiū reuerſus, veneno perſeſſe dicitur
Obiit āno adminiſtratiōis. i. Mēſe Decēbri, ſepul
tus in collegio diui lāberti. Floruit ſub apłicis vi
ris Bonifacio octauo, & Bñdicto. ii. Imperante
Alberto. ¶ XLV. Antistes.

Theobald⁹ frater Comitis Barēsis, vir multa doctrina & facundia p̄ditus, quū oratoria functiōe Romę claruisset a Bñdicto. ii cuius dictator fuerat, Leodinis in Antistitē destinatus est, quū interea Gulielm⁹ Atrebatēsis electus esset, sed aulę & laborę pertęsus, aliq̄diu de liberās, cedere q̄ administrare maluit. Qui in Leodiū adueniēs, anno Millesimo trecētesimo tertio, oīa p̄turbata inuenit, lites q̄ppe suscitę fuerāt inter Ioannē patrię interregē, & ducē Brabānię, vnde vtrinq̄ incurstantes, pagos cōbusserūt & se mutuo occiderūt, q̄ sua industria statui cōposuit. Verz haud multo post cū Hērico Alemānię rege, & comite Lutzēburgensi, plurimisq̄ magnatib⁹ Romā p̄fect⁹: quū illū coronare nollet, resistētib⁹ Romanis, in coitiōe prima sese ingerēs, sagitta trāsfixus interijt, āno administratiōis. i7. Calēdas Iunias, sepultus summo honore in Basilica aplī Petri. Floruit sub aplīcis viris, Benedicto. ii & Clemēte. 5. Imperātib⁹ Alberto & Hērico Lutzēburgeñ.

¶ XLVI. Antistes.

ADulphusa Marcha Francorum sanguine cretus, a Clemente. 5. Pōt. Max. ex Diacono in Antistitē sublimat⁹ est, āno salutis, Millesimo trecētesimo. 12. Qui sub natali dñico gloriose Leodij receptus est, & vir ad optima

K iij

natus, horrēda semper seque indigna sustinere debuit. Ingruebāt enim vndiq; inimicitiae, & nulla via coherceri poterant. Idcirco nolens volēs arma indutus, castrū Avvans, & Clarimontū, villas atq; opida finitima, quorū causa patria tū impetebatur, iure belli sub se recepit, & conquiescere cōpulit. Sed rursus emergentibus factionib⁹

Factio nobiliū familiarium

Antistes aduersus Leodios belligerat

*Alken.
Hollw.
g.*

Iustitia

familiarium de Avvans & Vvarons, anceps praelium commissum est, & vtrinq; plurimi corruerunt. Accessit quod senatus Leodinus aduersus Adulphū rebellauit, qui adiunctis sibi Hoñanis Tungaris & Trudonensibus, in planiciē proderunt, ibi Antistes acriter dimicās, magnifice triumphauit, & cesis trecentis viris, multis praeterea captis, ac vulneratis, impetū aliq̄diu compe-
scuit, secundo Trudonēses oppressit, tercio Tūgaros in Colonia Alkenfi omnes in vnū fere extinxit. Qua potitus victoria, familias Vvarons & Avvans de generositate iā triginta & septem annis cōtendentes, vocatis partibus, in monasterio diui Laurentij cōposuit, e quibus cū amicitia inita est, vtrinq; numerati sunt circiter triginta duo milia corruisse. Ceterū Adulphus iusticiae zelator, non instrennu⁹ in Holonia quosdā sanguinolentes obsedit, quos delitescere nouerat in domicilio Ioannis ab Hardnemonto viri Eqs̄tris ordinis, e quibus praecipuū capite truncari iussit

alterū equis distrahi, tereiū cæco carcere vitā finire. Quod cū male haberet Leodinos, maxime quod nouitius & vixdum electus Antistes, talia præsumebat. Inter regē suū comitē Lossensem constituebant. Vnde nobiles in ciues Leodinos & promiscuā multitudinē arma arripientes, macellum & officinas appēdicesq; casas ignibus cōcremabāt. Qui arnoldū a Blanckenheim inuocātes, quē consentientibus maioribus collegi ante signanū constituerāt, certamen apud diuū Martinum cōmiserunt. Nobiles inferiores facti quū in turrim cōfugerent, ibiq; se saluare cogitarent infaniente vulgo ignis suppositus est, & fere ducenti nobiles suffocati. Deinde etiā Hoñanis visum est imperium detrectare Antistitis, quare in eos copias producēs, quū ex aduerso illustris dominus a Balchon, atq; Dioneses occurrerēt, datis belli inducijs conuentū est. Cæterū leui argumento iterū dissoluti, interdicto Pontificio percussi sunt, sed ad Coloniensem Archiepiscopū appellauerūt Antistes interea patrię defensorē quē Mariscalcū appellant. Dominū ab Harmalia constituit, contra quē Leodini comitē Lossensem eligentes, Harmaliā succederūt, & Antistitē aufugere cōpulerunt. Quē Abbas Stabulanus in Brabantia recipi procurās, nouę cōcordię autor fuit, vt etiā cōsensu Antistitis Comes lossensis Mā

*Nobilis —
malicia v.
relitio.*

Seditio Leodiorum.

Hoñani
imperium
Episcopi
detrectat

Pests in- burnus ordinaretur. Tūc tēporis tanta pestilētia
 ualuit - ac fames per patriā inualuit, vt in plateis plurimi
 famē. cōspicerētur spiritū exhalare. Quibus plagis vix
 cessantib⁹. Antistes cū duce Brabatię terrā Valc
 Herle- kēburgensem incurſauit: & castrū Herle diruit,
 68. 2. & subinde cū comite Lutzēburgensi contendit.
 Qui pariter cū Comite Namurcēsi obrepēs, taci
 to cuniculos posuit & in Cēnacū irrupit, sed opi
 danis ad arma cōfluētib⁹ oēs in fugā cōuersi sunt.
 Quos potētissimi quiq; Leodinorum irridētes,
 quū eis bilē mouissent, illi in Almonſeies egressi
 partim capti sunt, partim occisi. Cæterū Hoñani
 hostiliter simultatē aduersus Antistitē tercio ex
 ercētes, cōfliktu indicto, quū nō prodirēt: in ciui
 tate sua interdicto puniti sunt. Sed in Hasbania
 Hasbania multa domestica bella suscitata sunt. Ita vt sic no
 biliū strēnuitas (quorū ibi potētissima semper na
 tio fuit) inter se belligeraret, vt nullus tuto pene
 trare posset. Qui dū inter se cōuenissent. Tū grē
 ses atq; Hoñanos perturbabāt, quibus nō obsistē
 tes, magna strage in eos debachati sunt, vsq; a
 deo vt Marscalcū captiuū abduxerint: & cū An
 tistite bellū susceperint. Igitur anno salutis. i. 128
 In loco fi- apud Hasletū post die octauarū diui Lamberti
 nitima. stata prælī dies est, & Leodini atq; Hoñani deni
 Haslele q; maliuoli omnes ab Antistite, aut occisi sunt
 prælī cō citatū est (plusq; octingenti) aut capti fere innumeri. Porro

ro Antistes (vt validissimus erat) stipatus poten aduersus
 tia comitis Gelrēsis, Comit̃is Volfari, Comit̃is Antistitē
 a mōtib⁹, Hoñū occupauit, & seditiōis autores & Halba
 cōprehēdit, quos vt cōpertū est fuisse canonicos nos
 sacerdotia in alios trāstulit, & vulgū in gratiā re
 cepit. Subsequuta est ingēs exactio, stipē satelliti
 b⁹ ex cōdicto deposcētibus, quare duci Braban
 tiæ Meehliniā, subscribētibus canonicis diui Lā
 berti Antistes vendidit, potissime quū ciues ad
 ducē magis propēsos perpenderēt, q̃ ad antistitē
 Propterea appēdit Comes Flandrorū centū mi
 lia aureorū, pactū approbāte Romano Pōtifice.
 Cūq; anno salutis. 1310. pridie diui Sebastiani,
 absq; liberis excessisset e vita Lodouicus Comes
 Loffensis, Comit̃at⁹ ad Antistitē deuolutus est,
 quippe quē Comiti ceu feudatorē transportaue
 rat, vtpote quē illi⁹ auus Hugoni spōte in ara di
 ui Lāberti obtulerat. Post quæ Dionenses in ma
 gistratū insurgentes, iussu Antistitis nominatim
 proscripti sunt, quod quarto tentatum est apud
 Hoñanos, quibus ex omni ordine designauit vi
 ros quattuor, totidē ex magistratibus, totidēq; e
 Canonicis. Quorū verbis quū se stare affirmas
 sent, sed postea tergiuersarētur, ita ātistitē cōmo
 uerūt, vt fere in amētiā inciderit. Quod fere Tru
 donēses imitati, quū in Leodiū aduocati essēt sic
 oratiōe ātistitis īstructi sūt, vt hoñ. quoq; ad cōci

65. 2
 M. G. Linia.
 a. r. 10. l. 10. d.
 eundem

Comitat⁹
 Loffensis
 ad episcop
 pū deuolo
 uitur 71.

20 fol.

liandū induxerint. Qui nuntijs præmissis, cū sagittariorū industriæ fiderent & sicarijs stipati in consiliū properarent: negotiū omne suspectum reddiderūt, vt Antistes armat⁹ obuiauerit. Qui quū in nauim decertandi causa profiliisset: quatuor nobiliores e familia sua interfici conspiciens sic ira intabuit, vt morbū grauē incideret, & nona die mortem obiret. Defunctus est anno administrationis suæ trigesimo secundo, tertio Idus Nouēbres, sepultus in collegio diui Lamberti, Floruit sub apostolicis viris Clemente quinto, Ioanne vigesimo secundo, Benedicto duodecimo, & Clemente sexto. Imperante Hērico Lutzenburgensi. Vacauit sedes mēsis trib⁹. Sub quo viseti tralatū est corpus beati Hadelini, & ibidem institutū est collegiū canonicorū, & castrum Valckenburgū expugnatū est a Brabātis

662. **¶** Quadagesimus septimus Antistes
1304. **E**ngelbertus a Marca filius comitis a Marca, cuius Adulphus patruus fuit. Præpositus collegij diui Lamberti, ex filia domini de Mesemalia Auinione a Cardinalibus electus & a Clemente sexto in auspicijs quadagesimæ confirmatus est, anno salutis millesimo trecentesimo quadagesimo quarto. Qui pacē cū Hoñanis in itam sua autoritate sanxiuit, & cōsilio Abbat. s. Nichasij Remensis Pont. Max. legati fg

dus pepigit inter comitatū Loffensem & colle-
 giū diui Lamberti, etiam reclamantibus canon-
 cis. Vnde appellatū est ad Pont. Max. & ex com-
 municatione percussus dñs Hensbergus: atq; cō-
 positores alij facti transfuge. Ceterū consistorio
 Magnatū aduocato, Antistes properauit Vocē
 nam, quo se prastolantibus Hoñanis atq; Leo-
 dinis, subesse intellexit insidias, & armatorū cu-
 neo conspecto pernicious equis abscessit. Quib⁹
 insequentibus, quū eos Antistes potentia qua-
 durplo excederet (fortissimos enim praeliatores
 delegerat, D. Comitē a Montibus, Comitē a^{1.2}
 marca. D. a valckēburgo atq; p̄cipuos quosq;) ³
 magna ex parte prostrauit, & spectatores sacer-⁴
 dotes viginti sex, et clericos viginti octo, deniq;
 leprosos ac mulierculas (in summa) quingentos
 & amplius interfecit. Adde facinus miserabile, ^{Facin⁹ mi-}
 dum femina parturiens, cuius in vtero palpita-^{serabile}
 bat infans, quū ex terrore cruciatus euenisset, sa-
 cerdotem aduocaret, cui scēlera cōmissa confite-^{1. conf. 110}
 retur, & baptizandum fētū porrigeret: irruenti-²
 bus sacrilegis, matrem vix dum partum enixā,¹
 cum sacerdote peremerunt, & horrendi facino-²
 ris immanitate deum, incitauerunt, vt protinus
 versa vice, Hoñani victores efficerentur, & in Hasbano
 ciuitatem redeuntes, Magnatū ædes passim suc rū tumultu-
 cenderēt. Quo exemplo sibi proposito Hasbani tus

71

Hasbano domiciliū quoq; magnatis ab Hamel, demoliti
rū tumultus. sunt, & Leodini arte militari castrū Muba circū
cingentes, turmis instructis, Dionenses ad custo
diā, deinde Trudonēses atq; Tungaros ad pro
pugnacula ordinauerunt. Quos Abbas Alnien
sis ab obsidione reuocans, Traiectū adire, & a
pud Antistitē, cū aduersario expostulare consu
luit, at in via ordinatis insidijs, quū dolos subes
se suspicarentur, turmatim retrocesserūt, & cō
sultatione habita, castrū adorti, deterritis custodi
bus irruerūt, deniq; quinto decimo obsidionis
die solo æquarūt. Contra quos ilico antistes om
ne suam potentiam produciens, finē tot malis im
posuit, & insolentiā tantā repressit. Interea demor
tuus clarissimo viro Theodorico Hensbergo, co
mitatus Lossensis, ad Antistitē rediit, quē dum
Dalenbreichus huius nepos vsurpare præsume
ret, adhibitis munitionibus Antistes cohercuit.
Vnde in arcem Stochemij cū suis fugientem in
sequutus, se in manus dare, & ius omne oblite
rare cōpulit. Quo statu rerum, a Coloniensibus
in Archiepiscopum suffragijs legitimis electus
est, & nobis habenas moderari desinit anno ad
ministrationis sue vigesimo. Floruit sub Aposto
licis viris Innocentio sexto, & Urbano quinto,
Imperante Carolo quarto

¶ Quadragesimus octauus Antistes

Ioannes ultra Traiectensium Episcopus, filius domini ab Erebell, ex filia comitis Verneburgensis, in sacris atq; sæcularibus literis nō vulgariter institutus, in Antistitem Leodiorū assumptus est anno salutis Millesimo trecentesimo sexagesimo quarto. Qui patriæ causas, ecclesiæq; patrimonia discretius investigans, pactione Dalenbrochi qua comitatū Lossensem D. a Rūmis vendiderat, impiam esse causatus est, & Rūmen non acquiescente magnate Rūmensi, castrum eius Rūmis obsedit, & nona decurrente hebdomada ad deditionem perduxit ac diruit, Quo nimium cōsternatus, modis omnibus beneuolentiam Leodiorum captare studuit: & in Collegio diui Lamberti scriptis articulis, ditionē Lossen. Antistiti vero hæredi summisit. Obijt anno salutis Millesimo trecentesimo septuagesimo octauo administrationis anno terciodecimo, sepultus in collegio ultro Traiectensi. Floruit sub Apostolico Urbano quinto. Imperante Carolo. 4. *Infamia*
Cuius temporibus e Germania non pauci homines, spuma & effrenitate tabidi, instar amentium, Leodium gesticulando saliendoq; perueenerunt, quos clerici sacris zonis constringentes, exorcismis ab insanis repurgarunt.

¶ Quadagesimus nonus Antistes

ffomale. Insuper a p[re]dictis p[ar]tibus p[er] funde, a p[re]dictis p[ar]tibus
mag[ist]ro d[omi]no b[e]n[e]dicto alio d[omi]no p[re]dictis, nisi h[ic] t[em]p[or]e d[omi]ni p[re]dicti
clausura, et p[er] d[omi]ni p[re]dicti
72
Benedictus Horneus filius comitis de Horne

Arnold⁹ Horne⁹, filius comitis ab Horne
identidē vltra Traiectensiu episcopus, ab
Vrbano Pont. Max. cōfirmatus Canoni
cis atq; magistratibus diploma exhibuit, & Eu
stachium Persandū subinde admissum, cōfirma
riq; desyderantē, sua presentia depressit anno sa
lutis Millesimo tricētesimo septuagesimo nono
Qui biennio magna trāquilicate administrās, de
mū a Ioanne Rodemaco impugnatus est. Qui
missis fecialibus, pactū patris, cū Leodijs infre
git, & ante datas literas, tyrannice omnia agens
Pagū Bullonensem cōflagrauit, castrūq; adort⁹
est. Quibus auditis Ep̄s Gallica oratione Leodi
os cohortatus, oēs adeo sua præsētia permouit
vt citra cunctationē, cū Hoñjanis atq; Dionen
sibus, ciuitatē egressi, inimicū pene in castrū Che
chepyre delitescētem, opprimerent. Quod pro
tinus ignibus summotis accēdentes, hostē in tur
pem fugā adegerunt, & fugientem viriliter in
sequuti, quū autorē assequi non possent, ad con
plicū opes diripiendas diuertunt, & castrū lupi
sit⁹, ditionis Barenfis, contriuerunt. Post quā
duodecimo Calendas Iunias, terræmotus sere
nissimo cēlo proueniens, patriam omnem indo
mito turbine concussit, & magni alicuius mali
horrorē Leodijs attulit. Forte enim tunc magi
stratus, accusabatur, & nominatim Frerardus,

*Theodoricus
marci p. genies*

**Marcia p
genies**

Theodoricū a Marca, prudentem iuxta ac illustrem virum, designassent, atq; adeo confirmari desiderassent, maximopere ille litteris plurima causatis, tantę dignitatis se inhabilē pronūciavit, & rarū toti sæculo humilitatis exemplū dedit. Ex quo facile coniectare licebit, q̄ affluenter Marca illa progenies, olim & floruerit, & patriam sibi demeruerit.

¶ Quinquagesimus Antistes

Ioannes a Bauaria, filius Alberti ducis Bauariæ, comitis Hannoniæ, Hollandiæ, Zeladiæ, Oesteriuaneñ. domini Phrisiorū, corpore spectabilis, verbo affabilis, moribus cōpositus, ex actis decem & octo annis, Leodinā administravit ecclesiam anno salutis Millesimo trecētesimo nonagesimo. Qui cū patre & Gulielmo fratre, octauo Idus Maias, equitibus mille Leodiū aduenit: & postridiē comitatū Hannoniæ n̄sdē feudale concessit. Porro a tenellis vnguibus ergasum gētē magis affectus, zelū populi haud equanimitē tolerauit, & iniuriam Balanto irrogatā, cuius Leodini malitiose castrū occupauerāt, dissimulauit. Quare is apud Francorū regem querelam deponens, Mercatores Dionenses atq; Leodios, in Gallijs detineri procurauit. Quam negligentiam in Antistitem regerentes, vtcumq; de eo locuti sunt: & magna plerumq; licētia, in

1390

illius mores atq; ætatem debacchari assueuerunt
Porro terremotus validissimus tertio Calendas **Terremo**
Iunias, Leodiū conturbauit; & impetu suo emi tus.
nentiora loca contudit, qui argumēto postea fu
it, dissidij instantis. Nam Antistes quum abesse
mallet, q̄ se penitius in patriam deuoluere; audito
torium causarum (quod spirituales curiam vo
cant) in ciuitate Deifensi constituic; ibiq; officia **Curia in**
les atq; scribas ordinās, hoc modo Leodios gra **Diest trās**
uiter offendit. Accessit aliud quiddā, quod plu ponitur
rimos male habebat. Nam Magnatē Henricum
a Parvvis, intimum sibi delegerat, quo autore
Driapolim cum arce expugnauerat. Quæ ciuita **Maeseick**
tula sola supererat, in toto territorio, metu plus expugna
q̄ ex animo, Episcopo consentiens, quum ceter tur.
re omnes contumaciam portendissent. Sed inde
ingens incendium oriri perpendens, curiam rur
sus in Leodiū transtulit, & conuentū procerum
in Caster Betasiorū conuocato, pacatis rebus, se
quoq; in Leodium recepit. Qua tempestate, pri
die Calendas Februarias, aliquot perditissimi ne
bulones intempesta nocte visetum per mœnia **Visetum**
conscendentes, plurimos in stratis somno sepul
tos extinxerunt; aut ædibus spoliatis ad postem
alligauerunt. Domicilia magistratuum, atq; ca
nonicorum passim incenderunt; & plateas hinc
inde contaminātes profuso sanguine asperserunt

L ij

dacia cæteros perculit. Deinde Brabantis visum Brabatus
est Magnates Leodiorū in ciuitatē Deffensem cū Leodijs
accerfire: quatenus inuicem coniurantes, bellū is cōiurat
aduersus Gelros suscipere: & mutuo condicē in Gelrū
tes, adueniente æstate Ruremundā pariter obsi
dione vallarēt, vnde Ducē modis omnibus sup **Portento**
plicem: ante tres hebdomadas Brabanto se obli **se niues**
gare coegerunt. Tametsi rursus duo portenta
processu temporū Leodios deterruerint, quare
eo siquidem Calendas Februarias, ingens niuiū
densitas, e cælo decidit, vt per territorium Leodi
nū nemo eques aut pedes comittere iter posset: **Cometa**
Deinde anno alio, Cometes septimo Calendas
Martias, ad quartūdecimum Calendas Apriles
apparuit, quē significasse tradunt populi ab An
tistite defectionē. Leodini nāq; decimo septimo
Calendas octobres, Trudonenſibus patrocinan
tes, q̄ pro re nihili toties ad palatij annulū voca
rentur, & inter verba Antistitem acrius increpā
tes: illū protinus equum conscendere, & Honū
oppetere compulerunt. Quo aduocatis aliarum
ciuitatū magistratibus, dū soli velut despicabi
les haberi se arbitrarentur, manifestę iniuriæ ar
gumentum assumpsere, & diu inter se consultā
tes, quo iure quaq; iniuria in prophanū Antisti
tē, lubricitatem suā expuerent, vsq; adeo, vt eti
am laudē n̄ mererentur & singulare vocabulū,

hydrotiorū: qui maxime maledicendo valerent
 Hydrotij Qui iniquo consilio atq; seditionibus omnia mi-
 scentes, non modo abominanda pronuntiabāt;
 sed & de altero substituendo solliciti fuerāt. Mā-
 burnū quippe decernentes, quum id Canonicis
 adprime displiceret, eos e ciuitate abigebant, &
 officiales in turrim præcipitabant, Prouentusq;
 sacros stomacho assumpto prophanabant. Quæ
 curia rese-
 catur. Antistes aliq; diu dissimulās, quum remedium
 nullam adhibere posset, curiam bifarie partitus
 est, vt Galli Hoñum, Theutonici Traiectū cau-
 sas suas deferrent, curiamq; ñs locis agnosceret
 Fuit hæc res multo maioris odij seminarium, &
 iam magnæ autoritatis hydrotios effecerat, qui
 publicitus etiam admissi, artificio suo ad se ple-
 beculam attraxerunt, & de Mamburno insitue-
 endo, diem ordinauerunt. Cumq; hac de causa,
 quarto Idus Iulias, in Palatio conuenissent, Ma-
 gnatem Henricum a parevvis deligerunt, & ca-
 nonicis in consistorio congregatis, quū violēter
 illuc irrupissent, toto die ac nocte, sanis atque
 minis eos afficientes, sigillū collegij extorquere
 conati sunt. Porro dominis tergiuersantibus: dū
 compositionem rei magis consulerent: summo
 solēniq; apparatu Traiectū adierunt, & causam
 sedecim viris magnatibus pertrectandam com-
 miserunt. Quorum octo Antistitis partes, octo

sanus

reipublice, discrimen librabant: & post aliquot
dies in Tungri descidebāt. Quæ pax prouerbio *Causa se*
etiam celebrata est, vt appellaretur ~~pax sedecim~~ *decim vi*
virorum, qui fere ad nostrā ætatem in perplexis ris cōmito
causis totidem adhibentur. Enimuero hic ele^u titur.
gans meorum municipum facinus occurrit, qui
nequaquam post tam laudabilem pacis tractatū
de antistite contenti, suæ insipientiæ vestigia re *Trudonē*
liquerūt. Nam anno salutis millesimo quadrin *siū conat⁹*
gentesimo quarto, dum pridie Calendas Nouē *1044*
bres in oppido Trudonensi Antistes pernocta
ret, ciues mutuum se cohortantes, inq; monaste
riū irrumpētes, eum cum familia extinguere co
gitabant. Sed insolenter adeo exilientes, fragro
re atq; clamoribus, omnem late viciniam excita
bant, vt antistes cū paucis viriliter occurrēs, om
nes in fugam ageret, & plurimos captiuaret, hu
ius factionis primarios fuisse tradunt, Geruisiæ
decoctores, & tabernarios: qui Chisiam nuper
decreto Pontificis institutam, approbatamq; le
gislatore adempto, redimere sperauerunt. Post
quæ in Gallias cōcessit & causas Ducis Burgun
diæ, atq; Aurelianensis cōposuit, reuersusq; no
uis repente rumoribus perturbatus, decimo se
ptimo Calendas Iulij, a Leodio abscessit. Por *Curia in*
ro irrequisitis Magistratibus, Curiam, atq; Pa^{tr} *Traiecto*
triæ Sigillū in Traiecto transponens, rursus facē trāsfertur

L iij

**Alter eps
eligitur**

pene sopitam, resuscitauit: multoq; q̄ ante erat,
vberiolem fecit, vt iā non modo Leodinorum,
sed omniū magistratū territorij, ciuitatūq; sug
gestionē, dies alterū Episcopum decernendi in
diceretur. Quo sua freti autoritate Magnatē Hē
ricū a parevvis Māburnum, huiusq; filiū Theo
doricū Antistitem elegerunt: cui factō sigillū ci
uitatis maius, & omniū aliarum ciuitatū robur
appenderunt. Deniq; Canonicos vrgerē cepe
runt, ne hac in re aduersarentur magistratibus,
sed nullo modo morigeros experti, voce prēco
nis, omnes qui non assentirēt, ante occasum so
lis, ciuitatem egredi iusserunt. Qui omnes, vno
excepto, cui nomē erat Gulielmus de rape, spō
te decedentes, subscribere detrectauerunt: quo
rū loco nouus Antistes alios statim suffecit, vi
cissitudine interim rerū facta, Trudonensibus
Antistes gratus fuit: quāquā quum ei impense fa
uerent, Leodini, Hoñani, Dionenses & Tunga
ri pridie Calendas Nouembres vsq; ad quartum
Idus eiusdem Mensis, opidū obsiderunt, donec
Mamburno ciues se dederent, nouumq; Antis
titem acceptarent. Quo mense & Bullonēse ca
strū n̄sdem conditionibus, occupatū est, & vbi
q; pro Mamburno concertatū, maxime: quia Ia
cobus Badus in causa confirmandi Theodori
cū Auinioniam versus, vbi Pōt. Max. residebat

quasi

**Opidū di
ui Trudo
nis obside
sur**

profectus fuerat, & impellētibus magistratibus,
omnes pedibus in sententiam ire Mamburni cō
pellerentur. Qui inconsulte reditū per Gallias tē
rans, in Franciā detentus est: & vix multis Mam
burni atq; ducis Aurelianensis epistolis, e capti
uitate emissus. Cuius in ciuitate reditus inauspi
catae prouenit. Nā anno Millesimo quadringen
tesimo septimo, vndecimo Calendas Apriles,
fores pulsante Pascale, aliorū collegiorū canoni
ci, atq; Ecclesiā parrochi in palatiū conuocati
sunt: vt Theodorico in Ep̄m confirmato, obedi
entiam praeſtarent, & pariter crisma sub illi⁹ no
mine acceptarent. Porro hārentibus cūctis; quū
in multā noctem in palatio detinerentur, tādē
nolentes volentes, si vitæ suę conſulerēt, debitā
fidelitatē promiserūt. Qua in re quum facile ob
ligatiores conſyderari poſſent, mane subducen
tibus se q̄ plurimis, ali⁹ qui remāserāt, capti sunt
Equibus equites duos, nobilissimos atq; prudē
tissimos Ioannē ab Horion & Gulielmū hui⁹ fi
lium, sexto Calendas Iulias, spectaculo in forū
apparatos, quum nihil cōmeruissent, capite ple
cti, deinde Nicolaū Teſtorem, Ioannē coeuare
miū, & Ioannem de. s. Martino, dominorū ab
Horion familiares, simili crudelitate vitā finire,
Māburnus iussit. Quorū quum apud omnes in
nocentia constaret, & opploraretur mors irro
sunt

Illustres
Equites
Ioānes ab
Horione
huius fili⁹
us Guliel
mus in fo
ro capite
truncati
sunt

**Traiectū
obsidetur**

**Comesba
rensis sup
petias fert**

*in
inmersione
tropis*

gata, optimis quibusq; fuga salutem meditantibus, ensis quo sanguis effusus erat, familiæ ab Horion, posteritati seruandus, traditus est, & etiamnum apud prouectiorem eius stemmatis, tantę fidei pro Episcopo obite, testis est. Accessit ad enormitatē hanc quod Canonici qui decesserāt, iam quasi transfugę reputabantur, & constituto precio viginti coronatorum, qui quęq; eorum viuum, mortuum uel deferrent, tyrannidē plane exercebant. Eratq; summe odiosum, Antistitem in Traiecto conseruari, quam ob rem octauo Calendas Decembres, ciuitatem obsidere aggressi, Hoñanos, Tungaros, atq; Hassellenfes assistere voluerunt, & multa adeo moliri, quā nō succederet, ad septimum Idus Ianuarias, aspera eos hyeme affligente, ad propria remearūt. Ceterum obsidionem rursus obeuntes, pridie Calendas Iunias, sedecim hebdomadibus, Ciuitatē afflixerunt tantisper, dum Gulielmus Bauarus Antistitis frater & Ioannes dux Brabantię, Comesq; Flādię, eius sororius, deniq; Comes Namurcensis, & Francię atq; Burgundię Magnates plurimi, singuli missis ad Māburnū nuncijs incursio minarentur. Quandoquidē Bauar⁹ Tuvinum usq; copulā producens, pagos atq; Colonias cōcremabat, & ditionū aliarū militibus ambitiose constipatus, ad Traiectū, infringendę ob

fidionis causa properabat. Quo rumore in exercitū diffuso. Māburnus nequaquam se cōparāsvt crederet cōsilio habito, obsidionem amouit, seqq in Leodiū recepit. Quo quū Hoyanorū, cæterarūq; ciuitatū legiones non applicuissent, sed domū cōmigrassent, nono Calendas octobres, hydrotū cōuenerunt, & Dionenses multa iactātia confluxerūt, animūq; Māburno addiderūt, vt protinus in foro edictū promulgaret, vt postridie illi diei omnes ad vnū, tā Equites q̄ Pedites, obuiā hostibus procederēt. Nā in Hasbaniā Bauaricastra atq; principū Brabātiæ descēderant, ex quo periculū sibi imminere prospiciebāt, quū potiora si expectarēt subsidia aduenire, & vt fit, exercitū cotidiana accessione in immēsum excrefcere cōtenderēt, quare Māburnus aliq̄to precipitātū q̄ oportebat in Hasbaniā aduolauit, quo se operientibus agminib⁹, qui nocte lecorā fluuiū transuerūt, nō lōge positis castris, aliq̄ diu quieti manserūt. Hic Māburno prius hostes iuxta desyderiū intueri datū est, qui fortiter irruens, lanceis atq; sagittis, quib⁹ aduersarij instructissimi adueniant, suę temeritatis poenas luit, scelerūq; auctoribus subito occisis, confectoq; Henrico a Pareruis & Theodorico huius filio, reliquos in fugam verterūt, quos in castris in quæ fugerūt ad vnū omnes occiderūt. Habita igitur victoria in

Edictum
Māburni.

Præliū Mā
burni cū
Bauaro

Erst

**Tungari
prostrati
sunt dum
fugerent.**

**Victoria
Traiecte
sibus de
nuntiata.**

**Legati Le
odiorum:**

pago quæ Bicht dicitur, & præda lætiores facti:
rursus mane ad iter se accinzerunt, & vexillifer
ante exercitū præcedens ad montē quendā per-
uenit, deinde consilio maiorum persuasi ne illic
subsisterent, ad vltiora illo die contenderunt.
Porro Tungari malis auibz belli euentum in-
telligentes, quum Mamburgū victorē audiuis-
sent, portas atq; mœnia egressi, quū omnes fere
pedestres essent, terga vertentes, fugiendo pro-
strati sunt. Quæ insperata victoria, vespere ad
Antistitem in Traiecto delata, omniū animos
instaurauit: & summo noctis conticinio foris ad
triumphatores progressi, quū Antistes magnifi-
ce gratias egisset, vicissim se totum impēsurum
causis principū spospōdit. Iam aliud quoq; gau-
diū Leodŷs euenit. Nam plurimi tot cēdū atq;
seditionū pertēsi, vexillū quoddam peruetustū
assumpserunt, quorū vel præcipui fuere Ioānes
dñs Rochefort & Dagimont, Ioannes Saraing
Equites, & ciues primi nominis, qui se malorū
expertes vocitabant. Qui collegia omnia perre-
ptantes, Canonicos ab Theodorico institutos,
& hydrotios quosq; in publicam custodiam ab-
duxerunt, & salubri consilio religiosos viros de-
putauerunt, qui victores oratione permouerēt,
ne in patriā & ciuitatē debacharentur, quinimo
reipublicę (quæ magna ex parte nihil tale cōme

rita erat) atq; patriæ parcerent, eamq; beneficio
sibi demerentur. Quod principibus humanis
sime annuentibus, literas eis dederunt; quib⁹ in
scriptū fuit, vt ecclesiastici atq; ciues singuli bini **Conditio**
obuiam Antistiti in cāpis procederēt, eoq; con- **nes pacis**
specto, genu in terrā subnixo veniam precaren- **ciuium**
tur, exoluendisq; militibus multam penderēt,
quam Brabantiae dux viua voce constitueret. In **Iacobus**
terea in Traiecto Iacobus Bad⁹, in quattuor par **Badus**
tes defectus est, & sua morte emulandi materiā,
Leodij subministravit. Vnde in campo dicto, **Spectacu**
(campe le Braes) quo ex condito ciues Antist **lum capti**
tem præstolabātur, captiui omnes, in vehiculis **uorum**
aduecti, Magnates duo, dñs ab Agimont, & do
minus a Saraing cum nonnullis alijs capite trun
cati sunt, et apparitore posito Ioanne de leumōe
equite aurato, canonici ac sacerdotes, viri ac mu
lieres e ponte in Mosam præcipitati sunt. Neq;
hac in re quicq; cessatum est, donec in omnibus
passim ciuitatibus, seorsum autē in oppido Tru
donensi (quo plarūq; partium vigor inter nobi
les ac mediocres regnat) animaduersū est, adeo
vt sequenti anno, mēse Septēbri in oppido Herc **Herc**
kēsi Hydrotij nominis septuaginta duo viri po
sugī, in rotā sublimati fuerunt, quorum primo
cerius Ioannes de Spans Leodium deductus, in
quattuor partes defectus est, & alij octodecim,

capitali sententia vitam expleuerint. Sicq; obsidi-
 bus datis quingentis viris qui annis quattuor in
 diuersis locis detenti sunt, & vexillis quibus in
 signia Theodorici prominebant, in foro exustis:
 aditionibus Leodiensi atq; Loffensi, summa du-
 centorū & viginti miliū coronatorū exoluta est
 cui comparandæ, chisæ solito valentiores indi-
 ctae sunt, mensibus viginti & diebus sex Mense
 autem Februario Mosa apud Leodium sic iterū
 excreuit, vt in aditu tēpli, quod gradibus immi-
 net, aquę perstarent, pontemq; lapideū atq; edi-
 ficia multa absorberēt. Præterea rebus vtcūq; flo-
 rentibus & Sigismūdo rege Hūgarie Aquisgra-
 ni in Romanorum regem coronato, anno salu-
 tis Millesimo quadringentesimo quartodecimo
 anno subsequenti pridie natalis Christiani, post
 cantatas vespas Leodium aduenit, & accito an-
 tistite, quum ad audiendum diuinum officium
 Christiano affectu aspiraret, horæ iterum recan-
 tatae sunt, & ille ad Antistitis latus decumbens,
 multa deuotione, eius diei beneficium agnouit.
 Quo anno quum Gulielmus Bauarus obisset,
 Hollandiā Antistes oppetht, & Dordraci in do-
 minum temporalem admissus, mense nouem-
 bri opidum Gorconicum auxilio Gelrorum ob-
 tinuit. Insuper anno sequenti mense Maio, ad cō-
 cilium Cōstanciense missus oratoribus, admini-

Leodium
 p. d. d. p.

III d. h. v.
 1414

Sigismūdo
 rege

1414

1. p. d. f. a. k. z.

2. p. d. f. a. k. z.
 1414

strationem quam annis viginti octo possederat,
pontifici ibi eligendo, distribuendam commisit
A quo cū Hypodiaconus esset, ordinis dispensa-
tionē implorans, Cōmatri suę, ducissę Lutzem-
burgensi, relicte Antonij quondā ducis Braban-
tię, matrimonio sociatus est, & post se successio-
ne duos vidit Antistites. Quē nonnulli veneno
perisse, plerique vero a deo plagatum subitanea
morte asserunt, quod tot mortibus vendicatum
Pontificium, tā subita atq; vili occasione omise-
rit. Obijt anno salutis. i. 424. Nonis Ianuarij, se-
pultus in Haga Comitum, in cōenobio fratrum insti-
tuti prædicatorum. Floruit sub scismate ecclesiarum
Imperantibus Ladislao & Sigismundo. Quo de-
ficiente, patrię Interrex dominus Everhardus a
Marca, institutus est

¶ Quinquagesimus primus Antistes

Ioānes a Vvaldēroda Archiepiscopus Ruge-
& vtriusq; iuris doctor, Constantiæ a Martio
no quinto Pont. Max. Bauaro suffectus, splē-
dido equitatu Leodium ingressus est anno salu-
tis millesimo quadringentesimo. i8. Qui ci-
uium immunitates, quę sub Bauaro intercede-
rant, vltro Leodijs condonans, veri in omnibus
pastoris officiū exercuit, solitarius sepe numero
hymnos ac psalmos canere solitus, mēte pariter
modulat⁹ magno ī solatio lacrymas liq̃bat. Dein

*Quod ipse
a Bauaro du-
xit quatuor
vices*

575

1418.

Vide ve-
rum Epi-
factum

*Id est. episcopus
dignus est in
vidua equitatis
ordines et
opponere debet*

o. 8.

quicquid hodie Antistites suffraganeis suis agere
id omne per se efficere malebat. Vnde & ppha-
na munera (quæ scabinatus & præfecturas pa-
gorum vocant) non precio, at merito distribue-
bat, ut senatū Leodinū dum sub se vacaret, dele-
cto viro optimo, gratis conferret, iustitiæq; sem-
per memorem esse admoneret, adeo ut hac par-
te omnibus qui eum præcesserant longe præpo-
nendus esset. Fama tenet eundē, quum forensio-
bus præsideret, & vidua cum Equestris ordinis
viro contenderet, cui opibus inferior erat, aper-
tis verbis coram redarguisse, oportere magnatē
præsidio esse, non oppressionē meditari pupillo-
rū ac viduarum, quā sententiā plerūq; (nobiles
compellans) in ore velut oraculū gestabat, & no-
bilitatis suæ vnūquemq; feneratorē fieri beni-
ficentia cohortabatur. Quæ salubria atq; frugi-
fera multo amore adhibens, in eos incidit, quæ
vitia sua, nec remedia pati potuerunt: quinimo
commixta potione venenis ei mortem intenta-
uerunt. Obijt in pago Alkenfi administrationis
suæ mense decimo, tertio Calendas Iunias. Flo-
ruit sub aplice Martino quinto. Imperante Sigis-
mundo, Edificatum est Monasteriū regulistarū
quæ se Canonicas appellant, in suburbio diui tru-
donis, & in patriæ interregem. D. Euerardus ma-
gnus semper habitus, secundo electus est.

*Profrima sua pulchra antea d qby pntin hystoria agbat
Exig et pntia q mntm or a pntia pntm pp v gnta
corpous d hnta pnt corpous pnt*

III. Antistes

Ioannes filius Ioannis dñi ab Hynsberch, &
Levvenburch Archidiaconus campinię, for
ma integra, & etate viginti triū annorū, debi
tis suffragiis electus āno salutis, quadringentesi
mo decimo octauo, decimo sexto Calēdas lunī
as, & Florentię a Martino quinto confirmatus,
spectaculis atq; profcenis publice institutis, ge
nitoris sui atq; Ducis Cliuię, magnatūq; comi
tis stipatus, quarto Idus septembres Leodium
subijt, & curiosis, de se liberalitatis opinionem
obñciens Sirenen ante palatium constituit, quæ
triduo e mamillis velut lac stillabat, hac proma
nante vino rubeo, illac candido. Qui mense De
cembri sacerdotio accepto, sequenti anno ad me
diū quadragesimæ per suffraganeos atq; abba
tes, Leodij in Episcopū consecratus est. Præter
ea anno delapso, aduentante Branda Cardinale
Placentino, mense Iunio, quasi nobilitatis auitę
candidatus, cū Magnatibus territorij aduersus
Bohemos, cruce signatus est, & cū Archiepisco
po Coloniensi, imperijq; electoribus eo contē
dit, hæreticisq; in perfidia perseuerantibus, no
biliū suorū redux expectatissimus aduenit. De
inde anno salutis Millesimo quadringentesimo
vigesimo quarto, instante pascate, Coloniam,
Agrippinā profect⁹, Synodo Metropolitani in

1418.

Bohem
Sirenen

1424.

Synodus
Coloniensis

M

terfuit, & statuta fidelib⁹ monimētis Leodiū ad
 ferens, quū collegia seipfos corrigere, q̄ ab alijs
 corrigi mallēt; sua decreta valuis affixerūt, quare
 in morib⁹, nulla aut exilis alteratio subsequu
 ta est. Proinde in Brabāria q̄ libētissime conuerso
 fians, toto illuc animo ferebatur, & vernaculorū
 atq; familię decore, supra modū gaudēs, multa
 hilaritate atq; ludorū remissione adulescētiā exi
 gebat. Cū primis autē Philippi Brabantie ducis
 ducis Phi cōtubernio interesse gloriabatur, qui cū castrēsia
 lippi con exercitia frequēter exercebat, placitaq; oīa trāsio
 tubernio gere liberū fuit. Vnde sub ipsis dieb⁹ Bacchanā
 interesse libtis anno salutis. i 429. cū Ioanne Comite Na
 gaudebat murcense eo aduolauit, & tali voluptate oculos
 atq; animū pascēs, ad quartū vsq; nonas Februa
 rias, spectator infatiabilis adstitit. Interea emer
 serūt latrūculi e Namurcēsis, & arcē Bouinię
 finitimā, quā Dionēses construxerāt, tacito con
 scēdere in nocte moliti sunt. A qua expugnand
 da vigilibus attente sollicitis dū scalis inniteren
 tur, easq; euerterent; saxorū fragminibus, oēs re
 presserūt. Qua de re Dionēses coactis ciuiū co
 pñs, in præsidiū veniētes, totā prope modū gen
 tē Leodinorū cōmouere, & in Namurcēses, de
 riuare odiū atq; inimicitias fategerūt. Igitur mo
 eis castris. i. calēdas Augusti, Leodini ad locum
 quo Dionēses sepe castrametati fuerāt, peruene

erant, ubi familiaribus vñ colloquens, ordinauerunt
simul iunctis copiis, oppidum expugnare. Ciues ve-
ro versa vice assiduis eruptionibus, eorum exercitum
pro viribus cōterebar, ut nō nisi in agris atq; colo-
niis populabundi, oīa vastarent. Cūq; illi comite
suo orbatī essent, ubi arma increpuerūt, atq; mi-
cates fulsere gladij: horror eos ingēs perstrinxit.
Quapropter Philippo, qui de mortuo Ioanni in-
comitatū successit implorato, quā incursionem
violēter tulisset, Leodini domū se recipiētes mis-
sis de pace in Brabantia nūtijs, cōponēte rē An-
tistite, Ducē multis milibus florenorū placauerūt.
Nā adeo munificū se Antistes offerebat: ut in
omni apparatu, plerūq; primatū obtineret, āno
quippe salutis. i. 435. vñdecimo calēdas octobres
cū ducēis viris magnatibus in Atrebatū pfect⁹
fēdus sanxiuit inter Carolū septimū, franciæ re-
gē, & Philippū ducē brabantie, ubi de nece patris
ei⁹ Ioānis recōciliatiōe facta, ducēis albis equis, stitis
albisq; fessoribus, vestimētis eorū gēriliter rubeo
implicitis, oīm admiratiōe spectandū se exhibu-
it. Quod idē fere adiectis superiori numero quo-
quaginta eqs in Aqsgrano, dū Frederic⁹ tertius
coronaret, illustri monimēto intuēdū exhibuit
& splēdido apparatu, diriōis suę potētia iactauit.
Tamen si magnificētia ei⁹ hoc erit argumēto cui-
dēior, āno enim. 1000. quadrigētesimo quadra-

M n

Fredericus
3.

46. 1.

Insidie

imponun
tur

Episcopus
 de
 urbe
 and
 est
 natus
 anno
 1207

Minorita

gesimo quarto, iter Hierosolymā versus assum-
 pfit, at dū litteris, quibus liberū aggressum preo-
 cabatur, titulū ducatus Bullonensis admicuisset,
 peregrinationē Turcis suspectā reddidit, neq;
 ultra penetrare admissus est. Vnde a Venetis re-
 ditū in patriā, maxime quia illic morbus eum in-
 uaserat, accelerauit. Nam lōge post Rochefort
 & Agimont castra rebeliantia obsedit: & statuo-
 ta synodalia, in libello ecclesiarū digessit. Cuius
 reditu cognito Lodouicus Thussenus atq; huius
 frater germanus, animositate reformidantes de
 morte intētanda cogitauerūt: & in via qua Tra-
 iectū aditur, positis insidijs, dū ad primā aurorā
 excitus, eo concessit. Minorita quidā, sub cucul-
 la arcū celans ad inuadendū Antistitem subor-
 natus esset: miser, dum iaciendo fieret exanimis
 tremore reatum suū patefecit. Fama erat, per ali-
 quot noctes latrunculos ibi euntiū ac redeuntiū
 quasi ad placiti colloquia nunc hic, nunc illic tur-
 mas fecisse: verum quid sibi vellent, nūc primū
 compertū fuisse. Nam de coniuratione estimas-
 tio habita est, & ille captiuus Leodiū deductus,
 publica carnifica in forum sita, de ordine diaco-
 nū exautoratus, capite truncatus est, & in rotam
 sublimiter appositus, deinde alij in quattuor par-
 tes, viui desecti, in portis ciuitatis testimonium
 culpę adhibuerunt. Hac tēpestate Traiectensib⁹

male conuenit cū Antistite, cuius Satrapā Odul-
 phum haud quā praeesse sibi voluerunt, quem
 & āno salutis millesimo quadringētesimo quin-
 quagesimo tertio, e ditione sua proscripserunt.
 Quos ei conciliare semel atq; iterū laborans, dū
 persuasionibus nullis a proposito digredi vellēt
 praeliū aut tumultum metuētes, ciuitati suę pro-
 spexere. In quos sequere Antistes disponens, a Le-
 odijs rogatus, aliq̄diu dissimulauit: donec Phi-
 lippo a Ratispona reuerso, dies Louan̄ indita
 est, qua causa facile descindi posset. Ceterū ducē
 fauētissimū experti, in eius patrociniū monimē-
 tum, quattuor Leones, Brabantorum insignib⁹
 ante cēmiterīū Seruatianū constituerunt, & affe-
 ctus sui, erga Ducem quasi iudicē fecerunt. Sed
 quid attinet causis infra mediocritatē positis im-
 morari? Deinceps enim quasi in meditullio, res
 Antistes deuolutus est, & Brabantis nimirū
 um fidēs, demū sensit quo summa rerū deuenis-
 set. Nā duci addictissimus quū Namurci domi-
 niū in se trāsferri exoptasset, inuēta conditione,
 aiunt fuisse assequutū, si vicissim precibus Du-
 cis morem gereret. Opinio est multorū Ducem
 petisse Archidiaconatū campinię, quem dū im-
 prudens horum alteri impendisset, illeq; ad hūce-
 ret, velle se praestantius beneficium breui confer-
 re, quū secundū ab Episcopatu istud esset: in hoc

M iñ

*Inc. Antistitem, n.
 m. 3. 10. 2. 10. 2. 10.
 9. 2. 10. 2. 10.*

Vide fore
 tunā Epi.

*19. 2. 10. 2. 10. 2. 10.
 app. 1. 10. 2. 10. 2. 10.
 1. 10. 2. 10. 2. 10. 2. 10.*

Bpiscopa
rum resi-
gnat

1424

solo, spes hesit, & de auferendo Pōtificio labo-
ratū est. Missis igitur ad Antistitē litteris, ille ne-
sciens subesse dolos (quū tamen a primorib⁹ ter-
ritorij admonitus esset) nescio quo pacto fascina-
tus, iuxta Ducis desiderium, Brabantiam adijt
Enimuero (quia hac in re parce scribendum est)
absq; titulo Episcopij ad nos redijt, quē se Duci
libere condonasse, quū a Canonicis rogaretur
falso professus: vbi tandē facti penituisse eos po-
stea, dū lacrymis etiā consistoriū repletet: reuo-
care non potuit. Floruit sub aplicis viris, Marti-
no quinto, Eugenio quarto, Nicolao quinto, et
Calixto tertio. Imperatibus Sigismūdo, & Fre-
derico tertio. Cuius tēporibus cenobiū regulari-
um, Tūgri institutū est, anno salutis Millesimo
quadringentesimo vigesimo quarto. Et Collegi-
um virginum tertij instituti diui Francisci, anno
quadragesimo octauo.

¶ LII. Antistes

L Odovicus Borbonius, aulæ Brabantia pri-
mas, claro hinc sanguine reges, inde duces
auos contingens, facundia dulcis, specie ni-
rens, animoq; sagax, Philippo duci amatissim⁹,
nempe in quē beneficiū tantū contulerat, a cano-
nicis admissus ē. Qui humanitate spectatissim⁹
patrocinium omnibus plane præstabat, & quū
plurimę inter Leodios altercationes haberentur

mediū quoddam tenebat, quo in alterutrā par-
 tem nullo modo inclinari videbatur. Cuius ser-
 mo plenus sententijs, & innata benignitas, artē
 quandā in moribus adhibebat. Excidebat enim
 nullum tā crebro q̄ clementię verbum. Nā quū
 Trudonēses Tungari & opidani vicinarū ciuiū Cōtracau-
 tatum, rapacitatū atq; fraudū pertēsi, ciuile bel-
 lum erga aduocatos, scribasq; susciperent: & res procura-
 iam in tumultū exisset, vt mutuo condicētes, oc-
 tores ar-
 cupatis eorum domicilijs, eos e ciuitatibus pro-
 pellerent, quum in Tungri vexillū viri viridis Leodini
 subleuassent: seditionē magna prudentia seda-
 uit, & vtrinq; ex auditis partibus, cauponationi
 Causidicorū, & populi furoribus leges p̄scripsit
 Cumq; nusq; benigne illius verba audita essent.
 adeo oēs simul spernebāt, tantā in medio crescē-
 tē molē, et sibi ac posteris suis metuebāt: plerisq;
 rogātib⁹ demitti, inculta rusticitas egre id passa ē
 & ad vim res spectare cepit, ceterū multas cēdes
 magnates impediuerūt, seorsū dñs a riuis, & ab
 Here, vir cōsilij auxilijsq; valētissim⁹. Qui ap-
 paritor institut⁹ cōsertis manib⁹, quū vulnera et Magnas
 sāguis spectaculo essent, colluuiē hoīm factioso ab Here
 rū sic humiliavit, vt se inglorie subducerēt. An⁹ populi fu-
 tistiti autē tranquillā vitā ducere: haud oportunū rorem cō-
 fuit: qui iā in Traiectū, iā in Brabātiā degens, pescuit
 multū sibi prospicere ob æmulationem debuit.

Apparitor ubi dicitur p̄p̄ apparuit M iij et p̄p̄to p̄p̄ d. off. q. d.

Leodiorū gente commemorans, sex tandē men-
sum inducias, Leodij posthabitis, Burgundo
impetrat. Porro in delegatione quid actum fue-
rit, ex ipsis inducijs intelligi potest, Leodios vide-
licet falsis suggestiōib⁹ a Lodouico desertos, &
Burgundo permissum miserā gentem bello per-
sequi. Quæ cum auxilio se destitutam intelligit:
non aliter cū Burgundo pacisci poterat, q̄ q̄ in
gentem illi pecuniā persolueret, murosq; & tur-
res ciuitatis suæ, aliorūq; opidorū, dirueret. Qui
ad pactum huiuscemodi cunctantes, copias Ca-
roli prodire experiuntur, & obsessa ciuitate quā
arctissime, facta deinde inter ciues discordia, pars
per vnam portam exiuit, & se in urbē gratiæ ei⁹
dedit, pars vero per alteram, demissis vrbe ac bo-
nis aufugit, & ad Lodouicū Franciæ regem præ-
sidij causa peruenit. Obtenta hoc modo per de-
ditionem ciuitate. Dux Carolus ciuib⁹ mandat
vt turre omnes, muros & antemuralia demo-
lirentur, non modo vrbis, sed & opidorū subie-
ctorū. Deinde Leodiorū, arma omnia, machinas
tormenta, bōbardas, & quicquid bellici appa-
tus habebant, in vrbe ac subiectis locis abstulit.
Nec his satiatus, eos vt sibi soluerent trecēta mil-
lia florenorum, sacramentis adhibitis obligauit.
Tametsi Romanus Pont. ob deiectionē Episco-
pi sui, Leodienses censuris ecclesiasticis innoda-

*discordia
ciuium.*

Seueritas
Ducis

Leodiū
ab exulib⁹
capitur

Oppidū
Hasselen.
occupat

uerit, cognita tamē eorū summissione, & exulū
eius ciuitatis querela, grauissimāq; cōtētiōe, eo
os ad concordia omnino reuocare cupiens. Tri
caricensē episcopū legatū, eo misit, qui interdū
ctū sustulit, eosq; duci recōciliari conat⁹ est. No
luit autem dux aliquid remittere de impositione
prædicta, tāetsi soluēdo nō essent, sed & exulib⁹
regressum dare liberū ad sua fertur negasse. Que
seueritas a multis improbata dicitur, & tyranni
dē plane prę se ferebat. Dedit enim desperatis no
uæ rebellionis occasionem non modicā. Igitur
factum est vt dum rex Lodouicus copias contra
ducem instructissimas haberet, & dux Peronæ
ageret, rati Leodiorum exules, tēpus eos iuuare
non sine consilio regis (vt fertur) propere se ad
iter accingunt, & Leodiū quadam nocte iam ar
mis ac propugnaculis nudatū, haud magno ne
gocio ingrediuntur, pulsoq; ducis pręsidio, con
ciues suos ad libertatem resumendam inducere
Moxq; ciuitatis statum ordinantes, muros erige
re ac refarcire satagunt. Reditus iste vbi diuulga
tus est, totā terrore prouintiā cōpleuit. Erat enim
ob expeditionem ducis, propugnaculis exhau
sta, Leodij inde hostem aggressuri armantur, &
postridie centum supra mille viri intempesta no
cte Opidum Hassellense muris nudatum, per no
ros sibi aditus irrumpunt, ædes perfringunt, pre

per expectationem omnium, fitque clamor atque trepidatio, fuga salutem quisque, non armis quaerit. Elapsi sunt beneficio noctis plurimi, capti nonnulli, inter quos legatus Apostolicus, una cum antistite Leodiorum inuentus est. Erant in eodem opido armamenta fere omnia, quibus Leodini per deditionem spoliati fuerant, quae una cum triumpho, Leodiū transportant. Auxit haec res animos civium, & ad indubitata recuperandae libertatis spem erexit, maxime quum recensuissent tantis ductu implicatum negotiis, ideo conversi mox ad constructionem murorum, propugnacula erigunt, debiliora loca muniunt. Et quum die noctuque operi incubunt, inter regem (in quem omnem suam fiduciam collocauerant) ac ducem, pax concepta est arcana, & cunctis admiranda. Pace facta indignabundus Dux properat cum exercitu, de Leodinis vindictam sumpturus, cum quo Lodo Carolus uicus Rex tanquam eiusdem expeditionis socius ultro venit, urbem obsidione cingunt. Exiit deinde in Leodino consentiente populo Leodinus Antistes placandi ducis causa, nec tamen profecit. Iurante Carolo, non prius ciuitati parcendum, nisi ciues & urbem subegisset. Denique Antistitem apud se ne rediret detinuit. Occupata fuerunt praefatae oppida diui Trudonis, Tungris & alia, oppida donec Leodinus, qui se magno liberatos malo

Reedifi
catur Leo
dium.

0. Wampaz-ist
land funktion
in rapen

*Adonoz ubi valent adonoz. *Adonoz. v. e. f. b. aliquid dicitur**

Leodium credebant, mox e spe maxima, in desperationē
 obsessum extremam ceciderunt. Itaq; de rebus suis despe-
 desperat rantes, ciuitatē egressi hostē adoriuntur, captos
 sine miseratione mactantes. Porro vbi obsidiōe
 se angi consyderarent, ad primā oppugnationē
 primores vr̄bis, vtcunq; potuerunt, elapsi aufu-
 gerunt, relictis in ciuitate mulieribus & plebe in
 Irrūpunt composita, religiosis quoq; & infantibus. Ergo
 Burgūdi irrumpentibus fortiter Burgundis, Lodouicus
 in Leodi (vt refert Gaguinus) primū, deinde Burgundus
 os & Frāci ciuitatē intrat, fitq; mox passim occisio & strā-
 ges, virginibus vis ac religiosis mors infertur,
 neq; indulgentia vlla militū in pueros fuit, quin
 etiam stupratas a se virgines, crudeles satellites
 iugulant, sacerdotes eadem hora in tēplo rem di-
 uinā facientes, gladijs periere, nec satiatu est in-
 Crudeli- humanus hostis tam multa cede, prādas ex om-
 tas Satelli- ni ciuitate, & ex tēplis sacrilegia fecit, incensa po-
 sum stea vr̄be & direptis muris, quorū ruinis fossas
 equauit, & collegiū summū in stabulū equorū
 cōuertit. Quē ōnia acta sunt, anno salutis. i. 468
 res profecto si a me solo scriberetur, multis incre-
 dibilis, nunc quia scriptorū atq; senū nostri sæcu-
 li testimonio conformis est, a vero haud disside-
 re, æstimāda est. Fecit hec ingens enormitas Bur-
 gundos perpetuo Leodijs odibiles, & successu
 tēporū, deficiente apud Nansiū Carolo anno sa-

*hanc raptē
 it inq. dicitur
 tu d.*

Ioanneus hortatus est. Interea Ioannes Horneus adolescens
Horneus (si quis inter canonicos alius) ætate, viribus, ani-

mo, pollens, manipulū equitū (quē Leodij stant

Copiarū an derū vocāt, & in extrema necessitate summisq;

istis ciui periculis assumūt) audaci manu arripuit, & ma-

ratē incon gnanimitate sua vniuersos permouens, medius

sulte egre inter vtrāq; armaturā equitauit. Porro inconfu-

diuntur te ciuitatē egressus Antistes, huc illuc diuertens

atq; insidias subesse suspicans, quū in planiciē ne-

minē prodire pspiceret, demū audaciæ penituit

Quare vbi perplexe reditū meditaretur, a plerisq;

q; malitiose instigatus, quū promontoria oppete-

teret in suā ipsius mortem proruit. Nā insequen-

do per abrupta montiū pergebat, donec ad cāpe-

emergūt. stria prata e quibus profugere nō liceret, deue-

nisset, ibi deficientibus a se nonnullis, quum res

maximo exercitus discrimine aliquātisper stetit

set, emergētibus velut cuniculis quibusdā, fran-

Antistes cis, Sueuis, Alemānis, Guasconib⁹ Leodiorūq;

interficiēt exulib⁹, inter rapidissimū alueū & syluestria cō-

clusus, militis cuiusdā manu sacrilega interfect⁹

est, & in ciuitatē delatus, plurimis quidē occisis

ceterū equitibus perneciter fugientibus, Victor

Arensburgus, ciuitatē pariter inuasit, & iuste oc-

cisum gallica oratione causat⁹, beneficiū quoq;

sepulturæ demeruisse antistitē cōtendit, quippe

cui⁹ causator vbiq; magnates, atq; ciues prostrā-

*Equib⁹ q; dū
ib⁹ p. 29. b*

*P. 29. b
Arensburgus*

ti, sepulchris indigni habiti fuissent. Quasi vero
immerito ciuitas tā inclyta eū sepeliendū excipe
ret, cuius toties incēdiū, atq; perniciē machinat² *Diogenes wol*
fuiſſet. Inter quæ verba hispidæ barbæ prodigio *pandulatu*
sus portitor, sepe ingemiscens, & negotiū tā diu *Auguſt*
neglectū artificio exprobrans, se venisse in ciui
tatē nō ob aliud, q̄ vt illo cōfecto, Leodios liber
tati restitueret, sacramentis pluribus cōprobauit
Vnde & secundo die militibus, ne cuiq; iniuriā
irrogarent, quinimo ciuib; p̄ſidio eſſent, hor
rendis p̄nis inhiuit, quos vt a diripiēdo mā
gis cōpelceret, duo in foro patibula cōſtrui iuſſit
quibus impius quiſq; ſuę temeritatis p̄nas pen
deret. Sic in hunc modū publicitus ante eccleſiā
cadauere exhibito, vulnere adhuc tabido, pridie
Calendas Septembres mediocri cultu in collegio
diui Lamberti ad arā maiorem ſepulturæ tradit
us eſt. Quem annū Leodij infeliciffimum fore
Ioannes laet Loſſenſis Astrologus, prognostice
ſignificauerat. Enimvero fame, peſtilentia, bello
omnia turbata ſunt, & effectū ſuo omniū opini
onem mala ſuperauerūt. Quandoquidē Calen
dis Septēbribus electionis dies indita eſt, & pau
cis Leodij manentibus Canonicis, quum maxi
ma pars in Brabantia fugiſſent, metu pariter &
officio qui remāſerant, inducti ſunt Ioannē arē
burgi filiū, Canonicū ſummi collegij, nec dū ſa
tur.

Oratio
Arensbur
gi

Ioannes
Arensbur
gi fili⁹ An
tiſtes eligi
tur.

Maximili
anushosti
liter agit

*Inimicus
et si potest
omni*

Oppidū
diui Tru-
donis ob-
sidetur.

Hasselt.

Maximi-
lian⁹ Tū-
grim ob-
sidetur.

cris initiatū, Antistitem decernere. Quo confir-
mando, plurimū laboratū est; & nihil aliquādiu
ab Pont. Max. rescriptum, quā ob causam, alijs
irrupentibus negotijs, hac parte cessatum est,
& Maximiliano Brabantiae duci, omnia hostili-
ter agenti, occurssiones paratae. Is enim demortua
Maria conthorale satis praematurae viduo thoro
degens, gemino malo consternatus, immanita-
te sceleris terq; quaterq; execrabatur: & ciuitas
tū suarum assistentia fretus: magna expeditione
oppidū diui Trudonis obsedit. Quod promissis
atq; oratione nō armis aut aliqua virtute eui-
cit: vt eo quasi latibulo quodā, vteretur, quo in
patriā omnē oportune excurreret. Haud diffi-
le ergo Brabantus, Lossensem agrū popular⁹ est
& oppidū ciuib⁹ atq; bonis vacuū euerit. De-
inde Tūgrim, obsidere proponens, quū Aren-
burgū alicubi insidiantē audisset: consilio muta-
to in Hasseltū copias coegit. Ibi passim occisis at-
q; vulneratis quingētis viris praeda opimā abstu-
lit. Igitur hac potitus victoria superiorē se ratus
corrafo vndiq; gregario milite, Iecorā transmi-
tere, & Halbanā inuadere, atq; Leodiū oppu-
gnare contendit, quod obsidione cingēs, quum
operā infelicitē se locare pspiceret, ad Tūgrim
sese demisit. Porro maximo fremitu tormento-
rū, mēia atq; ēdificia perturbans: ciues ad dedi-

tionē perduxit, & non multo post ad propria re-
meauit. Interea domestico tumultu ciuiliq; be-
lo passim concertatū est, his Arēburgo, istis Bra-
banto, illis neutri addictis, vt magnatū atq; me-
diocriū familiā, parricidēs, stragibusq; sese infe-
starētur, & bonorū inimici, patriā hostes, latro-
nes prouintiē, scelery federe ac nepharia societa-
te coniuncti, maximo discrimini regiā expone-
rēt. Maxime quia Arēburgus iā aberat, & oppi-
gus in brādū Landen adort⁹, impetu atq; dolo inuaserat.
Qui ad festū diuē Catarinē noctu Brabantorū le-
giones adortus, dū eas in cāpis Bombardarū ia-
ctibus instructos, nimīū sibi fidere agnouit: subi-
to irruens, supra quingētos occidit, & prēdā ab-
latā faucibus excutiens, plures captiuos in Leo-
dū abduxit.

CLIII. Antistes

Ioannes Horneus, filius Comitis ab Horne,
Adulescens statura iusta, vultū sitūq; corpo-
ris, cū animo cōponens, genuinā primis etiā
annis constantiā prē se ferens, laudis ac mulierū
amans, eris prodigus, animo tamē prēceps, et in
ira modī nescius, cōuentu canonicorū Louanū
congregato, quū Iacobū Croñū nonnulli eligif-
sent, cōparatis vtriusq; in patriā meritis, hac con-
ditione prælatus est, modo huic ex prouētib⁹ pō-
tificis quotannis tria milia aureorum penderet.
Quapropter Arenburgus comitatū Hornēsem

N

Arenbur frequēter incursans, miserāda afflictioe ditionē
 gus corni attriuit: & Leodini pariter fere biēniū, intestino
 tatū Hor^o bello Lymburgenses infectati sunt. Quibus dū
 nense in Traiectēses suppetias ferrēt, castrūq; zichemiū
 cursat atrociter obsiderent, Euerard^o a Marca, robore

Leodiorū armisq; fretus, obsidionē soluit, & ia
 Traiectē^o stāticulos ciues, vsq; ad ciuitatis suę mēia mul-

ses obfi- ta in eos strage bachat^o adegit. Nā eo honoratū
 dēt zichē simi quicq; prēliū inspecturi, sandalijs pcesserāt:

quos in foccos domū recurrissē, plurimi etiā nū
 ridere solent. Interfecti sunt nō minus quingēti
 viri, prāter eos quos captiuos Leodiū deduxit.

*Imp. Leo d. R.
 d. i. v. l. s. p. m. l.
 o. v.*

Postridie vero Arēburgus cū Hoñanis Leodiū
 appropians, impēdio dolebat, hac occasioe non

Arēburg^o se factū iri ciuē Traiectē^o. dū portas irrūpere po
 in Braban tuisset. Qui anno salutis. i. 483. castrū Hollonię

eos euolat obsidente Brabāto, & multa potentia vndiq; co
 lonias coangustāte. 4. Idus Ianuarias, omniū ci

uitatū ac pagorū stipatus agminib^o cū stipēdiari
 is quos cumulatus ordinauerat, in cōspectū ho

stiū nō lōge positis castris properauit. Sed vidēs
 quod hostis nil moliretur, quin poti^o maiora ex

pectaret p̄sidia, repēte super eū irruit, eosq; potē
 tissime in cāpis cōpositos: diu circū equitās, a clas

ficis viris, ne nemiū auderet admonitus, quū ex
 priorib^o fortunis euētū belli faceret, iureiurādo

adhibito, se nēmini suorū parciturū affirmauit,

qui aliquē Brabantorū aut captiuū, aut spoliatū
 abduceret, modo illū nō interficeret. Quātū di
 spēdij hęc p̄cipitātia attulerit: p̄zē exit⁹ osten
 dit, qñ stragē immēsam facientib⁹ Brabātis, vno
 diq; vallat⁹ exercit⁹, bōbardarū atq; tēlorū emis
 sioibus anxie nimis & vsq; ad mortē p̄mebatur Audacia,
 nec Leodij referēdi, atq; cū eis cōflictādi dabat Arenbur
 copia. Quoties em̄ in eos acies impetū facere nō gi
 tebatur, illi dissolutis agminib⁹ conatū illudētes
 ad diuersa ferebatur. Iterū Leodij in castra se re
 cipiētib⁹, illi agmina sua reuocātes, rursus circū
 cingebat exercitū, & instātes acri⁹ quasi obsessis
 requiē negabāt. Factū ē ergo vt oīs illa exterorū
 v̄tus, vulgicū colluuiēs, q̄ armis, virib⁹ & nume
 ro putabatur inuincibilis, subito cōerita corruer
 et, adēpto e Frācorū eq̄tibus, illustri viro. d. Gal
 har capitaneo. cū satrapa E malig, ceteris optima
 tib⁹ in captiuitatē deductis, clarissimo. d. cōmen
 datore Traiectē. d. Adulpho a marca, Magna
 te a Streelhe, Gysberto cāneo, & nō paucis alijs
 viris, quorū cōsilio nunq; ita ad cōflictū peruētū
 fuerat. Tamen si hac p̄stratione, suorūq; fuga,
 Arenburgi fiducia nequaquā debilitata sit, quini
 mo, iterum ac tertio in turmas inuolans, non
 nisi summo prospecto malo, ab inuasiōe diuel
 lipotuit, & paucorum adeo redux, cum hoste
 nūquam pacisci in mentem induxit. Canonici

N ij

Adm. p. 102
 (in m. m. m. q)
 Diminuo y an
 fio ind. al. p. 102
 ablin.

Oppidū
Herckēse

maeseick

Brabanto
rū copiaz.

enim atq; magistratibus Leodij de pace contres-
tantibus, dū illorū acerbe ad se aditū ferret: nq;
nihilō segnius eū vrgerent, tēdio pariter ac furo-
re animi incensus, Quintinū Burgimagistrū cū
socio ante fores palatij, quo se continebat, inter-
fici iussit. Deinde etiā ciuē Hoſjanū e diuersorio
sublatū, hac de causa in foro capite plecti: passim
q; alios pacis autores: animaduerti pcepit. In hac
miseranda rerū calamitate, discordia oēs ciuita-
tes & pagos; domosq; ac limina cepit: vt quoti-
die homicidia exaudirentur & inimicitie, vt ne-
mo se domū recipere auderet, sed passim in tem-
plis homines pernoctarēt. Neq; tamē hic eis lati-
bulū concessum est, adeo vt in oppido Herckēsi,
ciues inter se dissidentes, magnā hominū partē,
ignibus cōburerent, & in Basilica Alkenſi villa-
nis confugiētibus, pariterq; in turri Aspēsi, traie-
cto finitima summo foco, loca sacra succende-
rent. Eoq; processum est: vt. D. Antoni⁹ Palād⁹
feditiōe in driapolim exorta, ciues cohercere, &
mēgia indefinēter obseruare debuerit. Et passim
aliī magnates, suis domicilijs prouidere. Perpen-
debāt nāq; Brabātorū copias adepta tam insigni
victoria magis excrescere: quę se pxime in Haf-
baniā deriuare, deinde etiā Leodiū oppugnare
disponebat. Quę discrimina satis tēpestiue Leo-
dij prospiciētib⁹, suburbia gb⁹ isti se saluare cre-

debāt, partim exusserūt, vt vix a monasterio di-
ui Laurētij etiā tēperatū sit. Quod pleriq; dato
studio incēdi curarāt, sed p̄sidio magnatū a mar-
ca, sacrilegi conat⁹ impediti sunt. E quib⁹ Leodi-
orū ingeniū admirat⁹ Maximilian⁹ copias alio
deduxit, Tūgrimq; cui⁹ nuper sitū, fortitudinē Maximili-
q; explorauerat, obsidione vallās, paucis diebus anus Tū-
in deditiōē accepit. Quā gloriosus victor ingre-
diēs, ciues Antistitē horneū, āplecti multa vene-
ratiōe cōpulit. Deinde .i. 4. calēdas Martij, omni
expeditiōe oppidū Blisij hac parte obsedit, dū il-
lac arcē (q̄ prominebat) expugnarēt traiectē. op-
tentāq; ferro ac igne vastauit. Hac tēpestare Na-
murcen. frequētib⁹ aggressiōib⁹ Hoñūangebāt
& ciuitatē obsidiōe cingentes, aliq̄ diu oppugna-
bāt, quos Euerard⁹ a Marca & Arēburgus, cre-
bris excursiōib⁹ fatigātes, inglorios abscedere fe-
cerūt. Quorū aduētū cognito, aīositatem hoīm cētes Hoñ-
bellicosissimorū reformidātes, obsidione soluta
ad propria amigrarūt. Interea missis vtrinq; de-
pace nūtijs, inducñsq; ad octauas pasce datis, ali-
q̄ diu cōcordia stetit, donec Frederic⁹ de yveethē
& capitane⁹ qdā Hoñū adueniētes, ab Arēbur-
go, rupto fēdere, captiui in Leodiū deducebātur
Quorū captiuitate, populares & potissimū villa-
ni, aīo fracti velut intabuerūt, nimirū quū facilli-
mū intellectu foret, bellū truculētissimū, iā iāq;

N iij

Arenbur instare. Quod parū Falsar gallice nūcupat⁹ (Le
 burgus in petit Falsar) fortiter excitās, armigeros Hoñano
 Namur⁹ rū atq; stipēdiarios Arēburgi, in Namurcēsem
 censes, & agrū deduxit. Deinde per Cāpiniā multis dānis
 Campini⁹ illatis, ad oppidū Peer, quo oēs fere rustici cōfu
 am exerci gerāt, hostēq; expectabāt, spatiose exercitū diui
 tū dedu⁹ dens appropinquauit. Cūq; tēplū fugā simulan
 xit. tes, ceu asylū oppeterent, astute plebeculā bene
 armatā cōspicientes, arte magis q̄ armis supera
 oppidum re volebāt. Vnde fidelitatē eis atq; libertatē pol
 Peer liciti sunt, dūmodo Arēburgo oppidū resigna
 rēt: q̄ nesciētes tā prope fore subsidiū, cōditionē
 susceperūt, sed armatorū subito aduētū cognito
 quū nihil iā mutare possent, a p̄liatorib⁹ fortissi
 mis impediti, quū cōmisso bello ex more inter
 p̄liandū, q̄ Arēburgo adherebāt, clamarēt: exa
 nimes facti, p̄lio pene oēs copiē pedestres perie
 re, occisis ex Cāpiniē sib⁹, circiter Mille q̄ngētis
 viris, adeo vt fraude Capitaneorū oīs pene Cāpi
 nia cōcideret, & nūq̄ in tā ācipiti bello, tot hoīes
 simul e nostratibus p̄strati fuerint. Antistes igit
 quū casū hūc, & miseras oēs Maximiliano atq;
 amicis pponeret, plurimoq; luctu ciuitatē Tra
 Antistes iectēs e se descuiisse magna ex parte cōgrerēt
 in Traie⁹ adiutorio Brabātorū eo cōfluxit, breuiq; spatio
 cōto excipi sic ciues pmouit, vt ad ducē auxilij grā recurre
 tur. rētēq; intra suos muros exciperēt. Ex quo Arē

burgū facile vrgēs, multis afflictioib⁹ attritū, su-
um stipēdiariū fecit, pacēq; vniuersalē Antistiti
cōciliauit. Quā statim sequuta ē vehemēs pesti⁹ Pestilētia.
lētia, q̄ Brabatiā & oē Leodiēse territoriū, vigo-
re suo dissipauit, et ppe modū extinxit. Cūq; cō-
firmatio hornei iā primū expedita esset (hacten⁹
em Croñ⁹ patrocinate sibi in oib⁹ Cardinale. S.
clemētis, suspēsa in vrbe sentētiā detinebat) quā
mortuo eo Ro. Po. huic benigne trāsfudit. Qua
ppter arēburg⁹ āpli⁹ hui⁹ exclusionē meditat⁹ ē
et oīa hostiliter incurfās, ditiōes multas vsurpa-
uit: donec p arbios inter eos sine apto Marte cō-
uētio facta est, et Antistes ciuitates cēsuali titulo
subiugauit, q̄s ad pristinā iurisdictionē multis la-
borib⁹ reduxit, Anno igit̄ salutis. i 484, eq̄tatu
magnatū a Marca, Arēburgiq; comit̄s, adde ci Horne⁹ in
uiū turmis obuiā pcedētib⁹, Leodiū introduct⁹ Leodium
est, ibi maxima necessitudine eos sibi deuinxit, deductus
vt noctes plurimos vno in lecto ipse & Arēbur
g⁹ pariter trāfigerēt, obsoniorūq; cōdimētis mu-
tuo indulgerēt, et indiuidua familiaritate inuicē
cōiūgerētur. Verū hęc oīa antistes falso faciebat Vide si
vt facili⁹ tm herculē opprimere posset: qđ sequē multatē
tiāno: euidētioribus signis ostēsum est. Cōueniē Hornei,
tibus em Antistite, Comite Horneo, & Philip⁹ qua oppsō
po a mōtegeis (q̄ fratres erāt) in oppido Trudo sit Aren
nēsi, remissiōe ludorū, cenisq; dubijs certātibus, burgum.

*In a. p. Trudo sit quicquid amonit 80 N. iū p. affinitate. vel
Rurū amonitū obsonia p. p. p.*

Capitur
Gulielm⁹
Arēsbu-
gus

Mors arē-
burgi

Argumē-
ta nouibel
li

hora postmeridiana, aut palmarū ludos tentabāt
aut ad saltationē digrediebātur. Mox etiā equos
velocissimos cōscendētes, dū se Philippus equi-
tatu solatium quærere simulasset, Gulielmus pa-
riter coequitans, agilitate omnes superauit. Sed
positis insidijs inermē in cāpestri loco inuadētes
asseclis destitutū, cōpedibus strinxerunt. Quis
hic subesse aliquid doli suspicatus fuisset? Cūq;
consanguinitatis vocabulo nepotes cōpellaret,
diuq; rogaret, ne quoquo modo Traiectū adue-
heretur, vix responsis ac consolatione illum dīg-
nati sunt. Vespere ergo adequitantibus lancea-
rīs, concilio (vt fertur) Maximiliani auidæ gen-
ti exhibitus est, postridieq; iussu Antistitis edu-
ctus, quum illum e fenestella respiciētē, intēde-
re suæ neci aduertisset, perfidię & inhumanitatis
insimulabat. Deinde mortem magni constiturā
prædicens, quū barbā in ora inuoluisset, & ver-
bis carnifici animum addidisset, ceruicē tetendit
gladioq; supposuit. Qua statim amputata, in cœ-
nobio Dominicalium, quum eius cōfessionem
prior recepisset, sepulturæ ad arā summam tradi-
tus est tercio decimo Calendas Iulias. Defect⁹ est
& alter in quattuor partes. Gisbertus a Ryckel
quē cōplicem in omnibus, maxime vero in cede-
re Traiectensis, habuerat. Hic primum vide-
as noua præliorū exordia, Marcios atq; Arēsbu-

gos frendere, Magnates bilem stomachari, quo-
rum consilijs, vt occasio fomentū addidit, ita ex-
treme iniuriā vlcisci, belliq; curā suscipere haud
quaq; cunctati sunt. Qui sibi Euerhardum Arens-
burgi germanū, & Robertum nepotē. Duces as-
sumentes, copijs coadunatis, arces passim & mu-
nitiones fortissimas, pagosq; diripiebant, Acces-
sit Gislebertus Canneus hominū qui viuebāt faci-
norissimus, qui in contione ad populum perora-
bat, animos fere omniū conciliabat, sceleratorū
q; congregato exercitu, in omnē late provinciā
expeditionē mouit Robertus munitissimū Stoc-
hemū castrū excepit, & ipso mōto illinc robore
euolans, Traiectenses crudeliter afflixit. Euerar-
dus opidū Hassellense intercipiens, propugna-
culis stabiliiuit; & inde Lossensem agrū militum
immanitate vastauit. Qui omnes primo noctis
conticinio per notos aditus opidum Trudonen-
se irrumpentes, opidanos in ipsa coitione obuiā
factos trucidauerunt. Deinde monasteriū & do-
micilia spoliantes. Abbatem filiū domini a Ber-
gis, cū ciuib; cōpeditum, Leodiū captiuum de-
duxerunt. Subinde Canneus astu, Curingiæ ca-
strum adortus, facili opera occupauit, sicq; dein-
ceps proprij exercitus educator, magno horrore
prouintiā cōcussit Leodiumq; adueniens, quū
alter capitaneus Petrus a Rocha ciuib; formio

D. Euerar-
dus arens-
burgus

Comit. bi-
m. n. l. f. 26
a. amor. g. 26

Robertus
a Marca

Opidū di-
ui Trudo-
nis expug-
natur

Lotar. d. 26
17. 12. 99
Curingia

Cannei
crudelitas

*Compro
q' g' mto, p
quid m' m' m'
Vrb' p' m' m'*

Pubes Le
odia egre
cane, ope
ra patitur

*Ex p' m' m'
v' m' m' m'
a b' m' m'
p' m' m' m'
a f' a m' m'*

Cannig
mors

dandus esset, proximeq; secū gloria decertaret,
nulla habitacausa subito captiuauit et in foro, ca
pite truncauit. Qui pari cōsuetudine apud ōnes
agēs, victor Sicarijs imperitabat, nulli ætati, se
xui, gradui, dignitati parcere, trāfuerberare par
turiētes vteros, in infantū viscera animosum fer
rū capulo tenus recōdere, canos rubeo sanguine
cōspargere, immeritos fontesq; eadē crudelitate
laniare. Vsq; adeo vt in vrbē Leodinā odio con
cepto, arcē in montē V valburgi, cōiurationēq;
in vrbicos firmare disponderet, multis noctibus,
multos cōuocaret, armigeros Frācos coacerua
ret, breuiter, vnā omniū pernitiē meditaretur.
Cūq; tātis malis nemo cōtraniti auderet, pubes
grauiter id passa, in festis pascalibus Imperatorē
sibi delegit, & omnē apparatū fabricāq; demoli
ta est. Quod in parētes affatim regerēs, die ordi
nata, expeditionē cogitauit. Sed subito clamori
b' populi preuētus, quum in foro cōcurrisset, ar
matā plebeculā cōspiciēs, fastidire cepit. Deinde
e tēplo in eos inuasionē dirigens, quidā e vulgo
emin' e gradibus eiectū, in foro, cōplicibus ter
ga vertentibus, extinxit. Qua potiti victoria,
Abbatē Trudonēsem e custodia liberauerūt, &
de reliquis, iusta supplicia sumentes, perdisissi
mos quosq; occiderūt. Post quē antistes Leodiū
properās, quū factū collaudasset, multū sua pre

sentia fauorē cōciliauit. Interea Arēsburgi **Arensbur**
 duēnā obtinētes, nouas copias coaceruabāt, &
 Leodio obtinēdo āxie laborātes, pōtē amari cor
 dis vulgo dictū, occupare conati sunt. Sed ciuib⁹
 ad arma cōcurrētib⁹, hac spe quoq; frustrati fue. **gñ leodiū**
 re. Quare rursus anno salutis. i 487. Idibus Ia. **obsident**
 nuarij monasteriū cartusiæ nocte irrūpentes, in
 structiori apparatu Bōbardarū, atq; copiarū mul
 titudine, ciuitatē deterrebāt, quorum casus ilico
 propositū destruxit, quādo ciuib⁹ assidua erup
 tione excurrētibus, fauilla in tectū flāmā cōcitās
 replū & officinas fere omnes dissipauit. Manēte
 autē præsidio ædificiorū, diebus decē & octo, cō
 flictatū est, & Arensburgus fact⁹ inferior (maxi
 me quia e Brabantia atq; vniuerso territorio ag
 mina cōfluebant) nocte quadā se subduxit, mo
 nasteriūq; ciuib⁹ exosum factū, eorū direptio
 ni reliquit. Interea ad Calēdas Iulij ḡsdem copijs **Frācimon**
 francimōtū antistes obsedit, & validissimo robo **tum obsi**
 re vsq; ad. 5. Id⁹ Augusti, idē pene cōtruit. Quē **detur**
 Arensburgū in Gallia vndiq; corraso milite ab
 ire protinus coegerūt. Ceterū in Hasbaniā frāci
 genæ populabūdi cōtēdētes vix multis pecunijs
 reuocari poterant, quinimo quum Arensburgi
 is cōniuerent, federe rupto, aliquoties eādē mul
 tūa reposcebāt. Igitur āno millesimo quadringē
 tesimo. 88. quum turbatis Brabātia atq; Flādrig

*multa vel omnia & pona pūmābū vndicta vel quilibet
 corupto corpore multatū hoc multatū pūmā scattay*

*Comm. a 2
 in 17 p. v. m.
 l. c. of 95 in
 l. c. 17*

**Arensbur
gñ leodiū
capiunt**

**Colmōtū
edificatur**

**Ciuile bel
lum apud
Brabātos.**

**Iacob⁹ de
croñ**

rebus Maximiliano Antistes adesset, ad mediū
quadragessimæ Euerard⁹ a Marca opportunitatē
occupādi leodiū arripiebat, & rursus pōtē amari
cordis occupans, infidēs Gilcuini, & Petri parui
qui ciuium capitanei a ciuibus descuerāt (quū a
Genneppia per promōtoria in Menia diuæ Mar
garetę adniteretur) dātibus Arensburgñs signa
urbē ceperunt, vniuersisq; ciuibus atq; stipendia
rñs captis, Comitē Horneū, magnatem Rasone
a Vvarons, & Nicolaū Cortenbachū, in custo
diā minorū a Marca collocauerunt, & Tilmā
nū Ciuitatis præfectū, crudeliter occiderunt. De
niq; Canonicū nobilem iuxta ac prudentē Dob
belsteynū, in Mosam præcipitauerunt. Cūq; in
eum modū ditionem omnem subñcere propo
nerent. Castrū Coelmont, locū inaccessibilē tāq;
asylū prædonum reedificauerunt, pariterq; & alio
as arces semirutas instaurantes, speluncas Parri
cidarū extruxerunt, e quibus sedulo prædari li
ceret, & cōmode in agros excurrere. Porro Bra
bantisciuii bello se inuicē infestantibus, Louani
ensibus visum est Arensburgios beneficio sibi
demereri. Qui Francorū legiones, haud difficilē
ad se pertrahentes. Antuerpiensibus & Mech
liniensibus negocium facessiebant. Dū autē hæc
fiebant. Iacobus Croñus acceptā occasionē sibi
cōmodam iudicans, Leodiū aduenit, & nō sibi

solutam summā, ab antistite causatus, in eū eccle-
 siasticū fulmen vibrare, & ciues instigare ad
 pessima laborauit. Missisq; oratoribus Francorū
 regē sibi conciliare, & gentē dedere, modo se an-
 tistite constitueret, serio pollicitus, quū hac paro-
 te minime audiret, repudiatus est. Capitaneis au-
 tē crūte omnia defēdātibus, vt magis formidā-
 da esset illorū autoritas, octoginta ciues, e ciui-
 tate secū adduxerunt, & in custodiā Cartusie col-
 locauerūt. Nā ea tēpestāte dū alio secessissent a-
 rensburgū, rursus monasterium absolutum est,
 quos post quattuordecim dies, Robertus Arens-
 burgus, Leodiū adueniens, domū redire permi-
 sit, talēq; violentiā non adeo licenter irrogandā
 militibus indixit. Sic quoq; conciliatis sibi ciuib⁹
 furtim in Traiectū per mōenia irrūpere in nocte
 dominicę annunciationis aggressus est, sed dum
 haud successisset, idē secundo ac tercio facere eni-
 tus, toties repulsam passus est. Proinde etiā Phi-
 lippum Rauensteynū a Cliuis, quē vulgo Phi-
 lippum nobilem appellabāt, cū copijs omnium
 ditionū, focium asscissens, omniū Leodiorū sup-
 petijs adiutus, vndecimo Calēdas Maias, opidū
 Trudonense obsedit, Antistite enim Horneū in
 tra mōenia ciues excāperāt & Arēsburgiorū fa-
 ctū aspernabātur. Vnde Euerardus hac, illac Ra-
 uenstenius muros fortiter Bōbardarū iaculis cō-

*Robt dūm
burgus*

Antistes

rauestein

Opidū di-

ui Trudo-

nis

cutiētes, plurima incolis dāna inferebāt. Tācētī
videntes qui intus erant, quoniā hostis plurimū
valeret, qui muros iā cōscendere & scalas admo
uere, machinas per circuitū parare auderet aduer
sus eos eminūs cōflictū iniere. Nā coassistēte in
moenibus horneo, facta est atrox pugna, & cruē
tū nimis bellū, quos animosius antistes inflāmās
quū huc illuc cursitasset, & mediocri armatura
inter pedestres perstaret, ciuitatē de manibus ho
stīū eripuerūt. Quare timore ducis Saxonīæ ob
sidionē vltro sustulerūt, simul atq; stipendiatorū
cōstantiā, inuictāq; ciuiū spē aduertissent. Statim
q; in Brabantīā antistes recedēs, Magnatē Arnol
dū a Berlo, capitaneū militiē, ciuitatisq; propug
natorē cōstituit. Qui in Hasbaniā circūquaq; ex
currēs, multa aliq̄diu crudelitate rusticos oppres
sit, ferro igneq; loca vastauit donec dñs Gracia
nus e Frācia Louaniensibus destinatus vim illius
cohiberet. Ceterū antistes cū duce Saxonū. Id⁹

Oppidum Augusti oppidū Theēse, direptis omnibus ex
Thenen⁹ pugnavit, ex quo illapsus Saxo, quū insidijs A
rensbu⁹rgorū facile capi potuisset, ab Horneo ser
uatus, maximo necessitudinis glutino deinceps
illi deuinctus est. Quare fēdere inter Romanorū
regē & Francū cōposito, suarū partiū putauit an
tistitē in ditionē deducere, missisq; ad ciuitates so
lenioribus nūtijs, a Trudonēsis, Hassellēsis

Deinde etiā a Tūgrensib⁹, atq; Hoyanis, opido
rū oīm magistratib⁹, in arcem Sanxō cōfluētib⁹
tanq̃ indubitat⁹ dñs agnitus est. Qui Arensbur Colmōtū
gios vnico refugio potissimū cōfidere dinoscēs obsidetur
expeditionē oēm, & Bōbardarū apparatū ante
Coelmōtū deduxit, quod machinarū iactib⁹ aliq̃
diu cōcutiens, in deditiōē accepit, maioraq; in
dies aggredi prēsūpsit: Cæterū de pace cōtractan
tib⁹ Aquisgrani regū oratorib⁹, res diu & que du
bia permāsit, quousque dux Euerardū prope tū
grī ad colloquiū euocaret, & ppositione in char
tas redacta causam Imperatoris & suā ipsi⁹ cōclu
deret, q̃tenus ingēs pecunia quotānis ei pendere
tur, & recōposita quadraginta florenorū milia le
odienses cōferrēt. His igitur pactiōib⁹ pmulga
tū est scđ⁹, Regis Romanorū ducis Saxonū, &
Arensburgorū, & de antistite nihil haften⁹ actū
Qui de pace penit⁹ desperās, dū in Tūgrī se rece
pisset, pridie Calen. Nouē. Leodiū irrūpere sub
noctu, scalis adhibitis cōtendit, sed vigilib⁹ con
tū reprimētib⁹ quā effectū cōsequi nō posset idē
Nonis decē. facere aggressus, exustis suburbij
Vualburgi & diuē Margarete, ad castra se rece
pit. Post quæ arcē Millen expugnans, igne ferro
que vastauit, & castellum Seyne diruens, Dria
polim obsidere apposuit. Sed ciuib⁹ se dedētib⁹ Maessley c
ilico ab obsidiōe cessauit. Preterea Anno salutis obsidetur

4000

Antipr. 8. h.
Dm. v. v. p.
g. v. d. i.

**Arenbur
gñ Dionā
tum obsi
dent.**

**Conflict⁹
in Mirica
zōhouea**

i 490. quarto nonas Feb. legati Francorū Traiectū adueniētes, cōpositionē partium ad se receperūt sed ancipiti Marte vniuersa dissipāte, nihil certi cōstituere valuerūt. Nā Arēburgñ Dionā tū obsidione vallātes, viciniā oēm attriuerūt: & oppidū expugnare desperātes, alio diuerterunt & loca superiora depdati sunt: Nā Iacob⁹ Croñus, maliciosis calcar admouere cepit, & seditionē fortissime excitare, qñ Antistes Tūgrēsium expeditionē, vna cū sagittarijs in Fleumaliā ad Mosā demisit: munitionesq; ibi sitas atq; colonias, vastādas diripiendasq; exercitui designauit, copijs quidē potiorib⁹ in hoc seruatis, vt qd cōfilio, tot procerū cōponi nō posset, demū armis cōsequeretur. Audierat enim arēburgios nolle pacisci, & cōflictū in mirica p̄stolari multaq; potētia in zōhouiū applicuisse. Igitur audacis animi et magnę spei, tū eqs tū pedes hostib⁹ intolerabilis, charissimus autē socj⁹: Arēburgios semel et sūme experire voluit, primoq; diluculo surgēs, stipendiarijs atq; Hassellē sib⁹ stipatus, sacramentis datis, & erectis signis exercitū, per difficilia, atq; inusitata loca zōhouium vsq; deduxit, & haud contēpnendo instrumentorū apparatu sufultus, fortes esse, & animo infractos assecclas admonuit. Porro Arēburgñ, ebrñ & bello inhabiles, multo tamen numero & armis instructi, in

35
vastam planiciem contendebant: quibus quum non
daretur copia turbandi, hastis atque sagittis agmi-
na, clamoribus sibi inuicem animum addebant.
At subesse discrimen in coitione Antistes conspi-
ciens, exhortationis gratia, suos alloquutus est:
& arrepto clypeo & sacra lancea, ipse primum
equum vertit in hostem, fortissimi militis & op-
timi ducis officio perfunctus. Audentes hostium
cunei primo resisterunt, hostibusque intermixti,
omnes fere extincti sunt: aut capti, aut vulnerati
nonnulli vero villas incurrerunt. Captus est lo-
annus gnotus (quem bastardum illi appellabant)
gener D. Gulielmi arenburgi, milicie antesigna-
nus, cuius loco comes ab Horne, quem in Castel-
lum Longeis, detinebant, restitutus est, & pax
effectum consequuta est. Ceterum tanta Nobilium
atque Leodinorum multitudo absumpta est: ut fere
Arenburgiorum extrema hec esset incursio. Victo-
ria vero pax subsequuta est, quam Aquisgranum
quidam concluderant, at sigillis Leodiorum nec-
dum appendentibus, novae seditionis seminari-
um fuit. Ipsa siquidem Pasce sacrosancto die mali-
tiosis, indigna visa est, rursus optimis quibusque
oportuna & salutaris, Quos illi in captiuitatem
contrudentes totos quattuor dies Custodibus
adhibitis diuexauerunt: quousque Engelbertus a
Nassau, paetorum conseruator, Leodium pro-

Arenbur-
gum in pre-
liando in-
feriores fi-
unt.

perans, eos e carcere liberaret, & pacem pariter
 promulgandam dignum duceret. Cumq; per
 negotia alio vocatus, ille abisset: Vincentium a
 Syvanenberch reipublice protectorem constitu
 ens, utrosq; tam Arenburgium q̄ Antistitem,
 ciuitate abesse voluerunt, donec articulis effica
 cioribus, sedus concussus esset. Igitur ad Aren
 burgios Iacobus Croñus confugiens, nouas ex
 cogitauit insidias, & Arenburgi ad castella sua
 confluentibus (quod nihilominus inuitus facie
 bat Euerardus) pestiferis persuasionibus, rursus
 ad arma eos incitauit. Qui pridie Calendas No
 uembres, copijs densissimis stipatus, Leodium
 properans, per pontem Auroti aditum tetrauit,
 & postridie. D. Robertus utraque armatura &
 Francorum agminibus instructissimus, in Mo
 nasterium diui Laurentij applicuit. Quem Cro
 ñus cum Decano summi collegij, atq; Magistra
 ribus mane in ciuitatem deducens, Ioannorum
 militie capitaneum, Reipublice protectore cons
 tituit. Proinde Hasbanię magis affectus, suos
 exercitus in Campiniam demisit, quam miseris
 modis deuastantes, direptioni exponebant, &
 ecclesias passim exurebant, ecclesiam in Coeter
 zem, vveellen, Diepembeick, & alias atq; ali
 as. Iam vero ut tutius in Ciuitate degerent, tri
 ginta duos ex primoribus ciuitatis deligebant,

Arenbur
 gij in Leo
 dium ve
 niunt

quos fidelitatis præstitæ obfides, in Francimont
 tum retinerent. Quorum miserta illustris adeo
 ac prudentissima Heroïna. D. Roberti vxor, Coniun-
 quum Decimo septimo Calendas Ianuarias Le Roberti a
 odium aduenisset non prius accumbere oportu Marca pi-
 num ducebat, quam illi e vinculis absoluti emit tissima
 terentur. Res profecto Matronis illustribus di-
 gna, vt quarum nobilitas in armis non velita-
 tur, earum in domestico ciuiliq; bello compro-
 betur humanitas Igitur hac consiliatrice factum
 est, vt ciuitatem ad archarum portam, muris at-
 que repagulis, geminisq; portis Robertus vesti-
 ret: quam quia militibus Francorum custodien-
 dam deputauit, noua Frácia appellata est. Cum
 que Iohannotus & latrunculi, passim ditiones
 attererent: accessit malum aliud intolerabile.
 Nam toto anno Nonagesimo primo, sterilitas Sterilitas
 & gelu agros exedit: vt ne aristæ quidem, fatis
 prominerent, & rustici passim atq; opidani, esu
 rie intabescerent, radicibus atq; straminibus, fa-
 melicum ventrem implerent. Ad hæc tonitrua
 & tempestates frequenter ingruebant, vt turris
 Collegij diui Ioannis ad insulam, & perinde cul-
 mina ecclesiarum diui S E R V A T I I
 & C A T A R I N A E turbo absume-
 ret. In qua miseranda rerum omnium calamitas
 tasq; concordia nullum locum sortita est. Nam

*Dietericius
mbr, et ante
Dux vel q
Dux no fuit
Alto mo pro
mata
Nyma a
3 qd ruit
Apology pro
fabula*

consultantibus in Die statq; Traiecto nobilibus
ad nullum pacis bonum, peruentum est. Vnde
Dux Saxonum Antistiti rursus auxiliares ma-
nus adhibēs, Leodium accelerare, irrumpereq;
propofuit; sed multis ædificiis colonisq; in gla-
no & finitimis locis, hostiliter cōcrematis, quū
Dieteriū Leodine ciuitatis situm e monte diui Egidij cō-
Ducis Sa templaretur, exercitu circumstante, subsellium
xonum adferri ocysus præcepit. Cumq; magnificum ali-
quod, equites audire sperarent: dieterio, protin⁹
omnem expectationem cōfudit. nemo (inquit)
abseq; manicis ferreis, ahenisq; calcibus, hanc in-
urbem irripere poterit. T ali nimirum apologo
subindicans copias suas minus ad expugnandū
sufficere. Itaque demisit exercitum, & non nisi
vnum assultum decimo octauo Calendas Aprio-
les ad menia sub noctu Machinatus, magnam et
Bombardarum & malleorum scalarumq; iactu-
ram passus est. Quo infelicitè succedente, dolo-
Antistes ad Monasterium diui Iacobi irrumpere
re cogitauit; sed nimium properans, cuniculis vi-
gilum ibi ordinatis, in turpem fugam se conuer-
tit. Toto igitur anno, Leodij & alijs in locis er-
ga proditores animaduersum est: & crudeliter
supplicia irrogata. Interea mense Iunio ciuib;
propemodū fame pereuntibus; Antistes e Tū-
gri excurrens, portam diuæ Margarete pene ex

pugnauit, & suburbium igne ferroq; deuastans
atroci conflictu lacesciuit. Quo circa ad Franci-
am pernicipibus equis properatum est: & ducenti
Equites in ciuitatem clam immissi. Qui tertio
Idus Augusti cum copijs Iohannoti Tungrim
oppetentes, quum in planitiem ciues occurrerēt
rursum ciuitatem ingredi coegerunt. Deinde in
Lossen agrum incurstantes, Lossensem ecclesi-
am propugnaculis ac vallo munitissimam expu-
gnauerunt; & obsides secum abducentes, ciues
pecuniam & stipendium Equitibus cōferre, ad-
hibitis sacramentis compulerunt. Post quē indu-
cię datę sunt, & apud Leodium Calendis Septē-
bribus multa læticia promulgatę, decedente ni-
mirum a Leodijs Iacobo Croño, omnium harū
factionum impulsore. Cæterum aliquamdiu re-
bus anxjs perplexisq; tandem in consistorio do-
minorum diui Lamberti vota Canonicoꝝ de
pace obeunda pridie nonas Decembres inquisi-
ta sunt: & proximo anno in oppido Trudonen-
si & Traiectensi, conuentu nobilium concito,
pax tertio decimo Calendas Martias conclusa,
quam tamen si ruperit Robertus, qui Dionantiū
oppugnare moliebatur: bonis tamen auspicijs,
pederentim aduenit. Anno quippe salutis Mil-
lesimo quadringentesimo Nonagesimo secun-
do, mense Martio, Euerardus a Marca Antistite

Lossen.

ager vastatur.

Pax cōcluditur.

1492

O in

Horneus
in Leodio
um dedu-
citur

in campis amice compellans, in gratiam recepit
& octano Calendas Augusti a Traiecto, maximo
fastu magnatum, plausuque ciuium per portam
diui Leonardi Leodium deduxit. Pactaque
est pax tam incolumis, ut non nisi hinc inde, la-
trunculi obscuri nominis, colonias turbarent, et
Arenburgi Horneis eo sociarentur federe: ut
pariter oppidum Sittart expugnarent. Denique
affinitate inuicem iungentur, ut Euerardi filius
comitis gnatam uxorem duceret. Igitur rebus
pace florentibus, anno sequenti mense Februa-
rio, Antistes Hoyum, quod ab Archiduce im-
pignorum fuerat, precio redemit: & Mense
Decembri, quum Ducis Romanorum capita-
neus patriam penetrans, Tungrum dolo occu-
passet, corraso vndique territorij sui milite exco-
cupare conatus est, sed ciuitatem idem anno se-
quenti, octauo Calendas Februarias, in Braban-
tiam vocatus, ultro reliquit. Proinde Antistite
Horneo tutore Ducis Philippi constituto, eun-
dem in Germaniam ad Vlmam perduxit: & an-
no salutis Millesimo quadringentesimo Non-
gesimo sexto, incolumen reduxit, cuius comi-
tia Leodiorum gens, Mille & quingentis flore-
nis locupletauit. Quo anno Mense Mayo, plu-
res circuli in firmamento ætheris pellitebant,
& octauo Calendas Iunias, mane ad horam octa-

Signa
don

1
quam quasi tres soles in aera eminebant. Deinde
quarto decimo Calendas Iulias, tonitrua & ful- 2
mina exaudiebantur, grandinesq; inualescebant, 3
denique insperata tempestas, omnem agricola- 4
rum spem pessundabat. Ad hæc tertio decimo
Calendas Iulias, ventus impetuosissimus erum-
pebat, qui supercilia domorum secum absume-
bat, quem in Aprili identidem Trudonenses ex-
perti, turrim eminens demolientem maxima ia-
ctura ingemuerunt. Preterea anno salutis Mille-
simo quadringentesimo nonagesimo octauo in-
ducens Gelro concessa Brabanto & Saxone, in
Leodiorum agros excursare disposuit, quod pe-
cuniam sibi constitutam hactenus non exoluisset.
Quare stata dies est, & in ciuitate Diestensi
quotannis ei mille floreni designati. Post quæ,
Antistes Traiectum iam aliquamdiu sibi rebel-
le, ecclesiastica sententia perculit, quod fulmine
atq; censuris deterritum quum ciues peniterent
statim in gratiam recepit. Insuper anno sequen-
ti, Robertus Arenburgus Francorum regis Ca-
pitaneus, ingenti expeditione ad Gelriam profectus,
suburbia ciuitatis Leodine, Mosa transmissa opo-
petit, quæ ciuitas, decem milibus florenorum, men-
se Iulio alio digredi procurauit, quo anno & de
moneta quindies minoris expēdebatur senatuscō-
sultū editū est. Extremū vero Antistes anno. 1500.

Chaz ob
p. 111

Portenta
crucis

Epistola

quintodecimo Calendas Martias, castrū Gorre;
potentissime obsessum expugnauit, & quartode-
cimo Calēdas Maias, equitibus ducentis instru-
ctus Coloniā vsq; Agrippinā properauit, vbi ex
condiēto fēdus inter Vltra Traiectēsem Antisti-
tē, & ducē Iuliacensem pactū est. Neq; non āno
subsequenti, tercio Idus Februarij Leodijū reuer-
sus, capitaneū Seraneum, & alterū quendā, ob
proditionē conceptā, capite truncari præcepit.
Quo anno mirāda quædā & prorsus inaudita,
vt ille ait, ostendit deus hominibus. Siquidē in
vno & alio loco Dioceseos Leodię, a festis palca-
lib⁹ aliqñ in ecclesijs, aliqñ in plateis, aliqñ in do-
mib⁹ & in ipsiis etiā cubiculis apparuit inopinate
signū dñicæ crucis, fuitq; aut nigrū aut rubeū,
ita vt nōnunq; putaretur esse verus sanguis cum
medulla & sanie effusus, emergebantq; cruces
simplices, aliquādo bifidæ in forma signi sepul-
chri dominici. At libitū est seriē Epistolæ hoc lo-
co ponere, qua horneus Maximiliano rē omnē
depinxit. Apparēt (inquit) vt plurimū, super ca-
pitibus mulierū, & maxime puellarū, in earum
peplis summo vortice coinpresse. Cōtestaturq;
inquisitionē se q̄ diligentissime adhibuisse, vsq;
adeo, vt neq; dōlus neq; fraus interuenire potue-
rit. Adñcitq; mulierē viginti duorū annorū ad
prime honestā his portentis fere exanimatam fu-

isse. Quæ die quodã comperit, admonita a matre, signum crucis magnũ, & amplũ in peplo coloris aurei atq; ad singulos quattuor ei⁹ angulos emicans, & crucẽ vnã exilẽ cõcolõrẽ, perinde vt arma sunt Hierosolymitani regis, inq; medio maiorẽ crucem sanguinolentã. Territa inde mulier, cũ reuerentia pepłũ illud ad locum mundũ reposuit, & aliud mundũ capiti imposuit. Mox in eodẽ crux grandis apparuit. Accurrunt homines multi ex admiratione, in quorũ cõspectu iterũ & iterũ pepła mutauerat, ita vt nouẽ diebus pepła tredecim cruce signata fuerint. Insuper dũ quadã vice q̃ plurimi cũ ea de prẽmissis loquerẽtur, astantes viderunt inter colloquendum exoriri in eius mento crucẽ latitudinis vnus digiti coloris & saporis mellei, cuius stipes a gutture, in inferius labrũ vsq; ad dentes vergebat, per brachia vero portendebatur ex aduerso inter mentũ & labrum prædictum, quanta est oris amplitudo, quo quũ ad astantium admonitionẽ leuare manum dexterã conaretur apparuit cõsimilis crux in eadem, retracta ad sinum manus, cũ vtraq; signa, duabus fere horis perstetissent, demum pro vt venerant, ita disparuerũt. Sed post hæc nō solum forma crucis apparuit, quã & veluti hasta quædã, ac desuper nōnulli characteres. Corona deniq; concludebatur in circulo viridi, totũ con

eingingente caput, protulitq; inde cacumina ad mo-
 dū spinarū. Apparuerūt & signa in camisīs ma-
 riti crucis sanguinolēta. Hortatus est mulierē cu-
 ratus, vt cū Iubileus esset in Traiecto superiori,
 vbi degebat antistes, ire eo atq; confiteri: assensa
 iuit, & ad diuū Seruatū cōfessa est magno The-
 ologo. Iussa post hæc iuit in chorū, & propter re-
 liquias deducta est in ædituario, allato ei ibidem
 peplo nitido, rogata est illud capiti implicare, ne
 cū tanto horrore per plateas incederet, assumens
 ipsa nouum, quod capiti admouit, mox irrupit
 in ipsius pepli parte anteriori sanguinis tanta co-
 pia, vt confestim in extremā vsq; fimbriam ad
 vnus digiti longitudinē & prope duorū latitu-
 dinē deflueret. Vnde adeo conspicientes sunt ae-
 toniti, vt e Canonicis vnus protinus caderet. At
 illa inde discedente, visa est publice in peplo, re-
 centi ad scapulā dextrā, magna vis sanguinis, in
 figurā quasi crucis se porrigēs atq; āplificās. Cū
 quibus demū signis ipsa ad antistitē ducta est, re-
 cēti & madido cruore, vt in sua presentia, vt scri-
 bit, digito attrectatus, articulis hereret, multis vi-
 dētibus & admirātibus. Quæ oīa Maximiliano
 Romanorū regi, Horneus trāsscripsit. iꝯ. Calen.
 Iunias. Quæ tā horrēda pręsagia, quid significa-
 rint, hætenus nō video vsū aut efficacia demon-
 strātū, cęterū subesse aliquid nēminē puto pręte

rire. Eodē anno viri qdā ex Italia in Germa. Deī Viri perie
in Leodiū aduenerē, tunicis nōnulli lineis nōnul grini ex
li pullis laneis, induti, nudis pedib⁹ & capitib⁹ di Italia
scoopertis incedētes atq; lignēā crucē in manib⁹
singuli deferentes, iuxta edictū Seruatoris, euan
gelici, omnibus diebus prēter dominicā ieiunan
tes, holera, brassicā & mentā herbarūq; radices
cū sale resperso māducantes, absq; cuiusuis pine
guedinis appositione. Deniq; aquā sobrie potitā
tes. In sacris quoq; tēplis ad modū crucis brachia
protendētes, prolixiusq; orātes, humi se iactabāt
nō amplius. 24. horis vno in loco, vel hospitio
manētes, nisi quē corporis valetudo mala deti
nuisset. Qui p ciuitates & oppida atq; villas bini
simul aut terni circūeuntes, cibū hostiatim vbi
esuries cōpulisset mēdicabant. Deniq; his ex cle
ricorū ordine plurimi sacerdotes & diaconi atq; *hypodiaconi*
plebani hypodiaconi cōiungebātur, nihil prāter tunicā
zonā, lignēā crucē, & sacculū secū adferētes, Co
loniā agrippinā, Aquisgranū, Traiectū, & Leo
diū oēs visitabāt. Erat illis volūtarie hęc assūpta
penitētia, quā quisq; p voto suo peragebat, alius
quidē. 3. ali⁹. 5. alius septē ānis, iuxta voti qualita
tē, quo se suapte spōte obligabāt, finito termino
quisq; in sua reuers⁹ ē Anno deniq; salutis. i 504
pridie Id⁹ Maias apud Leodiū infidatiōes, & a
quarū diluuiū domicilia aliquot absūpsit, deinde

Terremo
tus

*Gornig, Jfr
maran
pit*

*Gornig
egdm*

Terremotus

2.

Palatium
exuritur

decimo Calendas Septēbres, in profesto diui Bar
tholomei terremotus sub nocte territorium om
ne concussit, cuius rei nouitate q̄ plurimi deterri
ti sunt. Insuper mense decēbri antistes laborare
morbo cepit, & concurrentibus passim credito
ribus, quū cōmoueretur, ira nimia excandescēs,
egritudini augmentū dedit. Vnū solummodo
curauit, vt a magnate Ioanne a Marca francimō
tum redimeretur. Qui anno. i 505.3. nonas Fe
bruarij in processione, quæ in festo Purificatio
nis celebri cultu peragitur, poplexia impediti ce
pit. Ceterū valetudinarius aliq̄dīu, quum ad fe
sta paschalia religiosissime ad dei opt. Max. culo
tū comparuisset, quum a Traiecto Leodiū ade
quitaret, in valuis erga se excommunicationē ap
pensam cōperit, quare qua venerat via, reditū
maturauit, & prae ira fere exanimatus est. Iterū
pridie Calendas Iulias terremotus factus est, sed
non nisi momentaneus, & vndiq̄ aquarum pro
luies inualuit, quā ex continuis hymbrib⁹ pro
uenisse putauerunt. In Hāsbānia vndecimo Ca
lendas Augusti, segēs in cāpis absumpta est, &
Iecora Traiectensīū muros, atq̄ praeinentiorē
portā, absorpsit. Inualescēte autē morbo & iam
aliq̄dīu periculose penetralia ipsa corrode, an
tistes visendi Leodiū disyderio tenebatur, & sof
pitate, aeris permutatiōe sibi pollicitus, in colle

gio diui Martini, locū delegit. Sed quū casu Pala-
tium, cādelā in stramine concidēte, cōbureretur.
Equiq; luculentissimi & mulirariquidē & mag-
no empti precio, coneremati interīssent, vix se
ipsum ferens, hac parte plurimū valetudini suæ
obfuit. Accessit quod. i. s. Calendas Februarias
minus ad sententiā eius concludentibus ciuib;us
cū se a ciuitate, subducere oportunum duxisset,
satis tumultuanter vehiculum conscenderet, spē
q; omnem recuperandarum virium difficeret.
Obīit anno salutis. i. 505. sextodecimo calendas
Februarias, anno administratiōdis. 25. Sepult⁹ in
cucullitio Minoritarum, in promontorio Ciui-
tatis Traiectensis. Floruit sub Apostolicis viris,
Alexandro. 6. Pio. 3. & Iulio. 2. Imperantib⁹ Frē-
derico. 3. & Maximiliano. Instituta sunt apud Le-
odium duo monasteria, vnū quod est fratrū ob-
seruantium (quod Hierusalem dicitur) alterum
Adelphorū, qui se fratres diui Hieronymi no-
minant. Qui contubernio literario adulescentes
excipiunt, exceptosq; multo disciplinarum feno-
re instructos, paritibus remittūt, quibus ego me
totum debeo, nō tā quod optimis autoribus me-
am pueritiā imbuerunt, sed quod huius religio-
nis, si quā ē atq; instituti impulsores fuere. Quo-
rū felix aduēt⁹ a Buscoducis huc prospectus est,
anno salutis. i. 496. Mēse iulio. Deinde anno se-

*collatū
dicitur*

*mon. 602
m
1405.*

*duo
monasteria*

omni latro
mura fuit

quenti in monasterio diui Lauretj quidā senex
a Colonia adueniens, in condenda cereuisia arti
ficē se euntibus, & hac occasione. Conuerforū
habitū (sic enim eius generis homines libet ap
pellare) adeptus, quū post secundā noctē in fur
to deprehēsus postridie carnificinā deputaretur
quattuordecim latrocinorū, & octo seorsum cū
uxore perpetratorū, obnoxius, immani suppli
cio vitā finiuit.

CLIII. Antistes.

ERardus a Marca filius viri principis D. Ro
berti Cliuiz, Marce, & Arensburgi imagi
nibus clarissimi, ad maxima natus, forma
ingenio, dotibus, maxime autē clementia insig
nis a bello semper, ceu extrema pernitē abhor
rens. Protonotarius Apostolicus, nuper. 7. Idus
Apriles Canonorum albo ascriptus literarum
iurisq; peritus, Iacobo Crojō, quē Philippus iā
in Hispanias accinctus, legatione comitis a Sem
poi electoribus commendauerat, calculis omniū
haud difficile antepositus est anno salutis Mille
simo quingentesimo sexto, pridie Calendas la
nuarias. Cui vt in os loqui, & subinde Rethorū
occupationibus opstrepere nolum⁹, ita eo inco
lume atq; superstitē, nihil ōnino definiem⁹. Cæ
terū q̄ sumus in laudes illius propensi, monimē
ta nostra testari protulit.

1506.

ENCOMION ILLVSTRISSIMI PRIN
cipis, & ampliff. domini. D. Erardi a Marca Leodiorum
Cardinalis, autore Placemio.

Vir bonus & prudens Hensbergus Episcopus oſe
Ante alios forma polluit ille patres
Inclytus Antistes Lodoicus, Borbonus heros
Regum atq; inde Ducum nobili ſcema fuit
Præſul Ioannes Bellone Corniger audax.
Viribus Herculeis prælia multa tulit
Hæc tria Præſul habet noſter, formoſus Erardus
Marta progenies robore & arte potens
Eminet hoc quod ſit naſtus de cardine nomen.
Deniq; Cæſareo fœdere dexterior
Vt Phœbus rutilo præſulget lumine ſtellis.
Vt reliquis Cæſar præminet imperio
Vt ſuperantur aues Aquilæ uelocibus alis,
Vt leo deuincit ſtrennuitate feras
Vt mare cœruleo præcellit gurgite riuos
Vtq; metalla adeo dalmatica æra præmunt
Sic modo præſulibus ſolus præponitur iſte
Et bifidis mitrae cornibus aſtra quatit
Summus Erardus ouat Romanicardinis heros.
Archipatir, Præſul præcoq; Concilij
Dux, Comes & princeps bello maturus & arte.
Vincit, Apoſtolicus ſi modo cedat honos

¶ Signa eiusdem Principis, ab eodem
constructa Disticho.

Votis decipimur & tempore fallimur omnes
Mors ridet curas, anxia uita nihil

¶ Eadem fere ijsdem uerbis.

Votis decipimur & tempore fallimur & mors
Deridet curas anxia uita nihil

¶ Fratris Nicolai Caroli Gandensis Elegia
in Catalogum Placentij.

Nox erat, & tenui crepitantem fune lucernam
Non procul a nostra fecerat esse domo
Quum nouus ab dura ueniens incude libellus

Ecce oculos cepit sollicitare meos
Inspicio, inuenio nomen titulumq; Placenti

Næ fauor ex illo nomine multus erit
Si nescis, ille est hic ille Placentius: alto

Qui colit insignes abs Helicone deas
Tonsa illi fas est daphnæa tempora lauro

Cingere, & hoc Princeps Calleopeia finit
Quo tu Mosa lauas, hunc agnoscere Poëtam

Quum iaceret gratus leta per arua nubes
Nam puer & cecinit uersus & Apolline dignum

Carmen: quod docto posset ab ore legi
Quanta fuit quondam Pælinocopia Vati

Cui facile Aonidum concrepuere fores

Tanta Placentinum conammat gratia carmen
Et uenit ad numeros Musa uocata suos
Commendata igitur tali foetura parente
Exit Apollineo ter relegenda choro
Materiam uero plaususq; fauorq; sequentur
Quod noua, quod nullis est celebrata uiris
Qui Leodi gessere pedum Christo auspice, quorum
In capitis summo uertice mitra fuit
(Sic titulus spondet) serie narrantur aperta:
Cum titulo constat & liber ipse suo
Legi: & cum legerem Vatem confessus amicum
Clarior in pingui lampade lychnus erat
Sic puto, sic placuit nitido affulgere libello:
Et rutila in doctas lumina ferre notas
Sed quum mirarer pedibus prodire solutis
Atq; stilum nulli subdere colla iugo:
Tum liber (hunc etenim monita excepiſſe parentis
Crediderim: quando mergeret e gremio)
Arbitrio quorum fortuna Placentia currit:
Primæpibus uisum sic ait: eſſe uiris
Cum peterem, cur non pluteo proæderet ictus:
Sæpe laboratum nec daret autor opus
Ille ait: ingenio indulſit præſente Minerua:
Vel uoluit populo conſuluiſſe rudi:
Mox ego ſublimem Leodini præſulis aula

P

Perge liber, tanto uindictæ tutus eris
Ne malus infesto lacerandum zoylus ore
Arripiat toto, dilaceretq; foro
Vade bonis anibus, & te iuuenesq; senesq;
Candidulo excipiant pectore, teq; legant
Quin sciat innoce plebes minus æqua Cuccillæ
Esse sub hac qui te florida Pallas amant
Et quem pulchra iuuent Grynei barbita Phœbi
Et qui Pegaseis imbuat ora uadis.

Quarundā Heroinarum territorij Leodiensis
seorsum Ciuitati Trudonensi finitimarum
Epitaphia, autore Placentio.

Inclytæ Heroinæ Mariæ, uxoris nobilissimi uiri
Equitis, Gulielmi a Duraßo, Epitaphion.

Dvrassi hic coniunx q̄ festiuissima sudat
Sudat & incolumi nobilitate ulget
Phama tenet uiuam, quā marmora nulla sepultā
Sat seruant, Mariæ tam fuit amplius honos
Gloria non tantum, nec auitum stemma relucet
Montiniacenæ claraq; imago domus:
Quantum synceræ mentis sã itilla serenat:
Et rutila accendit lumina nostra face
Sic perituram olim, uirtus facit entheï saluam
Quamuis coniugij scœna sit alba tui
Enixa es sexus utriusq; haud futile pondus

Qua lege eternum nomen habere potes
Salua & aue, longumq; uale Heroïna per æuum
Nec lacrymæ desint in tua fata piæ

¶ Anna Duraſſæ, huius filiæ Epitaphion

S Inescis, multa est, spectandi cauſa Viator:
Anna iacet uirgo lactea forma Deæ
Cui uix dum teneras ueſtiuit gemma papillas
Non Ceruſa genas, non ſtibia ulla oculos
Ecce uere cunda mauult ſub imagine mores
Induere illuſtres nobilitate mera
Quã proauos faſtu, uel Coaueſte reſerre
Aut ſolo titulo continuare genus
Nam poterat clarum Duraſſi ſtemmatis omen
Iactaſſe, & fucos ſoliataſſe procos
Hac ſpe noſtrates poterat ſuperaſſe puellas
Aemula, quis ſtudio eſt formam emere officio
Verum menſueuit, neq; paſſa eſt indita menti
Canities, qua cum, creuit honeſtus amor
Virgo iacet, iacet Anna ſagax, Duraſſa puella
Hoc diſce exemplo tu quoq; uirgo mori

¶ Pientiffimæ iuxta ac clariſſ. Heroïnae Theo-
doricae, coniugis prudentiſſimi Magnatis Adeo-
dati a riuiſ, & ab here &c. Epitaphion.

S Temmatis Elderei quondam Theodoricæ, Auorum
Imaginibus clariffima

Quā non in Superum cultum propensior ulla,
Non ulla liberalior
Vnguibus a teneris fulsit uirtute, quousq;
Viro Adeodato nuberet
Cui clara à Riuis, ab Here cognomina, famam
Laudemq; conciliauerant
Vnde enixa aliquot foelicia pignora, demum
Tali orba marito intabuit
Non aliter q̃ turtur amans, ubi compare functo
Iuges susurros parturit
Hospitio exceptit praecones, sacrificosq;
Clemens, pudica, prouida
Pompa Sacramenti diuersis indita claustris
Hac matre sumpsit originem
Desudat multis titulis, multisq; triumphis
Celebranda mater pauperum

¶ Eximiae Heroinae Antoniae Scroijae, cōiugis nobilis uiri Gulielmi ab horion, Epitaphium.

A Ntoniae Scroijae coelatum hoc marmore corpus
Iactura ingenti posteritatis obit
Casto coniugio indulsit, peperitq; utriusq;
Sexus, Horioni pignora chara uiro
Quantum habet eximiae laudis, post fata rogosq;
Vita fuit candens, morsq; seuera nimis

At uero quum me non fugeret plurimos nostratū deſyde
rare antiquitatem earum Ciuitatū, in quibus aliquando ſe
des Episcopalis uiguit, uiſum eſt & hac parte craſſulis
iſtis morē gerere. Vnde annotaui carmina Scioli cuiusdā
quæ cuius ſint palatinō eſt meū decernere, certe ſunt ſa
cerdotibus noſtris Dioceſeos, nō quidē infimis (illis opi
nor, quos in Epiſtola depinxi) uiſa luculentiffima

De antiquitate urbis Tungarorū Carmen

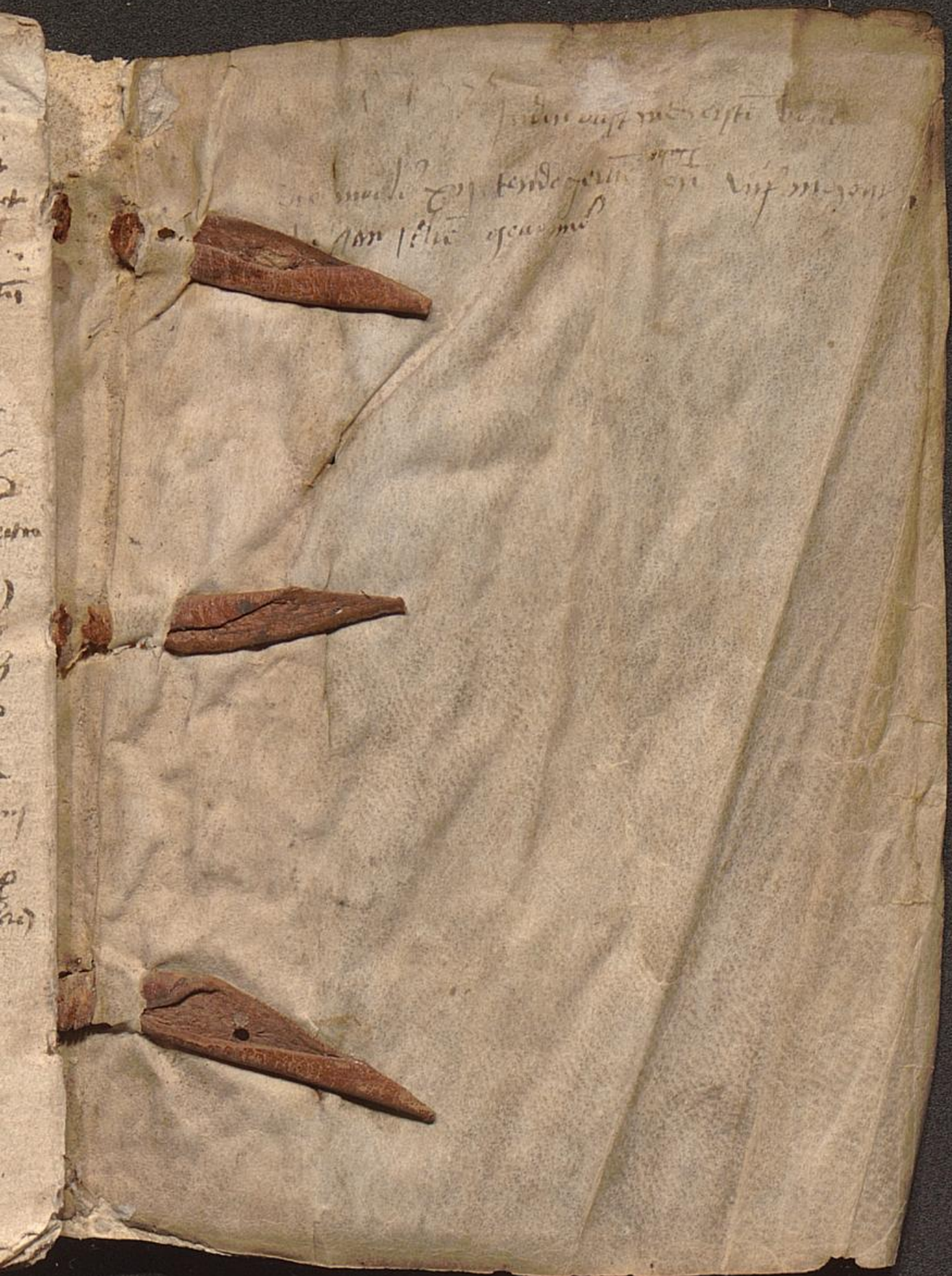
VRbs quondā Tungris, Tūgro de principe dicta
Iliades quē præfecit Dux Francio caſtris.
Cuius germanus Priamo genitore putatur.

Sineſcis modo quæ fueris, me conſule, diſce,
Totius Europæ uertex, neq; moenibus impar
Romanis, fluuiō q̄ florentiſſima magno
Quem mare more ſuo ueteres dixere Coloni
In te proſiliſſe olim doctiſſimus inquit
Plinius inſignem fontem, qui ſepe me dēri
Febri ſit ſolitus, qualem plerumq; reducit
Tercia lux. Sed & octauia es celeberrima dicta
Cæſareo titulo illuſtris, ſumma arce refulgens
Materiam quæ præbuerit fictoribus amplam
Munere tantisper ac claronomine pollens
Omnibus ex æquo dominata eſt finibus iſtis
Dum Conſanguineum Chriſti propellis ab urbe
De antiquitate ciuitatis Traie. ad Moſam carmē eiſdē.

Ivlus a magno deductum nomen Iulo
Imperionondum neq; munere celsus opimo:
Cum in lustrum Gallos subigendos milite & armis
Germanosq; excepisset sub iure Quiritum.
Traiectum Europæ ponte illustrauit & amplis
Turribus, inuictum neq; adactum robore, postq;
Colla Panophei summisit legibus ultro
Hinc clipeo perfert formosæ uirginis omen
Et quinq; in radios rutilantem lumine stellam
Mirifici cuius uisi sunt sæpe triumpho
Marti habet addictam gentem, pluq; hæctenus arti
Plus ducibus, q̃ Præsulibus parere paratam
Quod sacra imprimis decorat Seruatiæ æde
Qua cathedra effulsit, nunc est regale sacellum
Tot Regum, totidemq; Ducum articulata tutelis
Vt nemo effugiat, quicumq; oppugnat eandem
Deficiat nemo quicumq; tuetur eandem

De amplitudine ciuitatis Leodiæ carmen eiusdem.

Salue mater & eximie uirtutis alumna
Legia purpureo Lamberti sanguine tincta
Quam uerum ex uero circumfers nomine nomen?
Salue inquam, quæ enixa uiros pietate nitentes
Tot per templa foues examina tanta, tot omnis
ætatis, sexus, preciosam omnia seruas
Octo quam summo decorant collegia cultu

In dem aufmerckste vnd
in der macht der kenderen
von selbigen geschicht

Th
5016